A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. ÁPRIL 21. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

# JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

NAGY IMRE

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

KIADTA

A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1897. — 489.

# A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. ÁPRIL 21. NAPJÁN

# N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

# JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

NAGY IMRE

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

KIADTA

A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1897. — 489.

A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897. ÁPRIL 21. NAPJÁN

NAGY-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

# JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

*Széll Kálmán* esperes és *Tisza Kálmán* egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

*I. Tanácsbirák:*

Lelkészi részről:

Dr. Márk Ferencz,
Nagy Imre,
Böszörményi Lajos,
Sipos Imre,
Hajdu Elek.

Világiak:

Gróf Tisza István,
Fábján László,
Dr. Balogh Elek,
Sántha István.

*II. Jegyzők:*

Nagy Imre lelkészi, — Hadházy Kálmán és Gróf Tisza Kálmán világi részről.

*III. Számvevőszéki tagok:*

Márk Ferencz, Borbély László, Bagdi János (egyházmegyei pénztárnok is).

*IV. Lelkészek:*

Bagdi János anti, Szabó István geszti, Boros Gábor árpádi, Szűcs József f.-gyarmati, Kozma Zsigmond m.-sasi, Budai János b.-böszörményi,

Bán József n.-zeréndi, Ónodi Sándor mező-gyáni, Szathmári István remetei, Kolumbán Áron kötegyáni, Kálmán Béla szakáli, Miklóssy Béla erdő-gyaraki, Szabó József boros-sebesi, Fogarassy Bálint radnaliappai, Szondy Géza szentleányfalvai lelkész.

### *V. Tanitói testület képviselője:*

Varga Károly.

### *VI. Egyházak világi képviselői:*

Molnár József, Bondár Ferencz N.-Szalontáról, Bálint Lajos Ugráról, Széll Károly Komádiból, Kesztyüs Lajos Sarkadról, Sánta Gábor Erdő-Gyarakról, Bugyi Sándor Mező-Gyánból, Nagy János Gesztről.

---

Széll Kálmán esperes — szivből fakadt s szivhez szóló alkalmi fohászt mondva, — meleg hangon üdvözli egyházmegyénk gondnokát, mint egyetemes egyházunk fáradhatatlan vezérférfiát, majd az egyházmegye tanácsbiráit, a megjelent lelkészeket, az egyházak világi képviselőit, s a gyűlést megnyitja.

Tárgyalás előtt :

Elnöklő esperes megemlékezvén a nagy veszteségről, mely egyházmegyénket az áldott emlékű Nagy Dániel komádii lelkész s nyugalomra lépett esperes elhunytával érte, a meghatottság szivből fakadt szavával méltatja annak emlékét, kit mindnyájan szerettünk, ki a puritán egyszerüséggel szelid jóságot és kötelességérzetet egyesitett magában, s kiért az 50 éves lelkészi hivataloskodása alkalmából rendezett ünnepélyen, alig másfél év előtt mondott a komádii templomban hála imát: — amaz egyhangulag helyeselt javaslatot teszi, hogy az elhunyt kiváló férfiu halála fölött egyházmegyénk küzgyűlése jegyzőkönyvileg is fejezze ki részvétét, s emlékezetét jegyzőkönyvében örökitse meg.

# Nagy Dániel emlékét,

ki 1820. február 4-én Kis-Peregen, Arad megyében született, 1845-től 1857-ig Mező-Sason, 1857-től 1897 február 19-én történt haláláig Komádiban lelkészkedett, s egyházmegyénkben a lelkész-gyámintézeti pénztárnoki, egyházmegyei tanácsbirói, egyházmegyei főjegyzői tiszteket, majd 1879-ben megválasztva 4 és fél éven át az esperesi hivatalt viselte, mindenik állásában ékesitvén az ő hivatalát; s ki az egyháztagok az egyházmegyei és egyházkerületi gyűléseket alkotó tagok közszeretete és tisztelete által környezve futotta meg közhasznu pályáját,

hálás szivvel és kegyelettel örökiti meg jegyzőkönyvében egyházmegyénk közgyülése.

**Áldott legyen jó emlékezete!**

**1.** A tanitói testület képviselője, valamint az egyházak megjelent képviselői beadván megbizó leveleiket,

neveik felolvasása után a fentirt sorrendben igazoltatnak.

**2.** Esperes jelenti, hogy Benedek László és Balog Ambrus tanácsbirókat családi körülmények s betegség akadályozták meg abban, hogy e közgyűlésen megjelenhessenek.

Sajnos tudomásul szolgál.

**3.** Az esperes által kellő számban kinyomatott és a gyűlés alkotó tagjai közt szétosztott tárgysorozat,

felolvasottnak tekintetvén, helybenhagyást nyer, s a tanácskozás sorrendjéül szolgál.

**4.** Esperes hivatkozva 48/1896. sz. egyházmegyei végzésre, s megemlitve, hogy Gróf Tisza Kálmán szótöbbséggel megválasztott egyházmegyei világi aljegyző közgyülésünkön megjelent, fölhivja őt eskütételre, melynek megtörténte után, — annak ünnepélyes kijelentésével, hogy az egyházmegye önmagát tisztelte meg e választással, a midőn oly férfiut ajándékozott meg bizalmával, kinek az egyházi és iskolai ügyünk iránt érzett buzgóság a mellett, hogy családi öröksége, azt

saját tevékenységével is beigazolja, — melegen s jó reményekkel üdvözli hivatali állásában gróf Tisza Kálmán egyházmegyei világi aljegyzőt.

Gróf Tisza Kálmán egyházmegyei világi aljegyző meghatottan köszöni meg az egyházak bizalmát, és igérve, hogy ezt megérdemelni igyekszik, a gyülés lelkes éljenzése közt foglalja el székét.

**5.** Olvastatott a szavazatbontó bizottság következő jegyzőkönyve :

## Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagy-Szalontán 1897 február 12-én, az egyházmegyei lelkészi főjegyzői állomásra beérkezett szavazatok felbontása alkalmával.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes, Böszörményi Lajos, Dr. Balogh Elek egyházmegyei tanácsbirák.

1. szám.

Esperes üdvözölve a szavazatbontó bizottság tagjait, előterjeszti, hogy a 49—1896. sz. egyházmegyei végzés folytán felhivta a presbyteriumokat, hogy az üresedésbe jött lelkészi főjegyzőségre, szavazataikat folyó évi január hó végéig az esperesi hivatalhoz küldjék be.

Ezen felhivás folytán 39 egyházból 51 szavazat érkezett be hozzá. Szavazatot nem küdtek be a belényesi, belényes-ujlaki, k.-peregi tárkányi, tenkei presbyteriumok.

A beérkezett szavazatok felbontása alkalmával kiderült, hogy azok mindegyike érvényes szavazat, melyek közül :

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. Nagy Imre egyházmegyei aljegyző | 47 | szavazatot | |
| 2. Böszörményi Lajos tanácsbiró | 3 | „ | |
| 3. Márk Eerencz „ | 1 | „ | nyert. |
| Összesen | 51 | szavazat. | |

Miért is Nagy Imre, mint általános többséget nyert egyházmegyei lelkészi főjegyző jelentetett ki.

Egyházmegyénk közgyűlése Nagy Imre lelkész tanácsbiró eddigi aljegyzőnek főjegyzővé történt megválasztatását örvendetes tudomásul veszi, megválasztott főjegyzőt ezen állásában megerősiti, a szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvét egész terjedelmében jegyzőkönyvébe felvétetni rendeli és miután megválasztott főjegyző a jegyzői esküt korábban már letette, annak ujból kivételét mellőzi.

Elnök esperes meleg hangu üdvözlete után Nagy Imre főjegyző a gyülekezetek majdnem egyhangu megtisztelő bizalmáért forró köszönetét nyilvánitja és tisztének pontos betöltését igéri.

**6.** Nagy Imre lelkészi főjegyzővé választatván, a lelkészi aljegyzői állás betöltendő.

Egyházmegyénk közgyűlése megbizza és felkéri esperest, hogy a kebelbeli egyházak presbyteriumait az üresedésbe jött állás betöltésére, lelkészi aljegyzőre szavazásra hivja fel.

A beérkező szavazatokat a szavazatbontó bizottság számlálja össze és az eredményt — esetleg több izben való szavazás elrendelésével is — állapitsa meg, és jelentését a nyári közgyűlésre terjessze elő.

**7.** Olvastatott az esperesi jelentés az egyházmegye valláserkölcsi s anyagi állapotáról, a mint következik :

Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés !

Egyházmegyénknek 1896-ik évi valláserkölcsi és anyagi állapotát feltüntető jelentésemet, van szerencsém a következőkben beterjeszteni :

## *I. Valláserkölcsi állapot.*

Ha a vallásos buzgóságra s általában a hitélet bensőségére, annak egyik külső nyilvánulásából, a közönséges istenitisztelet gyakorlásából vonunk következtetést: ezen esetben gyülekezeteink vallásos buzgósága megnyugtatónak, sőt örvendetesnek mondható; — mert a beérkezett jelentések szerint, ugy ünnepnapokon, mint vasárnapok délelőttjén, — a nagy munkaidő kivételével — dicséretes buzgósággal gyakorolják egyházunk tagjai, a hitelveink szerint tartatni szokott közönséges isteni tiszteletet; — és há lankad is ez a buzgóság a vasárnap délutáni és a köznapi istenitisztelet alkalmával: de ujra fellendül és benső érdeklődést mutat az őszi és téli évszakban tartatni szokott bibliamagyarázatoknál.

Vasárnap délután, egyházmegyénk 25 egyházában kátémagyarázat, 7-ben bibliamagyarázat, 7-ben felváltva e kettő, 3-ban egyszerü imádság, 3-ban pedig nem tartatik istenitisztelet. Köznap reggelenként minden nap tartatik istenitisztelet 24 egyházban, — hetenként 2-szer 8 egyházban, — csak bűnbánati héten 13 egyházban. Köznap délután naponként tartatik istenitisztelet 2 egyházban, 43-ban nem. Köznapokon bibliamagyarázat tartatott 24 egyházban, 21-ben nem. Urvacsoráztak 25 egyházban — hol ez nyilvántartatott: 23,056.

De másfelől a vallásos buzgóság s általában a hitélet bensőségének beteges tüneteként mutatkozik az, hogy a hazánk alkotmányos törvénye értelmében jogerősen megkötött 689 házasságból, 614 esetben tettek esküt a házasfelek, 75 esetben pedig (25 egyházban) mellőzték az eskületételt (0·75%); — 3444 született közül, 3424 megkereszteltetett, — 20-nál pedig (5 egyházban) mellőztetett a keresztelés (0·05%); 2145 halott közül, 2131 esetben a hitelveink szerinti rendes temetés tartatott meg, — 14 esetben pedig (4 egyházban) mellőztetett az; végül, hogy 348-an léptek ki ev. ref. egyházunk tagjai közül (18 egyházban) és lettek felekezetnélküliekké. Igaz, hogy ezen kilépők majdnem kivétel nélkül, azon nazarénusok és baptisták, kik több mint 2 évtizeden keresztül, csak névleg voltak reformált egyházunk tagjai, tényleg pedig külön váltak és külön ugynevezett: gyülekezeteket tartottak. Legnagyobb részben ezen kilépők s illetőleg felekezetnélküliekké váltak, mellőzték ugy a házasságkötésnél, mint a keresztelésnél és temetésnél vallásos szertartásainkat saját meggyőződésökből, — de mellőzték azt a házasságmegkötésénél mások is, költségkimélésből; — habár lelkészeink közül többen, 1895 október 1-je óta, az esketési stólát, az egyházkerületünk által törvényesen megállapitottnak felére szállitották le, — a szegényeknél pedig dij nélkül ajánlották fel az esketés teljesitését.

Törvénytelen szülöttek száma: 258 (3424 közül) = 7·4%; — törvénytelenül együtt él, — a mennyire ez kipuhatolható volt: 181; — visszás házas: 34, kik közül lelkészi békéltetés folytán kibékült: 14; — elvált: 1; — vegyes házasság köttetett: 109; — hozzánk áttért: 11.

## *II. Iskolaügy.*

A tanügyi bizottság külön jelentésén kivül, van szerencsém előterjeszteni, hogy 6—12 éves, 9380 tanköteles közül iskolába jár: 8844 (94·28%), — nem jár: 536 (5·72%), — a 13—15 éves, 3462 tanköteles közül, iskolába jár: 2214 (64%), — nem jár: 1248 (36%).

## *III. Anyagi állapot.*

Az 1896. évi gondnoki számadásokat, — az egyházi törvény értelmében — bekivánván, azokat megvizsgálás végett az egyházmegyei számvevőszékhez áttettem s e vizsgálásról szóló jelentését külön adta be az egyházmegyei számvevőszék.

Az egyházak ingó és ingatlan vagyonáról kiállitott s a törvényszerü egyházlátogatás alkalmával hitelesitett leltárt nyilvántartom, — valamint a 14 egyházból eddig beterjesztett „Vagyonkönyv"-et is.

Ezeknek előrebocsátása után, áttérek az 1896. év folyamán történt épitésekre és adományokra :

a) Épités és javitás.

*Ágyán* javitásokra 268 frt. — *Anton* javitásokra 25 frt. — *Árpádon* templom gyökeres javitására 635 frt, — 3 uj harangra 1583 frt. — *Bajjon* az iskolán apróbb javitásra 48 frt, — uj padokra 60 frt. — *B.-Ujlakon* apróbb javitásokra 57 frt. — *B.-Zerinden* lelkészlakon uj ablakok s ajtókra 168 frt 80 kr, — kályhákra és takaréktűzhelyre 32 frt. — *B.-Böszörményben* apróbb javitásokra 412 frt 85 kr. — *B.-Zsadányban* a lelkészi lakás cseréptető alá vétetett 800 frt — *Boros-Sebesen* a vizimalom uj tetővel és őrlőkővel láttatott el 84 frt. — *Erdő-Gyarakon* az iskola és lelkészlak udvarán ürszékekre 147 frt 12 kr, — kisebb javitásokra 24 frt 15 kr. — *Erdőhegyen* templom, torony javitására s az egyház bérházának uj tetővel ellátására 510 frt. — *F.-Gyarmaton* fi- és leánytanitói udvaron, melléképületek teteje javitására 80 frt, — sertésólra 60 frt, — uj kutra 60 frt. — *Geszten* apróbb javitásokra 126 frt 97 kr — *Gyantán* a templom gyökeres kijavitására 3000 frt. — *Kis-Peregen* lelkészi lak és leányiskola tetőzete javitására 349 frt. — *Köte-Gyánban* egyházi épületeken javitásokra 280 frt. — *M.-Homorogon* javitásra 81 frt 53 kr. — *M.-Gyorokon* lelkészi lakon konyha, kamara épitésre 250 frt. — *M.-Gyánban* apróbb javitásokra 77 frt 63 kr, — tanitói lakás vas pléhvel fedésére 288 frt; — lelkészlakon melléképület fedésére 100 frt. — *M.-Sasson* épületek javitására 114 frt, — keritésekre 67 frt, — taneszközökre 18 frt 75 kr. — *N.-Harsányban* apróbb javitásra 28 frt. — *N.-Szalontán* egyházi épületek javitásaira 1119 frt 36 kr. — *N.-Zerinden* templom, torony gyökeresen kijavittatott s ez utóbbi horganylemezzel ujra fedetett 1537 frt 78 kr, — egyházi épületek apróbb javitására 132 frt. — *Ó-Aradon* a város által kötelezővé tett csatornázásra és vizvezetékre 263 frt. — *Pankotán* a lelkészi lakáson, mosókonyha és cselédszoba épitésére 450 frt. — *Radna-Lippán* az urasztala költségéhez járulás 29 frt 10 kr. — *Remetén* a torony teteje ujból festetett 170 frt, — templom, torony kitatarozására 70 frt. — *Sarkadon* templom, torony gyökeresen kijavittatott, szélfogókkal elláttatott s a templom járdája, beton-alapra mozaik márványlappal kiburkoltatott 1982 frt 69 kr, — apróbb javitásokra s fölszerelésekre 462 frt 05 kr. — *Szakálon* a lelkésztanitói lakás csatornával láttatott el 65 frt. — *Szemlakon* a lelkészlak uj zsindelytetővel láttatott el s gyökeresen kijavittatott 473 frt. — *Tamásdán* apróbb javitásokra 19 frt 70 kr. — *Nyégerfalván* az iskolaterem bővitésére, uj ablak s ajtókra 40 frt. — *Tenkén* a lelkészi lakáson uj konyha épitésére 150 frt, — keritésre 150 frt. — *Ugrán* az egyházi épületeken kisebb javitásra és keritésre 100 frt.

Épitkezés és javitás történt tehát 34 egyházban, összesen: 17,039 frt 48 kr értékben.

b) Adakozás és hagyomány.

*Ágyán* perselypénz 19 frt 80 kr, — templomujitási alapra önkénytes adomány 301 frt 62 kr, — ugyanerre a községi képviselő testület 260 frt, — egy özvegy asszony urasztali teritőre 10 frt, két tanitónak a kiállitás megnézésére adatott 30 frt. — *Anton* a sarkad-vidéki takarékpénztár iskolás gyermekeknek jutalmul 10 frt. — *Árpádon Markovits Kálmán* nagybirtokos egy uj harangot öntetett *224 frt*, — harangra adakoztak: Schwarcz Péter 15 frt, Kóhn Beniámin 10 frt, Apfel József 10 frt, Bondár Sándor 5 frt, Dr. Radó Lajos 5 frt, Bársony Lajos 5 frt, Erős György 6 frt, Szentiványi Ferencz 4 frt, Szőke Juliánna 1 frt. — *Bajjon* perselypénz 5 frt — *Belényesen* perselypénz 11 frt 77 kr, — templomablak s az iskola javitására önkénytes adományból gyült 53 frt 50 kr, — báljövedelemből templomjavitási alapra 107 frt 48 kr, — az ezredévi ünnepély költségei fedezésére 16 frt 44 kr, — debreczeni bölcsészeti fakultásra 19 frt 50 kr. — *B.-Ujlakon* perselypénz 9 frt 16 kr, — az urasztala ellátására többen 6 frt 70 kr. — *B.-Böszörményben* perselypénz 39 frt 06 kr, — egy magát megnevezni nem akaró adománya 100 frt, — többen milleniumi költségek fedezésére 30 frt, — Sámson Sámuel 10 frt, — Németh János és Tóth Judith urasztalához majolikakorsót 27 frt, — *Gróf Csáky-család* az iskola mellett levő belső telket, rajta levő épülettel iskolahelyiségül adományozta *4000 frt.* — *B.-Sebesen* iskolai millenáris népkönyvtárra valláskülönbség nélkül 60 frt. — *Csermőn* perselypénz 29 frt 25 kr, — templom és iskolaépitési alapra 97 frt 38 kr, filléregyletre 5 frt 75 kr, — egyház közszükségeire Zseney Mór és neje Kaszelik Lujza 50 frt. — *E.-Gyarakon* ezredév emlékére közadakozásból egy harang készittetett 650 frt, — a templom melletti terület fele részének megvételére *Miklóssy Béla* lelkész adott *150* frtot, — perselypénz 27 frt 80 kr, — Sántha Gábor gondnok lelkészi fizetés-alapra gondnoki fizetését 12 frt. — *Erdőhegyen* Izsó Károly leánytanitó neje Kálmán Laura egy urasztali teritőt 30 frt. — *F.-Gyarmaton* a községi előljáróság az urasztalára, egy tűzben aranyozott kenyérosztó tányért ajándékozott, továbbá a fitanitói lakás melléképületének teteje javitására elegendő nádat *Fenesen a község* uj leányiskola épitésére *933* frt, továbbá a fitanitói lakás átalakitására s a fiuiskola kipadoltatására 100 frt. — *Geszten Tisza Kálmán* egyházmegyei gondnok, az egyház segélyezésére *100* frt, — Tisza Kálmánné Gróf Dégenfeld Ilona az urasztalát egész éven át elláttatta kenyérrel, borral s az iskolába járó gyermekeknek bibliákat, zsoltárokat s ifjusági olvasmányokat adott 20 frt értékben; — Frankó Béláné az urasztalára egy teritőt; — perselypénz 29 frt 36 kr; — szegényalapra közgyűjtésből 19 frt, — Biró Mihály az egyház czéljára 50 kr. — *Komádiban* Magyarország

1000 éves fennállása emlékére a község *3 uj* harangot készittetett. — *K.-Gyánban* az első temetkezési egylet *3 uj* harangot készittetett vasállványnyal *1137* frt, — sarkadi takarékpénztár szegény iskolás gyermekeknek jutalmul 10 frt, — ugyanezen czélra a Kossuth-alap kamatja 12 frt 36 kr. — *M.-Gyorokon* perselypénz 41 frt 39 kr, — néh. özv. Biró Ferenczné hagyománya 291 frt, — ingyen munkában, Balogh Ferencz gondnok 10 frt, — Némethi Lajos 15 frt. — *M.-Gyánban* birságpénzből az orgonaalapra 5 frt. — *M.-Sasson* néh. Pataki Pál hagyománya közszükségletekre 50 frt, — keresztelő edényre és szószék-teritőre nők gyűjtése 46 frt 25 kr, — egyházi szegény-alapra adakozás 7 frt 50 kr, — orgona fentartási alapra 7 frt. — *N.-Harsányban* perselypénz 41 frt 10 kr, — 1000-ed évi alapra többen 41 frt 50 kr, — a község az iskolai 1000-ed évi ünnepély költségeire 15 frt, — Dávid Gyula lelkész az egyháznak faanyagban 8 frt. — *N.-Szalontán* perselypénz 297 frt 53 kr, — az egyház részére hagyományoztak néh. Mados Györgyné, Bondár Zsuzsánna 10 frt, — urvacsorai alapra néh. Sinka Pálné *Fazekas Mária 100* forint, — ugyanerre idősb Fazekas István adománya 100 forint. — *N.-Zerinden* perselypénz 9 frt 81 kr, — Tabajdi Sándor keresztelési edényt és takarót adott 50 frt, — Tabajdi Károly szószékre teritőt 20 frt, — a nők önkéntes adakozásából urasztali teritő 59 frt 50 kr. — *Ó-Aradon* néh. özv. Dombrády Nagy Sándorné az egyháznak 1000 frt, — Heitz Györgyné éneklő gyermekek részére 6 drb öltözetet egy szekrénynyel 80 frt, — lelkészi lakás vizvezetékére adományok 111 frt 60 kr. — *Okányban* a harangalapra egyesektől 167 frt. — *Pankotán* toronyóraalapra gyűjtés 200 frt, — orgonaalapra Kaufmann Károly 25 frt, — Koczóh Károly 10 frt, — Domsa György 5 frt, — Müller Károly 5 frt, — Dr. Altschul 5 frt, — Posevicz Gusztáv 5 frt, Fülöp Adolf 5 frt, — pankotai népbank 20 frt. — *Radna-Lippán* perselypénz 40 frt 26 kr, — egy estély jövedelme 70 frt 70 kr, — Andreánszky Adél 3 frt 80 kr, — urasztali teritő az aradi egyháztól 5 frt, — urasztalára és keresztelő edényre adakozások 115 frt 84 kr, — *Irrtel Henrik* anyag- és munkában 170 frt 90 kr, — *Gróf Károlyi Tiborné* a mácsai ev. ref. egyháztagok gondozásáért lelkészi tiszteletdijul *100* frt, — ugyanő 17 drb énekeskönyvet az egyháztagoknak 9 frt 60 kr, — m. kir. földmivelésügyi miniszter lelkésznek tűzifa 40 frt, — *Lippa* nagyközség a temetőre megajánlott 200 frtból *100* frt, — Braun Mihályné urasztali kendő 1 frt. — *Sarkadon* sarkad-vidéki takarékpénztár iskolás gyermekeknek jutalmul 30 frt, — három egyház takarékmagtáralap ugyanerre 87 frt, — 3 temetkezési társulat ugyanerre 15 frt, — Gyöngyösi Istvánné B. Nagy Zsófia az egyháznak 20 frt, — egy bál jövedelméből orgonaalapra 32 frt. — *Sonkolyoson* perselypénz 3 frt 02 kr. — *Jánosfalván* perselypénz 2 frt 44 kr. — *Tamásdán* perselypénz 7 frt 46 kr. — *Tárkányban* perselypénz 29 frt 43 kr, — Husztí Károlyné egy kötelezvényt adott az egyháznak 25 frt. —

*Nyégerfalván* perselypénz 4 frt 57 kr, — Bunta Gáspár a templomhoz egy czintermet ablakokkal és vasajtókkal ellátva épittetett 65 frt, — Tardi Ágoston az egyháznak 1 frt, — Gyulai István 1 frt 70 kr. — *Ugrán Bölöny József* nagybirtokos 1000 □ öl területü beltelket, rajta levő roskatag épülettel, ajándékozott az egyháznak 3-ik iskolahelyiségül *600* frt, — egy kétes értékü követelés egyházi czélra 20 frt. — *Vadászon* perselypénz 16 frt, — milleniumi ünnepély költségeire többen 30 frt.

Tehát az összes adományok és hagyományok értéke az értékben föl nem tüntetett természetbenieken kivül, 34 egyházban 13.337 frt 33 krajczár.

Ezen kivül az urasztala több helyen, részint egész éven át, részint egyes alkalmakkor, egyes buzgó egyháztagok adományából láttatott el kenyérrel és borral, u. m.: Bajjon, Belényesen, B.-Ujlakon, B.-Zerinden, B.-Böszörményben, B.-Sebesen, Erdő-Gyarakon, M.-Gyarakon, M.-Sasson, N.-Szalontán, Okányban, Pankotán, Szakálban, Szent Leányfalván, Tamásdán, Tárkányban és Vadászon.

Az elmult 1896-ik esztendőben e. megyénk az országos ev ref. közalapból ideiglenes segélyül 420 frtot, — missiói segélyül 850 frtot, — lelkészi állomások fölsegélésére tőkesegély évi járadékul 245 frtot, — épitkező egyházak tőkekamatja évi járadékául 206 frtot nyert, — rendes államsegélyül 983 frtot, — rendkivüli államsegélyül 350 frtot, — a tiszántuli ref. segélyegylettől 100 frtot, — egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk a B.-Baldácsy-alapitványból 51 frt jutalékot, — egyházmegyei pénztárunk a „Foncière“ pesti biztositó intézettől 44 frt jutalékot.

Az egyházi hivatalnokok fizetését egyházmegyénk minden egyházában a presbyterium szedi be; 6 egyházban nem nyerték ki az egyházi hivatalnokok fizetéseiket a mult esztendőben.

Az egyházi épületek, egyházmegyénk minden egyházában tűzkár ellen biztositva vannak.

## *IV. Népmozgalmi adatok.*

Egyházmegyénkben 45 anyaegyház, 6 leányegyház, 233 szórvány, és 3 missiói kör van. — Ezekben a lelkek száma 80,169, — a születeké 3424, vagyis 4·7%, — meghaltaké 2131, vagyis 12·74%, — a megesküdt uj házasoké 614, vagyis 0·75%, — konfirmáltaké 1293, vagyis 1·6%, — a 45 anyaegyházban van 46 rendes lelkészi állomás, a rendes lelkészek száma volt 46, — a segédlelkészeké 5.

## *V. Halálozás.*

Fájdalmas részvéttel jelentem be, hogy Tóth István gyantai lelkész f. évi február hó 15-én, 30 éves korában 1½ évi lelkészkedés után

meghalt; — továbbá, hogy Nagy Dániel komádii lelkész, egyházmegyénk nyugalomra lépett esperese f. évi február hó 19-én, 77 éves korában: 52 évi lelkipásztorkodása után bevégezte közhasznu munkálkodásban töltött életét; — végül, hogy Nagy Sándor ágyai lelkész folyó ápril hó 5-én, életének 63-ik, lelkészségének 30-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Nyugodjanak csendesen.

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés !

Midőn egyházmegyénk valláserkölcsi s anyagi állapotát a fentebbiekben van szerencsém feltüntetni, tisztelettel kérem :

hivja fel egyházmegyénk közgyűlése a lelkészeket, tanitókat és presbyteriumokat, hogy a valláserkölcsi élet ápolása és fejlesztése érdekében saját hatáskörükben mindent megtenni buzgólkodjanak; — e czélból gondoskodjanak arról, hogy ünnep és vasárnapokon minden gyülekezetünkben d. e. és d. u. rendszeres istentisztelet tartassék, és pedig vasárnap délutánonként káté- vagy bibliamagyarázattal; — továbbá, hogy köznapokon reggel a könyörgésből álló istenitisztelet, lehetőleg mindenütt megtartassék az év minden szakában, — mindenesetre pedig a nagyobb munkaidő szünetelése, vagy elvégzése szakában és pedig ugy, hogy deczember 1-től márczius 15-ig, hetenként 1-szer köznapokon is, bibliamagyarázat tartassék; — végül, hogy a konfirmáczió — a törvényszerü előkészités után — minden gyülekezetünkben, jelentőségének megfelelő ünnepélyességgel tartassék meg.

Egyszersmind fölkérem a Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyülést, hogy a fentebbi jelentésemben részletezett épitkezéseket, adományokat tudomásul venni s a buzgó adakozóknak jegyzőkönyvileg köszönetet nyilvánitani méltóztassék.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán 1897 ápril 8

*Széll Kálmán*
ev. ref. esperes.

Egyházmegyénk közgyülése a megszokott gondossággal szerkesztett esperesi jelentést helyeslő tudomásul veszi; a fölsorolt épitkezésekért, javitásokért és adományokért e helyen is köszönetet mond a buzgó előljáróknak s a nemes szivü adakozóknak, külön is hálás köszönetét fejezvén ki :

a) Ágya község képviselő testületének, hogy a templom épitési alapra 260 frtot adott ;

b) Markovits Kálmán nagybirtokosnak, ki az árpádi egyháznak 224 frt értékben egy uj harangot öntetett;

c) a gróf Csáky családnak, a miért egy 4000 forint értékü beltelkes házat adományozott iskolahelyiségül a b.-böszörményi egyháznak.

d) Miklóssy Béla erdő-gyaraki lelkésznek, ki az erdőgyaraki egyház javára a templom mellett levő terület megvásárlásához 150 frttal járult ;

e) Fenes községnek az uj leányiskola épitésére forditott 933 frt adományért ;

f) Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok urnak a geszti egyház segélyezésére adott 100 frtért ;

g) Komádi községnek az egyház részére öntetett s fölszerelt 3 uj harangért ;

h) a kötegyáni első temetkezési egyletnek az egyház részére 1137 forint értékben készittetett 3 uj harangért ;

i) néhai Sinka Pálné Fazekas Mária és id. Fazekas István n.-szalontai lakosoknak a n.-szalontai egyház urvacsorai alapjára adott 100—100 frtért ;

k) Irrtel Henriknek, ki anyag és munkában 170 frt 90 krral járult a radna-lippai egyház segélyezéséhez ;

l) gróf Károlyi Tiborné ő nagyméltóságának, ki a mácsai egyháztagok lelki gondozásáért 100 forint tiszteletdijat adott a radna-lippai lelkésznek ;

m) Lippa községnek, a miért a radna-lippai egyháznak 100 frtot fizetett ki temető vásárlásra ;

n) Bölöny József nagybirtokosnak, ki is egy 600 forint értékü beltelket adományozott 3-ik iskola helyiségül, az ugrai egyháznak ;

végül tekintettel az egyházunk életében beállott uj viszonyokra, s az esperesi javaslat értelmében felhivja a lelkészeket, tanitókat, presbyteriumokat, hogy az egyháztagok valláserkölcsi életének ápolása és fejlesztése érdekében saját hatáskörükben buzgólkodjanak ; kiváló gondot forditván arra, hogy vasárnap s ünnepnapokon ugy délelőtt mint délután istenitiszteletek tartassanak, vasárnap délutánonként káté- vagy bibliamagyarázat — hétköznap reggelenként pedig könyörgésből álló istenitisztelet tartassék mindenütt, sőt a nagyobb munkaidő szünetelése szakában s legalább deczember 1-től márczius 15-ig hetenként egyszer bibliamagyarázat is tartassék ; a konfirmatiót pedig a törvényszerü előkészités után jelentőségének megfelelő ünnepélyességgel tartsák meg mindenütt.

**8.** Olvastatott az esperesnek következő jelentése az elnökileg elintézett ügyekről :

Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés !

Az egyházmegye utóbbi közgyűlése óta elnökileg elintézett közérdekű ügyekről, van szerencsém a következőkben terjeszteni be jelentésemet:

1. 1896 augusztus 20-án 409. sz. a. Peleskey Dániel tamásdai tanitót, a geszti presbyterium választása alapján ideiglenesen megerősitettem a geszti leánytanitóságban.

2. Augusztus 20-án 410. sz. a Kovács Sándor segédlelkészt felhatalmaztam, hogy a komádii ev. ref. egyházban, Nagy Dániel mellett a lelkészi teendőket végezhesse segédlelkészi minőségben.

3. Szeptember 7-én 446. sz. a a *remetei* presbyterium és egyházközségi közgyűlés indokolt fölterjesztése alapján, jóváhagytam azon szerződést, mely szerint a *torony bádogtetejét* 150 frt költséggel *befestetik* s annak fedezésére *160 frt kölcsönt* vesznek föl, mely is *pótkivetés* utján lesz, még az 1896-ik évben fedezendő oly módon, hogy *1—5 frtig állami földadó után: 1 frt 50 kr, 6—10 frtig: 2 frt, — 11—15-ig: 2 frt 50 kr, — 16—20-ig 3 frt vettessék ki az egyháztagokra.*

4. Szeptember 12-én 457. sz. a. Borbély Antal gyantai tanitót, a szent-leányfalvai presbyterium választása alapján ideiglenesen megerősitettem a szent-leányfalvai vegyes iskolatanitóságban.

5. Október 6-án 495. sz. a a *mező-gyáni* presbyterium indokolt fölterjesztése alapján, jóváhagytam a presbyterium azon intézkedését, miszerint a veszélyessé vált cseréptetőt a *leánytanitói lakásról* leszedesse, s helyette *vas-pléhtetőt* készittessen □ ölenkent 4 frt 80 kr költséggel; valamint engedélyeztem, hogy ezen sürgőssé vált épités *költségei fedezésére, templom épitésre* felvett kölcsönből már *befolyt pénzből 5—600* frtot forditson s azt *évi 100 frtjával a fáskerti alapból* 5—6 éven át törleszsze.

6. Október 7-én 496. sz. a. Albert András köte-gyáni tanitót, a szalontai presbyterium választása alapján, ideiglenesen megerősitettem, a szalontai fiuiskola 5-ik osztályának tanitóságában.

7. Október 21-én 512. sz. a. Szücs Balázs ramocsaházai tanitót, szolgálati bizonyitványa és a tamásdai presbyterium választása alapján ideiglenesen megerősitettem a tamásdai vegyes iskolatanitóságban azon kikötés mellett, hogy a képezde hátralevő tanfolyamából, vizsgáit fokozatosan letenni és oklevelet szerezni köteles, mert különben ideiglenes minőségben sem maradhat ezen állomáson.

8. Október 28-án 523. sz. a. Lehóczky Albert buda-ábrányi tanitót, szolgálati bizonyitványa és a gyantai egyház meghivása alapján, ideiglenesen megerősitettem a gyantai leánytanitóságban azzal a kikötéssel, hogy a képezdei tanfolyamról hátralevő vizsgáit letenni s oklevelet szerezni köteles, különben ideiglenesen sem maradhat ezen állomáson.

9. November 2-án 521. sz. a. Jánosfalván az állami iskolába alkalmazott Tóth Lajos okleveles ev. ref. tanitót felhatalmaztam az állami

iskolába járó ev. ref. növendékek vallás és ének tanitására, továbbá a kántori és előkönyörgői szolgálat jogérvényes végzésére, melyeknek teljesitéséért a jánosfalvai leányegyház tulajdonát képező 8 hold földet, haszonélvezeti joggal birja, s ezen föld mivelése czéljából, minden igás jószággal biró ev. ref. egyháztag egy-egy igás napszámot, az igás jószággal nem birók pedig egy-egy kézi napszámot tartoznak szolgálni évenként.

10. Október 31-én 526. sz. a. főtiszteletü püspök ur kibocsátása alapján Sz. Nagy Sándor 4-ed éves theologust, a sarkadi ev ref. egyházban, Balog Ambrus lelkész mellett és az ő felelősségére, ideiglenesen felhatalmaztam a lelkészi szolgálatok teljesitésére azon határozott kikötés mellett, hogy a legközelebbi alkalommal, t. i. 1897. év folyamán, a lelkészképesitő első vizsgát letenni köteles. Ugyancsak nevezett Sz. Nagy Sándort november 6-án, 537. sz. a. eredetiben bemutatott tanitói oklevele és a sarkadi presbyterium választása alapján, ideiglenesen megerősitettem a sarkadi káplántanitói állomásban.

11. November 7-én 539. sz. a. Szabó Károly 3-ad éves képezdészt püspöki engedély mellett a gyantai fitanitóságban ideiglenesen megerősitettem, azon elkötelezéssel, hogy a tanitóképezde III. és IV. osztályáról hátralevő vizsgáit, — magán uton elkészülve, — a kellő időben pontosan letenni s azok alapján, tanitói oklevelet szerezni köteles, mert különben ideiglenes minőségben sem maradhat ezen állomáson.

12. Deczember 7-én 571. sz. a. Szűcs József okleveles tanitót, a kis-peregi presbyterium választása s a megválasztottnak eredetiben bemutatott szolgálati bizonyitványa alapján, ideiglenesen megerősitettem a kis-peregi kántorsággal egybekötött fiutanitóságban.

13. Deczember 11-én 575. sz. a. Váczy Sándor vadászi leánytanitót a nagyszalontai ev. ref. presbyterium választása alapján ideiglenesen megerősitettem a n.-szalontai IV ik osztályu leánytanitóságban.

14. Deczember 15-én 609. sz a. P. Nagy Lajos III-ik osztályu képezdészt, püspöki engedély alapján, ideiglenesen megerősitettem a nagy-zerindi kisebb tanitóságban azon elkötelezéssel, hogy a tanitóképző intézet III-ik és IV-ik osztályáról hátralevő vizsgáit, — magán uton elkészülve, — a kellő időben pontosan letenni tartozik, mert különben ideiglenes minőségben sem maradhat meg ezen állomáson.

15. Deczember 20-án 615. sz. a. ifj. Kolumbán Sándor lázárii tanitót, szolgálati bizonyitványa és a köte-gyáni presbyterium választása alapján, a folyó 1896/7. tanévre ideiglenesen megerősitettem a kötegyáni vegyes iskolatanitóságban azon elkötelezéssel, hogy hátralevő képezdei vizsgáit pontosan letenni s tanitói oklevelet szerezni köteles.

16. 1897 január 14-én 21. sz. a. Herman Mózes remetei állami iskolai tanitót felhatalmaztam a remetei állami iskolába járó ev. ref. növendékek énektanitására és a remetei ev. ref. egyházban a kántori teendők végezésére, melyért a remetei egyház nevezett állami tanitónak

lakást, a tanitói udvaron levő melléképületek, a házi kert szabad használatát s évenként 15 frt tiszteletdijat ad a kántori stólán kivül.

17. Január 14-én 23. sz. a. Vidics János kis-házai állami iskolai tanitót fölhatalmaztam az állami iskolába járó ev. ref. növendékek vallás- és énektanitására és a kis-házai leányegyházban az előkönyörgői és kántori teendők végzésére, melyeknek teljesitéséért a kis-házai leányegyháztól a volt ev. ref. tanitói lakást és a tanitói föld haszonélvezetét nyeri oly módon, hogy ezen föld adóját nevezett tanitó fizeti s ezenkivül a temetési stólát.

18. Január 19-én 43. sz. a. Kósa Olivér IV-ed éves tanitóképezdészt, az aradi tanitóképző intézet kibocsátása s a szent-leányfalvai presbyterium választása alapján ideiglenesen megerősitettem a szent-leányfalvai, kántorsággal összekötött vegyes iskolatanitóságban, melynek javadalmazása az egyháztól a régi tanitói fizetés, a községtől pedig évi 140 frt fizetés-javitás lesz azon határozott kikötéssel, hogy Kósa Olivér a tanitóképezde IV-ik osztályáról hátralévő vizsgáit, — magán uton elkészülve, — rendes időben letenni és tanitói oklevelet szerezni köteles, mert különben ideiglenes minőségben sem maradhat ezen tanitói állomáson.

19. Február 19-én 93. sz. a. Csutoros Albert debreczeni segédlelkészt felhatalmaztam, hogy a gyantai egyházban a lelkészi szolgálatokat teljesitse helyettes-lelkészi minőségben, Bernáth Lajos felügyelő-lelkész mellett.

20 Február 20-án 111. sz. a. a *radna-lippai presbyterium* és egyházközségi közgyűlés indokolt fölterjesztése alapján, jóváhagytam azon adás-vevési szerződést, mely szerint a radna-lippai egyház *temetőhelyül, 950 frtért egy alkalmas 900* □ *öl* területü gyümölcsös kertet *vett meg. Fedezetül* szolgál erre *Lippa* községtől temetővételre nyert *200* frt segély; a *hiányzó 750* frtot az egyház ezredéves emlékalapjából *kölcsön veszi 8%-os kamat mellett.*

21. Február 26-án 121. sz. a. Kovács Sándor komádii segédlelkészt felhatalmaztam, hogy a komádii egyházban a lelkészi szolgálatokat, helyettes lelkészi minőségben teljesitse, Nagy Imre felügyelő lelkész mellett.

22. Február 27-én 87. sz. a. Balogh József kisujszállási tanitót, bemutatott oklevele és szolgálati bizonyitványai alapján ideiglenesen megerősitettem a vadászi leánytanitóságban, melyre őt a vadászi presbyterium megválasztotta.

23. Április 1-én 201. sz. a. Patóh Károly k.-apátii lelkészt biztam meg felügyelő lelkészi minőségben a komádii egyház ügyeinek vezetésével, miután e tisztről Nagy Imre ugrai lelkész lemondott volt.

24. Április 10-én 210. sz. a. Bán József n.-zerindi lelkészt biztam meg az ágyai egyház ügyeinek vezetésével felügyelő lelkészi minőségben.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán 1897 április 12.

*Széll Kálmán*
ev. ref. esperes.

Általában jóváhagyó tudomásul vétetik. Külön is megnevezve jóváhagyja s megerősiti egyházmegyénk közgyűlése:

a) a remetei egyház azon intézkedését, hogy a toronytető befestetésére 160 frt kölcsönt vett föl, s e költsön fedezésére még az 1896-ik év folyamán pótkivetést eszközölt oly módon, hogy 1—5 frtig állami földadó után 1 frt 50 kr, 6—10 frtig 2 frt, 11—15 frtig 2 frt 50 kr, 16—20 frtig 3 frt vettetett ki az egyháztagokra. E pótadó beszedése, az arról vezetett számadás fölterjesztése, s kölcsön törlesztése, törvényszerü kötelessége a remetei egyház presbyteriumának;

b) a mező-gyáni presbyterium azon intézkedését, hogy a leánytanitói lakást vaspléh tetővel fedeleztette, s a költség fedezésére a templomépitésre fölvett kölcsönből befolyt 5 – 600 forintot forditson, s ez összeget évi 100 frtjával a fáskerti alap jövedelméből 5—6 éven törleszthesse. Az egyház presbyteriuma ugy a kölcsön fölhasználásáról, mint törlesztéséről évenként számolni köteles a számvevőszék utján egyházmegyénk közgyűlése előtt;

c) a radna-lippai egyház adás-vevési szerződését, mely szerint az egyház temetőhelyül 950 forintért egy 900 □ öl területü gyümölcsös kertet vett meg; valamint azon intézkedését, hogy a vételi összeg fedezését a Lippa községtől temető vételre nyert 200 forint adományból, s az egyház ezredéves emlékalapjából fölvett 8%-os 750 frt kölcsönből eszközli. A midőn pedig hálás köszönetet nyilvánit Lippa községének a segélyadományért, ugyanakkor kötelezi a radna-lippai egyház előljáróit, hogy a fölvett 750 frtos kölcsön törlesztéséről is számadás terhe és kötelezettsége mellett gondoskodjék.

Végül a radna-lippai egyház adásvevési szerződését az e. t. 50. §. o) pontja értelmében végleges megerősités végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyűléshez fölterjeszti.

**9.** Olvastatott esperesnek következő jelentése a scontró ügyekről :

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés !

A scontró-ügyekről, a következőkben van szerencsém jelentésemet megtenni :

1. Az egyetemes Konvent 22—1896. sz. végzésében *Radna-Lippa* részére, 124 frt tőkesegély-kamatot szavazott meg. Az ennek megfelelő tőkét: 2480 frtot a tiszántuli ev. ref. egyházkerület pénztárából kapta meg 1896 szeptember 5-én azon kötelezettség mellett, hogy ezen kölcsöntőke visszaképzésére szolgáló 1 és $\frac{1}{2}$ %-ot, vagyis 37 frt 20 krt, 32 éven át, minden esztendő augusztus 1-én köteles a tiszántuli ev. ref. egyházkerület pénztárába pontosan befizetni és a befizetést igazoló nyugtát a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye esperesi hivatalánál, igazolásul, minden alkalommal bemutatni.

Ezen *2480 frt tőkesegély* megküldése alkalmával utasitottam a radna-lippai egyházat, hogy ezen tőkesegélyt régibb adóssága törlesztése után, tőkevagyonképen köteles felhasználni s felhivtam, hogy a felhasználás módjára vonatkozó határozatát jóváhagyás végett hozzám terjeszsze be. A radna-lippai presbyterium és egyházközségi közgyűlés indokolt fölterjesztése alapján jóváhagytam, hogy a fentebbi 2480 frt, a tőkesegély kötelezvény bélyegére és az épületvételből eredt adósság törlesztésére *480 frt* használtatott fel, *2000 frt* pedig, mint a radna-lippai egyház elidegenithetlen *tőkevagyona,* „a radna-lippai egyház ezeréves emlékalapja“ czimén jövedelmeztessék ; — ezen tőke kamatjából *50%* évenként *tőkésittetik, 50%* az egyház folyó szükségeire *használtatik,* és pedig: első sorban a *törlesztési járadék: 37 frt 20 kr,* másod sorban a lelkészi fizetés fedezendő abból. — A tőkevagyon jelzálogi biztositék mellett, vagy teljes hitelt nyujtó takarékpénztárakban gyümölcsöztetendő. Az egész vagyonról szóló számadás, hitelesitő okmányaival együtt, évenként a számvevőszék utján, az egyházmegye közgyűléséhez terjesztendő.

2. November 9-én 540. sz. a. tudattam Kálmán Béla szakáli lelkészszel vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 1896. évi október 23-án, 44,724. számu azon rendeletét, melylyel a szakáli ev. ref. tanitó fizetésének az 1893. XXVI. t.-cz. alapján, 400 frtra leendő kiegészitésére, az 1896/7. tanévtől kezdve, 3 tanévre, — tanévenként 255 frt államsegélyt engedélyezett s utasitotta a nagyváradi adóhivatalt, hogy ezen összeget 1897-től kezdve, 1899-ig bezárólag, minden év január havában tegye folyóvá, az iskolaszék elnökének szabályszerüen kiállitott s a tanfelügyelő által láttamozott nyugtájára. S felhivtam Kálmán Bélát, hogy mivel ezen államsegély egyelőre Kiss György tanitó fizetésének kiegészitésére fordithatő, — Biharmegye tanfelügyelősége utján tegyen jelentést arról, hogy Kiss György szakáli tanitó 1896 augusztus 3-án elhalt s hogy az ő helyére szakáli ev. ref. tanitóul, Kálmán Béla

okleveles tanitó van alkalmazva, s igy a tanitó személyében történt változás folytán kérelmezze a már folyóvá tett 250 frt államsegélynek az ő tanitói fizetésének kiegészitésére fordithatását.

3. A 34 - 1896. sz. egyházmegyei megbizás folytán jelentem, hogy a szintyei ev. ref. iskolatanitó fizetésének államsegélylyel leendő kiegészitése mindeddig foganatositható nem volt; — előbb azért, mert okleveles tanitó nem volt alkalmazva Szintyén s igy Arad megye közigazgatási bizottsága az államsegély iránti kérvényt, a vallásügyi miniszteri rendelet értelmében leendő pótlás végett visszaadta; — majd azért, mert a Szintyére megválasztott okleveles tanitó: Juhász József időközben visszalépett ezen állomástól és most Borsos Szabó Imre, beszterczei okleveles tanitót választotta meg a szintyei leányegyház tanitóul, kit is államsegélyre felvétel czéljából pártolólag terjesztett föl Arad megye közigazgatási bizottsága, hol ezen államsegély ügye elintézés alatt áll.

4. A nagyszalontai év. ref. egyház gondnokának fölterjesztése alapján jelentem, hogy a nagy-szalontai ev. ref. egyház kezelése alatt lévő „Bajó János-alapitvány“, a közép-cserén épitendő ev. ref. templomra

| | |
|---|---|
| 1896 január 1-én volt | 218 frt 94 kr. |
| ehez jött 1896. évi 5%-os kamat | 11 „ 04 „ |
| 1897 január 1-én lett | 229 frt 98 kr, |

mely összeg a 3354. sz. n.-szalontai takarékpénztári betéti könyvön van elhelyezve.

A „Kiss Ferencz-alapitvány“ uj templomra

| | |
|---|---|
| 1896 január 1-én volt | 210 frt 03 kr. |
| ennek 1896. évi 5%-os kamata | 10 „ 62 „ |
| 1897 január 1-én lett | 220 frt 65 kr, |

mely a 3635. számu n.-szalontai takarékpénztári betéti könyvön van elhelyezve.

5. A boros- sebesi lelkész f. é. márczius 30-án kelt 41. sz. jelentése szerint, az egyháztagok nagy szegénysége miatt azon 400 frt ideiglenes kölcsönt, — melyet a boros-sebesi egyház temploma és vizimalma tetőzetének gyökeres kijavitására, az 51—1896. sz. c) pont egyházmegyei határozat értelmében, azzal a kötelezettséggel vett fel, hogy azt az 1897. év folyamán, pótkivetésből letörleszteni tartozik — nem vetette ki a presbyterium, hanem ugy intézkedett, hogy az egyház vizimalmának jövedelme ezen kölcsönpénz törlesztésére fordittassék, mig az törlesztve nem lesz.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán 1897 ápril 8.

*Széll Kálmán*
ev. ref. esperes.

Tudomásul szolgál.

A radna-lippai egyház a 2480 forint tőkesegélyből gyümölcsöztetőleg s kellő biztositék mellett elhelyezett 2000 forintnak ugy elhelyezési módjáról, mint az elidegenithetlen tőkealap jövedelmének fölhasználásáról számadást terjesszen be évenként a számvevőszék utján egyházmegyénk közgyűléséhez.

A boros-sebesi egyház évenként számolni köteles a fölvett 400 frtos kölcsön törlesztéséről. Egyelőre megnyugvással fogadja egyházmegyénk közgyűlése Szabó József lelkésznek felvilágositó szavait, mely szerint a boros-sebesi egyház vizi malmának évi jövedelme elfogadható törlesztési alapul a fölvett 400 frtos kölcsön fedezésére.

**10.** Beterjesztetett az esperesi hivatal által továbbitott hivatalos pénzekről összeállitott következő számadás :

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés !

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta, a következő hivatalos pénzeket továbbitottam :

| Sorszám | Idő | | Okmány száma | Megnevezés | Bevétel | | Kiadás | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | hó | nap | | | frt | kr | frt | kr |
| | 1896 | | | | | | | |
| 1 | szept. | 4 | 439 | Egyházkerületi pénztárból Radna-Lippa tőkesegélye hozzám küldetett ... ... ... ... | 2470 | — | — | — |
| 2 | „ | „ | ad 439 | Ezen összeget Radna-Lippának elküldöttem ... ... ... ... | — | — | 2470 | — |
| 3 | okt. | 8 | 499 | Tűzkármentesitési jutalék 1896. évről ... ... ... ... ... | 44 | — | — | — |
| 4 | „ | 13 | ad 499 | Ezen összeget az egyházmegyei pénztárnokhoz elküldöttem | — | — | 44 | — |
| 5 | nov. | 4 | 534 | B. Baldácsy-alapból 1896. évi jutalék ... ... ... ... ... | 51 | — | — | — |
| 6 | „ | „ | ad 534 | Ezen összeget a lelkészi gyámintézeti pénztárnokhoz elküldöttem ... ... ... ... ... | — | — | 51 | — |
| 7 | „ | 11 | ad 535 | Népszerű vallásos iratok beszerzésére ... ... ... ... | — | — | 9 | 63 |
| | | | | Átvitel : | 2565 | — | 2574 | 63 |

| Sorszám | Idő | | Okmány száma | Megnevezés | Bevétel | | Kiadás | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | hó | nap | | | frt | kr | frt | kr |
| | 1896 | | | Áthozat : | 2565 | — | 2574 | 63 |
| 8 | nov. | 11 | ad 535 | Ennek fedezésére 4327. sz. betéti könyvből kivettem ... | 9 | 63 | — | — |
| 9 | „ | 26 | 568 | Ref. egyleti segély az egyházkerülettől ... ... ... ... | 100 | — | — | — |
| 10 | „ | 30 | ad 568 | Ebből vadászi lelkésznek segély | — | — | 50 | — |
| 11 | decz. | 2 | ad 568/1 | „ gyantai „ „ | — | — | 50 | — |
| 12 | „ | 23 | ad 1/624 | Egyházkerületi közigazgatási költség... ... ... ... ... | 770 | — | — | — |
| 13 | „ | 24 | ad 624 | Ezen összeget egyházkerületi pénztárnoknak elküldöttem | — | — | 770 | — |
| | 1897 | | | | | | | |
| 14 | jan. | 21 | 36 | Konventi jegyzőkönyv ára egyházkerületi pénztárnoknak | — | — | 8 | — |
| 15 | „ | 25 | ad 36 | Egyházmegyei pénztárnok ezen összeget hozzám megküldi | 8 | — | — | — |
| | | | | Összesen : | 3452 | 63 | 3452 | 63 |

Tiszteletem kifejezésével vagyok
Nagy-Szalontán 1897 márczius 22.

*Széll Kálmán*
ev. ref. esperes.

Egyházmegyénk közgyűlése ezen számadás megvizsgálására Szabó István és Bán József lelkészek közgyűlési tagokat kérte fel, kik is megbizatásukban eljárva, a vizsgálatról jelentést tesznek és igazolják, hogy az 1896. évi szeptember 4-től 1897 márczius hó 22-ig terjedőleg vezetett számadást megvizsgálták, a nyugtákkal összehesonlitották és azt minden tételében a legpontosabban vezetettnek találták

A számvizgáló küldöttség jelentése alapján egyházmegyénk közgyűlése a számadást megvizsgáltnak tekinti, jóváhagyja és esperesnek a szokásos fentartással a felmentvényt készséggel megadja, egyben a számadást egész terjedelmében jegyzőkönyvbe venni hatávozza és a vonatkozó iratokkal együtt levéltárba elhelyezni rendeli.

**11.** Előterjesztetett a lelkészi gyámintézeti választmány Nagy Szalontán 1897. évi április hó 9-én tartott gyűléséből 1. szám alatt hozott határozata, mely szerint a pénztárnoki számadást, melyet Nagy Imre számvevő előzőleg tüzetesen megvizsgált, a választmányi ülésben vizsgálat alá és az összes értékeket számba vették, a nyugtákat a fő- és segéd-könyvekkel összehasonlitották, és a számadást egyes tételeiben helyesen vezetettnek, az értékeket a leggondosabb kezelésben találták.

Javasolják egyben a pénztárnaknak az 1896. évről felmentését

Egyházmegyénk közgyűlése a választmány javaslatának elfogadásával Dr. Márk Ferencz pénztárnokot az 1896. évi számadás terhe alól teljes elismerésének kifejezésével mindazon által a szokásos fentartással felmenti és a jóváhagyott számadást, ugy a hátraléknak kimutatását egész terjedelmében jegyzőkönyvbe venni határozza.

# Számadás

a nagyszalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek pénztáráról 1896 január 1-től 1896 deczember 31-ig.

| Tétel száma | Tétel megnevezése | Egyes összeg korona | fillér | Fő összeg korona | fillér |
|---|---|---|---|---|---|
| | **I. Tényleges vagyon.** | | | | |
| | A) *Bevétel.* | | | | |
| 1 | Tényleges vagyon 1896 január 1-én kötvények, készpénz és Takarékpénztári betétben | | | 122353 | — |
| | Ehez jött az 1896. év folyamán : | | | | |
| 2 | A kötvényeken elhelyezett 120,923 kor. 04 fillér után 8 és 7% ; a takarékpénztári 6703 kor. 40 fillér után 5%-kal | 7441 | 84 | | |
| 3 | Régibb kamatokból | 2750 | 22 | | |
| 4 | 1896. évi tagdijakból | 1456 | — | | |
| 5 | Régibb tagdijakból | 1160 | - | | |
| 6 | Önkéntes adomány és kegyeleti átalányból | 3531 | 90 | | |
| 7 | Késedelmi kamatokból | 490 | 54 | 16830 | 50 |
| | Összes tényleges bevétel : | | | 139183 | 50 |
| | B) *Kiadás.* | | | | |
| 1 | Gyámdijul 1896-ról özv. Diószegi Endrénének | 165 | — | | |
| 2 | „ „ Bihari Istvánnénak | 220 | — | | |
| 3 | „ „ Kiss Károlynénak | 330 | — | | |
| 4 | „ „ Csomor Jánosnénak | 440 | — | | |
| 5 | „ „ Kincses Pálné és gyerm. | 428 | 40 | | |
| 6 | „ „ Kutasi Károlynak | 165 | — | | |
| 7 | „ „ Kutasi Ferenczénének | 440 | — | | |
| | Átvitel : | 2188 | 40 | | |

| Tétel száma | Tétel megnevezése | Egyes összeg korona | fillér | Fő összeg korona | fillér |
|---|---|---|---|---|---|
| | Áthozat : | 2188 | 40 | | |
| 8 | Gyámdijul 1896-ról Szaniszló Gáborné és gyermekeinek | 708 | 76 | | |
| 9 | Gyámdijul 1896-ról Nagy Sándornénak | 440 | — | | |
| 10 | „ „ Böszörményi Károlynénak | 440 | — | | |
| 11 | „ „ Pápay Lajosnénak | 330 | — | | |
| 12 | „ „ Tömöry Mihály árváinak | 330 | — | | |
| 13 | „ „ Gál Mihálynak | 220 | — | | |
| 44 | „ „ Böszörményi Pálnénak | 440 | — | | |
| 15 | „ „ Nagy Péternének | 440 | — | | |
| 16 | „ „ Ferenczy Gedeonnénak 1896 május 1-től | 294 | — | | |
| 17 | Az országos gyámintézetnek belépési és tagdij járulék | 4893 | 34 | | |
| 18 | Tabajdy Lajos, Gerőcz Lajos és Pokoly József önkéntes tagoknak a visszafizetés I. részlete | 210 | 34 | | |
| 19 | Posta portó, bélyeg, irodai átalány | 92 | 82 | | |
| 20 | A pénztárnok tiszteletdija | 400 | — | 11427 | 66 |
| | Levonva a kiadást a bevételből, lesz a pénztár tényleges állapota 1896 decz. 31-én | | | 127755 | 84 |
| | Szóval egyszázhuszonhétezerhétszázötvenöt kor. 84 fillér, mely is következőleg van elhelyezve : | | | | |
| 1 | Kötvényeken 8 és 7%-os kamatra | 120923 | 04 | | |
| 2 | Takarékpénztári betétben 5%-os kamatra | 6703 | 40 | | |
| 3 | Készpénzben | 129 | 40 | | |
| | Összesen : | | | 127755 | 84 |
| | **II. Hátralékkövetelések.** | | | | |
| 1 | Kamatokban 1896-ról | 2685 | 44 | | |
| 2 | „ régebbről | 392 | 82 | | |
| 3 | Tagdijakban 1896-ről | 42 | — | | |
| 4 | „ régebbről | 28 | — | | |
| 5 | Késedelmi kamatokban | 238 | 16 | 3386 | 42 |
| | Összes vagyon állag 1896 decz. 31. | | | 131142 | 26 |

A tényleges vagyon régi pénzértékben = 63,877 frt 92 kr.
Összes vagyonállag régi pénzértékben = 65,571 frt 14 kr.

Okány, 1897 január 1.

*Márk Ferencz* gyámint. pénztárnok.

Dr. Márk Ferencz pénztárnok 1896. évről készitett a 74. és 75. lapokra vezetett jelen számadását, melyet előzőleg Nagy Imre, számvevő átvizsgált, a mai napon tartott választmányi ülésben ujolag megvizsgáltuk s okmányaival egyeztettük és azt teljesen rendben vezetettnek találtuk; és ennek alapján pénztárnok dr. Márk Ferencz urat, a fentebbi időről vezetett számadás terhe alól, a fentartandók fentartásával felmentetni véleményezzük.

Nagy-Szalonta 1397 április 9.

*Nagy Imre*
számvevő.

*Széll Kálmán*
ev. ref. esperes.

*Böszörményi Lajos*

*Hadházy Kálmán*

és

*Balog Ambrus*

vál. tagok.

# Kimutatása

azon egyéneknek, a kik a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárába az 1896. és előző évekről kamat, vagy tagdij hátralékkal tartoznak 1897 április 8-ig.

| Sorszám | Hátrálékos neve | Kamat | | Tagdij | | Összesen | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | kor. | fillér | kor. | fillér | kor | fillér |
| 1 | Tóth Lajos nagy-szalontai lakos | 203 | 52 | | | 203 | 52 |
| 2 | Nemes János okányi lakos | 171 | 20 | | | 171 | 20 |
| 3 | Nyeste István homorogi lelkész | 77 | 08 | 72 | 24 | 149 | 32 |
| 4 | Erdélyi Gyula nagy-szalontai lakos | 131 | 20 | | | 131 | 20 |
| 5 | Kovács László ágyai lakos | 88 | — | | | 88 | — |
| 6 | Szabó Imre nagyszalontai lakos | 77 | 76 | | | 77 | 76 |
| 7 | Gyantai ev. ref egyház | 64 | 24 | | | 64 | 24 |
| 8 | Győri János geszti lakos | 53 | — | | | 53 | — |
| 9 | Kis János ugrai lakos | 50 | 76 | | | 50 | 76 |
| 10 | Szabó Bálint ugrai lakos | 50 | 64 | | | 50 | 64 |
| 11 | Bai Mihály harsányi lakos | 49 | 92 | | | 49 | 92 |
| 12 | Pánti Tógyer atyási lakos | 38 | 78 | | | 38 | 78 |
| 13 | Kincses Gábor okányi lakos | 33 | 92 | | | 33 | 92 |
| 14 | Budai Bálint okányi lakos | 90 | 56 | | | 90 | 56 |
| 15 | Dobra Sára szintyei lakos | 33 | 92 | | | 33 | 92 |
| 16 | Szabó Sándor ugrai lakos | 25 | 92 | | | 25 | 92 |
| 17 | Bárdos Ferencz ágyai lakos | 25 | 44 | | | 25 | 44 |
| 18 | Szabó László ágyai lakos | 24 | 96 | | | 24 | 96 |
| 19 | M. Kincses Mihályné okányi lakos | 20 | 80 | | | 20 | 80 |
| 20 | Király József okányi lakos | 20 | 40 | | | 20 | 40 |
| 21 | Czudar Mihály szintyei lakos | 17 | 64 | | | 17 | 64 |
| 22 | Tóth Gergely harsányi lakos | 16 | 96 | | | 16 | 96 |
| 23 | Pásztor József harsányi lakos | 16 | 96 | | | 16 | 96 |
| 24 | Gál István harsányi lakos | 16 | 64 | | | 16 | 64 |
| 25 | Kovács eszter ugrai lakos | 16 | 64 | | | 16 | 64 |
| | Átvitel : | 1416 | 86 | 72 | 24 | 1489 | 10 |

| Sorszám | Hátrálékos neve | Kamat | | Tagdij | | Összesen | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | kor. | fillér | kor. | fillér | kor. | fillér |
| | Áthozat : | 1416 | 86 | 72 | 24 | 1489 | 10 |
| 26 | Tornyi Bálint ugrai lakos | 13 | 60 | | | 13 | 60 |
| 27 | U. Ruzse Mihály méhkereki lakos | 9 | 60 | | | 9 | 60 |
| 28 | K. Nagy Sándor harsányi lakos | 8 | 48 | | | 8 | 48 |
| 29 | Sztán Tódor árpádi lakos | 8 | 32 | | | 8 | 32 |
| 30 | Hevesi János ágyai lakos | 8 | — | | | 8 | — |
| 31 | Tóth József harsányi lakos | 8 | — | | | 8 | — |
| 32 | p. Székely Gábor okányi lakos | 6 | 24 | | | 6 | 24 |
| 33 | sz. Nagy Lajos harsányi lakos | 6 | 08 | | | 6 | 08 |
| 34 | Högyes Mihály okányi lakos | 4 | 48 | | | 4 | 48 |
| 35 | Haskó Juliánna okányi lakos | 4 | 16 | | | 4 | 16 |
| 36 | Buta János méhkeréki lakos | 4 | — | | | 4 | — |
| 37 | Gellén János f.-gyarmati lakos | 2 | — | | | 2 | — |
| 38 | Makai István ugrai lakos | 1 | 06 | | | 1 | 06 |
| 39 | Cs. Nagy Károly ugrai lakos | — | 94 | | | — | 94 |
| | Összesen : | 1501 | 82 | 72 | 24 | 1574 | 06 |

És ezen összegnek 1897 január 1-től számitott 8%-os késedelmi kamata.

Okány, 1897 ápril 8.

*Márk Ferencz*
pénztárnok

**12.** A lelkész gyámintézeti választmány f. évi január hó 19-én tartott üléséből jelenti, hogy a gyámintézeti pénztárnoknak mint az országos lelkészi gyámintézet pénzkezelőjének a mult 1896. évről szóló számadását megvizsgálta, okmányaival egybehasonlitotta és azt, mint teljesen rendben levőt a maga részéről jóváhagyta és mint ilyet az országos lelkészi gyámintézet végrehajtó bizottságához felterjesztette, kérvén a számadásnak az egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvében közé tételét.

Egyházmegyei közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi és a számadásnak a jegyzőkönyvbe közzétételét elrendeli.

## Számadási iv

az országos ref. lelkészi özvegy-árva-gyámintézet 1896-ik évi járulékairól a tiszántuli egyházkerület nagy-szalontai egyházmegyéjében.

| Sorszám | Gyámintézeti tag neve | | | Fizetett: 1896. évi belépési járulék I. harmada fejében frt | kr | 1896. évi tagsági dij fejében frt | kr | 5%-os késedelmi kamat fejében frt | kr |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | ágyai | lelkész | Nagy Sándor | 30 | 80 | 23 | 10 | | |
| 2 | anti | „ | Bagdi János | 28 | 53 1/3 | 21 | 40 | | |
| 3 | árpádi | „ | Boros Gábor | 28 | 40 | 21 | 30 | | |
| 4 | bajji | „ | Bódog János | 29 | — | 21 | 75 | | |
| 5 | belényesi | „ | Sipos Imre | 23 | 13 1/3 | 17 | 35 | | |
| 6 | belényes-ujlaki | „ | Sipos János | 21 | 13 1/3 | 15 | 85 | | |
| 7 | bél-zerindi | „ | Váczi Dezső | 15 | 37 | 11 | 52 | | |
| 8 | berek-böszörm. | „ | Budai János | 42 | 30 | 31 | 73 | — | 31 |
| 9 | bihar-zsadányi | „ | Nagy Beniámin | 27 | 87 | 20 | 90 | | |
| 10 | boros-sebesi | „ | Szabó József | 16 | 40 | 12 | 30 | | |
| 11 | erdő-gyaraki | „ | Miklóssy Béla | 23 | 20 | 17 | 40 | | |
| 12 | erdőhegyi | „ | Csiha Márton | 33 | 33 1/2 | 25 | — | | |
| 13 | fekete-gyarmati | „ | Szűcs József | 33 | 53 1/3 | 25 | 15 | — | 25 |
| 14 | fekete-tóti | „ | Hunyadi László | 14 | 23 1/3 | 10 | 68 | | |
| 15 | fenesi | „ | Dobray Ferencz | 25 | 87 | 19 | 40 | | |
| | | | Átvitel: | 393 | 11 | 294 | 83 | — | 56 |

| Sorszám | Gyámintézeti tag neve | | | Fizetett: 1896. évi belépési járulék I. harmada fejében frt | kr | 1896. évi tagsági dij fejében frt | kr | 5%-os késedelmi kamat fejében frt | kr |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | Áthozat: | 393 | 11 | 294 | 83 | — | 56 |
| 16 | geszti | lelkész | Szabó István | 34 | 57 | 25 | 92 | | |
| 17 | gyantai | „ | Tóth István | 32 | 97 | 24 | 72 | | |
| 18 | kis-peregi | „ | Szondy Imre | 44 | 40 | 33 | 30 | | |
| 19 | komádii | „ | Nagy Dániel | 55 | 30 | 41 | 47 | | |
| 20 | körösszegapátii | „ | Patóh Károly | 19 | 70 | 14 | 75 | | |
| 21 | köte-gyáni | „ | Kolumbán Áron | 41 | 63 1/3 | 31 | 23 | | |
| 22 | magyar-homor. | „ | Nyeste István | 30 | 23 1/3 | 22 | 68 | — | 30 |
| 23 | ménes-gyoroki | „ | Csák József | 18 | 97 | 14 | 22 | | |
| 24 | mező-gyáni | „ | Ónody Sándor | 39 | 73 1/3 | 29 | 80 | | |
| 25 | mező-sassi | „ | Kozma Zsigmond | 33 | 68 | 25 | 25 | | |
| 26 | nagy-harsányi | „ | Dávid Gyula | 32 | 13 1/3 | 24 | 10 | | |
| 27 | nagy-szalontai | „ | Széll Kálmán | 59 | 83 1/3 | 44 | 87 | | |
| 28 | nagy-szalontai | „ | Böszörményi Lajos | 59 | 83 1/3 | 44 | 87 | | |
| 29 | nagy-zerindi | „ | Bán József | 38 | 10 | 28 | 58 | | |
| 30 | ó-aradi | „ | Csécsi Imre | 36 | 50 | 27 | 38 | | |
| 31 | okányi | „ | Márk Ferencz | 43 | 80 | 32 | 85 | | |
| 32 | pankotai | „ | Kocsa Károly | 21 | 60 | 16 | 20 | | |
| 33 | radna-lippai | „ | Fogarassy Bálint | 15 | — | 11 | 25 | | |
| 34 | remetei | „ | Szathmáry István | 15 | 07 | 11 | 96 | | |
| 35 | sarkadi | „ | Balogh Ambrus | 73 | 83 1/3 | 55 | 38 | | |
| 36 | sarkad-kereszt. | „ | Nagy Endre | 20 | 53 1/3 | 15 | 40 | | |
| 37 | sonkolyosi | „ | Nagy Elek | 16 | — | 12 | — | | |
| 38 | szakáli | „ | néh. Kiss György | 15 | 17 | 11 | 37 | | |
| 39 | szemlaki | „ | Bedrich József | 21 | 63 1/3 | 16 | 22 | | |
| 40 | szentleányfalvai | „ | Szondy Géza | 24 | 63 1/3 | 18 | 47 | — | 18 |
| 41 | tamásdái | „ | Bethlendy Sándor | 20 | 50 | 15 | 38 | | |
| 42 | tárkányi | „ | Győri József | 32 | 70 | 24 | 52 | | |
| 43 | tenkei | „ | Bernáth Lajos | 37 | 87 | 28 | 40 | | |
| 44 | ugrai | „ | Nagy Imre | 36 | 97 | 27 | 73 | | |
| 45 | vadászi | „ | Hajdu Elek | 30 | 96 | 23 | 18 | | |
| | | | Az összes befizetés: | 1397 | 81 | 1048 | 28 | 1 | 04 |

A belépési járulék, a tagsági dij és késedelmi kamat összege 2447·21 kr, azaz kettőezernégyszáznegyvenhét frt 21 kr.

Okány 1896 deczember 31.

*Márk Ferencz,*
gyámint. pénztárnok.

Ezen 2447 frt 21 kr a következő részletekben küldetett fel a magyar földhitel-intézethez :

| | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. | 1896 november | 2-án | a 21329. | sz. | nyugta | szerint | 1217 frt | 36 kr, | ennek postaviteldija | 1 frt | 30 kr. |
| 2. | „ | „ | 2-án a 21333. | „ | „ | „ | 1000 „ | — „ | „ | — „ | 56 „ |
| 3. | „ | „ | 28-án a 23302. | „ | „ | „ | 58 „ | 94 „ | „ | — „ | 20 „ |
| 4. | „ | deczember | 7-én a 23852. | „ | „ | „ | 117 „ | 70 „ | „ | — „ | 20 „ |
| 5. | „ | „ | 10-én a 24036 | „ | „ | „ | 53 „ | 21 „ | „ | — „ | 20 „ |
| | | | | | | | Összesen 2447 frt | 21 kr, | ennek postaviteldija | 2 frt | 46 kr. |

Ezen számadást ugy a kirovás alapjául szolgáló hatóságilag jóváhagyott „Kimutatás"-sal, mint a befizetést igazoló okmányokkal összehasonlitottuk, és azt teljesen rendben levőnek és fölszereltnek találtuk; miért is Márk Ferencz pénztárnokot, ezen számadás terhe alól elismerés kifejezése mellett fölmentendőnek véleményezzük azzal, hogy az ezen számadásban kitüntetett összegből 2446 frt 17 kr, mint belépési járulék és tagdij összege: továbbá 2 frt 46 kr postai viteldij — tehát főösszegében 2448 frt 63 kr, a nagy-szalontai ev. vef. egyházmegye lelkészi gyámintézeti pénztárából fedeztetett, s az 1 frt 04 kr késedelmi kamat pedig a tagsági dij befizetéssel hátralékos gyámintézeti tagok által fizettetett.

Nagy-Szalontán 1897 január 13.

*Széll Kálmán*
ev. ref esperes

(P. H)

*Böszörményi Lajos*

*Hadházy Kálmán*
gyámint. biz. tagok.

**13.** Előterjesztetett a gyámintézeti választmány 1897. évi április 9-én tartott üléséből az egyházmegyében lévő rendes lelkészi állomások ujabb osztályba sorozását tárgyazó kimutatás, kéri a választmány annak megállapitását és a jegyzőkönyvbe fölvételét.

Az egyházmegyében lévő rendes lelkészi állomásoknak a kimutatás szerinti osztályozása helyesnek találtatván, egyházmegyénk közgyűlése azt elfogadja, jóváhagyja és jegyzőkönyvbe venni elhatározza.

A nagy-szalontai ev. ref. egyházmegyében levő lelkészi állomások osztályozása a gyámintézeti alapszabályok 2. §-a értelmében.

| Sorszám | Az egyházak neve | Lelkészi jövedelmek | Eddig fizetett évi járulék | A most kirovandó évi járulék | Észrevétel |
|---|---|---|---|---|---|
| | | forint | forint | forint | |
| | **Első osztálynak:** | | | | |
| 1 | Sarkad | 2215 | 21 | 21 | |
| 2 | Nagy-Szalonta | 1795 | 21 | 21 | |
| 3 | Nagy-Szalonta | 1795 | 21 | 21 | |
| 4 | Komádi | 1659 | 21 | 21 | |
| 5 | Kis-Pereg | 1332 | 21 | 21 | |
| 6 | Okány | 1314 | 21 | 21 | |
| 7 | Berek-Böszörmény | 1269 | 21 | 21 | |
| 8 | Köte-Gyán | 1249 | 21 | 21 | |
| 9 | Mező-Gyán | 1192 | 21 | 21 | |
| 10 | Nagy-Zerind | 1143 | 21 | 21 | |
| 11 | Tenke | 1136 | 21 | 21 | |
| 12 | Ugra | 1109 | 21 | 21 | |
| 13 | Ó-Arad | 1095 | 21 | 21 | |
| 14 | Geszt | 1037 | 21 | 21 | |
| 15 | Mező-Sas | 1010 | 21 | 21 | |
| 16 | Fekete-Gyarmat | 1006 | 21 | 21 | |
| 17 | Erdőhegy | 1000 | 21 | 21 | |
| 18 | Gyanta | 989 | 21 | 21 | |
| 19 | Tárkány | 981 | 21 | 21 | |
| 20 | Harsány | 964 | 14 | 21 | |
| 21 | Vadász | 927 | 14 | 21 | |
| 22 | Ágya | 924 | 14 | 21 | |
| 23 | Magyar-Homorog | 907 | 14 | 21 | |
| | **Másod osztálynak:** | | | | |
| 24 | Bajj | 870 | 14 | 14 | |
| 25 | Ant | 856 | 14 | 14 | |

| Sorszám | Az egyházak neve | Lelkészi jövedelem | Eddig fizetett évi járulék | A most kirovandó évi járulék | Észrevétel |
|---|---|---|---|---|---|
| | | forint | forint | forint | |
| 26 | Árpád | 852 | 14 | 14 | |
| 27 | Zsadány | 836 | 14 | 14 | |
| 28 | Fenes | 776 | 14 | 14 | |
| 29 | Szentleányfalva | 739 | 14 | 14 | |
| 30 | Erdőgyarak | 696 | 14 | 14 | |
| 31 | Belényes | 694 | 14 | 14 | |
| 32 | Szemlak | 649 | 14 | 14 | |
| 33 | Pankota | 648 | 14 | 14 | |
| 34 | Belényes-Ujlak | 634 | 7 | 14 | |
| 35 | Sarkad-Keresztur | 616 | 7 | 14 | |
| 36 | Tamásda | 615 | 7 | 14 | |
| | **Harmad osztályuak:** | | | | |
| 37 | Körösszeg-Apáti | 590 | 14 | 7 | |
| 38 | Ménes-Gyorok | 569 | 7 | 7 | |
| 39 | Boros-Sebes | 492 | 7 | 7 | |
| 40 | Sonkolyos | 480 | 7 | 7 | |
| 41 | Remete | 479 | 7 | 7 | |
| 42 | Bél-Zerind | 451 | 7 | 7 | |
| 43 | Szakál | 455 | 7 | 7 | |
| 44 | Radna-Lippa | 450 | 7 | 7 | |
| 45 | Fekete-Tót | 427 | 7 | 7 | |
| 46 | Csermő | 590 | — | 7 | |

**14.** Olvastatott Balog Ambrus és Márk Ferencz lelkészi tanácsbiráknak az egyházmegyei pénztár megvizsgálásáról beadott következő jelentése:

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsénk tiszteletteljesen jelentést tenni arról, hogy nagytiszteletü Széll Kálmán esperes urnak 76—1897. sz. a. kelt megbizása folytán Bagdi János egyházmegyei pénztárnok 1896. évi számadását átvizsgáltuk, és pedig volt:

A) Egyetemes egyházi költségekből:

| | |
|---|---|
| Bevétel ... ... ... ... ... ... ... ... | 2054 frt 26 kr. |
| Kiadás ... ... ... ... ... ... ... ... ... | 1835 „ 52 „ |
| marad : | 218 frt 74 kr. |

B) Vegyesekből:

| | |
|---|---|
| Bevétel ... ... ... ... ... ... ... ... | 503 frt 03 kr. |
| Kiadás ... ... ... ... ... ... ... ... ... | 198 „ 46 „ |
| marad : | 304 frt 57 kr. |

Azonkivül, hogy

a) 44 frt tűzkárbiztositási jutalékot takarékpénztárba helyezte, de kiadásba nem tette, s igy ez összeggel magát terhelte meg, mely összeg a jelen év folyamán kiadásba teendő;

b) 3 frt 60 kr posta-portó a 14—1896. sz. egyházmegyei végzés által kiutalva a 31-ik és 49-ik számok alatt tévedésből kétszer tétetett kiadásba, melynek egyike az 1897-ik év folyamán kiutalandó posta-portó kifizetésénél visszaszámolandó;

ezen számadást minden más pontjában helyesnek, s okmányokkal igazoltnak találtuk, s számadó pénztárnok részére a felmentést — meleg elismerés kifejezése mellett a szokott fentartással megadhatónak véleményezzük.

Ugyanezen alkalommal átvizsgáltuk az értékeket is, s azokat is szintén rendben — meglevőknek találtuk.

A beterjesztett költségelőirányzatot elfogadásra ajánljuk.

A régibb tartozásokkal tetemesebb hátrálékban levő egyházak és belhivatalnokok irányában a 11—1894. sz. egyházmegyei végzés foganatositásának elrendelését ajánlani bátorkodunk.

Kiváló tiszteletünk kifejezése mellett vagyunk

Ant, 1897 február 16. napján.

*Balog Ambrus*
ev. ref. lelkész.

*Márk Ferencz*

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett jelentés alapján Bagdi János pénztárnok részére a fölmentést az 1896. évi számadásra vonatkozólag, elismerésének kifejezése mellett a szokott fentartással megadja; utasitván pénztárnokot, hogy:

a) a 44 frt tűzkárbiztositási jutalékot a jelen év folyamán kiadásba tegye;

b) a 3 frt 60 kr posta-portót, miután kétszer tette kiadásba, az 1897. év folyamán kiutalandó posta-portó kifizetésénél visszaszámolja ;

c) végül mindazon egyházak vagy egyesek hátralékos tartozásairól, melyeknek törlesztése el van hanyagolva, kimutatást terjesszen be az esperesi hivatalhoz, hogy az egyházmegye 11—1896 sz. végzése ezekkel szemben foganatositható legyen.

Az egész számadást a hátralékosok kimutatásával s a f. 1897. évi elfogadott költségelőirányzattal együtt jegyzőkönyvében kinyomatni elrendeli.

## A) Számadás az egyházmegyei pénztár értékéről.

| Sorszám | Kelet hó | Kelet nap | Tárgy | Bevétel frt | Bevétel kr | Kiadás frt | Kiadás kr |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | *I. Egyetemes költségek :* | | | | |
| | 1896 | | | | | | |
| 1 | január | 1 | A nagy-szalontai takarékpénztárba elhelyezett 4116. sz. könyv értéke tőke és kamatokban .. ... ... | 1753 | 29 | | |
| 2 | | | Az egyetemes költségek maradványából ... ... ... ... ... | 150 | — | | |
| 3 | | | Három darab kötvény értéke ... ... | 425 | — | | |
| | | | Egyházmegyei egyetemes költségek összege : | 2328 | 29 | | |
| | | | *II. Tűzkárbiztositási jutalék:* | | | | |
| 4 | | | A nagy-szalontai takarékpénztárban elhelyezett 3864. sz. könyvecske értéke tőkében és kamatban ... | 206 | 96 | | |
| | | | Összes érték : | 2535 | 25 | | |
| | | | Kétezerötszázharminczöt forint és 25 krajczár. | | | | |

## B) Számadás

a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye közigazgatási pénztárnoka által kezelt pénzekről az egyházi közalap kivételével az 1896. évről.

| Sorszám | Kelet hó | Kelet nap | Tárgy | Bevétel frt | Bevétel kr | Kiadás frt | Kiadás kr |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | *Számadás az egyet. egyházi költségekről:* | | | | |
| | 1896 | | | | | | |
| 1 | január | 1 | Számadási maradvány ... ... ... | 485 | 29 | | |
| 2 | „ | 2 | Ónodi S. 350 frt tőketartozásának jan.—jul. 8% kamatja ... ... | 14 | — | | |
| 3 | „ | 5 | Tárnok L. 75 frt tőketartozásának egy évi 8%-os kamatja ... ... | 6 | — | | |
| 4 | „ | 17 | Kisháza egyet. költs. 1895. évről ... | 2 | 64 | | |
| 5 | „ | 6 | Pénztárnoknak fuvar és napi dij N.-Szalontára a takarékpénztári könyvek lezárása alkalmával ... | — | — | 2 | 30 |
| 6 | „ | 29 | Bajj egyetemes költs. 1895. évről ... | 21 | 72 | | |
| 7 | „ | 31 | A n.-zerindi postán egy fiók tartásáért jan. 1-től jul 1-ig ... ... ... | | | 3 | — |
| 8 | február | 6 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 30 |
| 9 | „ | 9 | Ágya egyet. költség ... ... ... | 50 | — | | |
| 10 | „ | 10 | Irodai szerekre... ... ... ... ... | | | 2 | 10 |
| 11 | „ | 15 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 10 |
| 12 | „ | 15 | 40 db utalvány ürlap ... ... ... | | | — | 20 |
| 13 | „ | 16 | Sonkolyos egyet. költséghátralék ... | 6 | 46 | | |
| 14 | „ | 21 | Számadásvizsgálóknak fuvardij ... | | | 4 | — |
| 15 | „ | 22 | Jánosfalva egyet költség 1896. év | 5 | 18 | | |
| 16 | márcz. | 20 | A Magyar Prot. Irod. Társaság évdija 1896-ról, postaköltséggel ... ... | | | 5 | 05 |
| 17 | „ | 26 | Sonkolyos egyet. költség hátralék ... | 26 | 46 | | |
| 18 | április | 9 | Széll Kálmán esperesnek napidijja az e. m. gyűlés alkalmával ... ... | | | 4 | — |
| 19 | „ | 9 | Balog Ambrus t. birónak ... ... | | | 3 | — |
| 20 | „ | 9 | Böszörményi Lajos t. birónak... ... | | | 3 | — |
| | | | Oldal összeg : | 617 | 75 | 27 | 05 |

| Sorszám | Kelet | | Tárgy | Bevétel | | Kiadás | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | hó | nap | | frt | kr | frt | kr |
| | 1896 | | Áttétel . | 617 | 75 | 27 | 05 |
| 21 | április | 9 | Márk Ferencz t. birónak ... ... ... | | | 3 | — |
| 22 | „ | 9 | Hajdu Elek „ „ ... ... ... | | | 3 | — |
| 23 | „ | 9 | Sipos Imre „ „ ... ... ... | | | 3 | — |
| 24 | „ | 9 | Bagdi János e. m. pénztárnok .. ... | | | 3 | — |
| 25 | „ | 9 | Sipos Imre isk. látogatónak utazási költsége ... ... ... ... ... | | | 5 | — |
| 26 | „ | 9 | Szondy Géza isk. látogatónak utazási költsége ... ... ... ... ... | | | 5 | — |
| 27 | „ | 9 | Márk Ferencznek számvevőszéki fuvar és napidij ... ... ... ... | | | 5 | — |
| 28 | „ | 9 | Bagdi Jánosnak számvevőszéki fuvar és napidij ... ... ... ... ... | | | 5 | — |
| 29 | „ | 9 | Egyházmegyei főjegyző tiszteletdija | | | 21 | — |
| 30 | „ | 9 | Egyh. ker. képviselőnek utazási dij | | | 30 | — |
| 31 | „ | 9 | Esperesnek postaköltség ... ... | | | 3 | 60 |
| 32 | „ | 9 | Pénztárnoknak irodai szerek ... ... | | | 9 | 10 |
| 33 | „ | 9 | A n.-szalontai takarékpénztár 4146. sz. könyvében elhelyeztem ... | | | 150 | — |
| 34 | „ | 23 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 10 |
| 35 | május | 7 | „ „ ... ... ... ... ... | | | — | 20 |
| 36 | „ | 31 | A belényes vidéki egyházak látogatásáért Hajdu Elek t. birónak ... | | | 31 | 20 |
| 37 | „ | 21 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 10 |
| 38 | junius | 6 | Egyh. l. költség Márk Fererencz t. birónak ... ... ... ... ... | | | 26 | 40 |
| 39 | „ | 14 | Tavaszi e. m. közgyűlés j.-könyvének nyomdai költsége ... ... ... | | | 74 | 75 |
| 40 | „ | 14 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 20 |
| 41 | „ | 30 | Egyh. l. költség Balog Ambrus t. birónak ... ... ... ... ... ... | | | 31 | 20 |
| 42 | „ | 30 | Irodai szerek főjegyzőnek ... ... | | | 10 | 79 |
| 43 | „ | 30 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 10 |
| 44 | julius | 1 | Ónodi Sándor 350 frt tőketartozás juli. – decz. kamatja ... ... ... | 14 | — | | |
| 45 | aug. | 20 | Tenke egyet. költség hátralék ... | 38 | 20 | | |
| 46 | „ | 20 | Tenke egyet. költség 1896. évről ... | 11 | 80 | | |
| | | | Oldal összeg : | 681 | 75 | 447 | 79 |

| Sorszám | Kelet hó | Kelet nap | Tárgy | Bevétel frt | Bevétel kr | Kiadás frt | Kiadás kr |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1896 | | Áttétel : | 681 | 75 | 447 | 79 |
| 47 | aug. | 19 | 200 drb nyomtatvány ... ... ... | | | 3 | 36 |
| 48 | „ | 19 | Esperesnek nyári gyűléskor napi dij | | | 4 | — |
| 49 | „ | 19 | A közalapi pénzt. elk. postaköltség | | | 3 | 60 |
| 50 | „ | 19 | Balog Ambrus t. birónak napi dij ... | | | 3 | — |
| 51 | „ | 19 | Nagy Imre „ „ „ ... | | | 3 | — |
| 52 | „ | 19 | Márk Ferencz „ „ „ ... | | | 3 | — |
| 53 | „ | 19 | Böszörményi Lajos „ „ „ ... | | | 3 | |
| 54 | „ | 19 | Hajdu Elek „ „ „ ... | | | 3 | |
| 55 | „ | 19 | Pénztárnoknak „ „ ... | | | 3 | |
| 56 | „ | 24 | A n.-zerindi postán egy fiók tartásért juli.—decz félévre ... ... ... | | | 3 | |
| 57 | szept. | 1 | Postaköltség ... ... ... .... ... | | | — | 20 |
| 58 | „ | 3 | A Magyar Prot Ir. T. alapitványi tőkéjének befizetésére ... ... ... | | | 100 | — |
| 59 | „ | 3 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 20 |
| 60 | „ | 4 | K.-Pereg egyet. költség hátralék ... | 79 | 20 | | |
| 61 | „ | 4 | E. m aljegyzőnek irószerek ... ... | | | 1 | 80 |
| 62 | „ | 4 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 05 |
| 63 | okt. | 2 | N.-Zerind egyet. költsége 1896 évről | 40 | 28 | | |
| 64 | „ | 3 | Sonkolyos „ „ „ „ | 6 | 46 | | |
| 65 | „ | 4 | Arad „ „ „ „ | 65 | 40 | | |
| 66 | „ | 6 | Egyh. m. jegyzőkönyv ára ... ... | | | 41 | 72 |
| 67 | „ | 6 | Esperes urnak visitationalis költség | | | 47 | 20 |
| 68 | „ | 6 | Esperes urnak irodaszerekre ... ... | | | 25 | 35 |
| 69 | „ | 6 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 20 |
| 70 | „ | 11 | Tűzkármentesitési jutalék 1896. évről | 44 | — | | |
| 71 | „ | 28 | Radna-Lippa egyet. költség ... ... | 3 | 76 | | |
| 72 | nov. | 10 | F.-Gyarmat egyet. költsége 1896-ról | 30 | 26 | | |
| 73 | „ | 13 | Sarkad „ „ „ | 148 | 10 | | |
| 74 | „ | 16 | Közalapi pénzküldésért postaköltség | | | — | 50 |
| 75 | „ | 17 | Egyh. ker. képviselőnek uti költség | | | 30 | — |
| 76 | „ | 17 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 10 |
| 77 | „ | 21 | Okány egyet. költs. 1896. évről | 56 | — | | |
| 78 | „ | 24 | Ugra „ „ „ „ | 35 | 52 | | |
| 79 | „ | 24 | M.-Homorog „ „ „ „ | 15 | — | | |
| 80 | „ | 26 | M.-Sass „ „ „ „ | 29 | 80 | | |
| | | | Oldal összeg : | 1235 | 53 | 727 | 07 |

| Sorszám | Kelet | | Tárgy | Bevétel | | Kiadás | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | hó | nap | | frt | kr | frt | kr |
| | 1896 | | Áttétel : | 1235 | 53 | 727 | 07 |
| 81 | nov. | 27 | Postaköltség ... ... ... ... .. | | | — | 50 |
| 82 | „ | 28 | B.-Ujlak egyet. költség 1895. évről | 14 | 17 | | |
| 83 | „ | 28 | „ „ „ 1896. „ | 14 | 17 | | |
| 84 | „ | 28 | Ant „ „ „ „ | 21 | 96 | | |
| 85 | „ | 29 | Szemlak „ „ „ „ | 10 | 50 | | |
| 86 | „ | 29 | Zsadány „ „ „ „ | 35 | 22 | | |
| 87 | „ | 29 | Pankota „ „ „ „ | 8 | 20 | | |
| 88 | „ | 29 | Geszt „ „ „ „ | 30 | 72 | | |
| 89 | decz. | 1 | N.-Harsány „ „ „ „ | 25 | 16 | | |
| 90 | „ | 2 | Nyégerfalva „ „ „ „ | 4 | 32 | | |
| 91 | „ | 2 | Postaköltség egyet. köza pénz., ... | | | — | 50 |
| 92 | „ | 3 | Komádi egyet. költség 1896. évről | 92 | 94 | | |
| 93 | „ | 3 | Bél-Zerind „ „ „ „ | 7 | 56 | | |
| 94 | „ | 3 | M.-Gyorok „ „ „ „ | 4 | 60 | | |
| 95 | „ | 7 | Esperes tiszteletdija ... ... ... | | | 300 | — |
| 96 | „ | 7 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 60 |
| 97 | „ | 9 | Szakál egyet. költség 1896. évről | 3 | 24 | | |
| 98 | „ | 10 | Kötegyán „ „ „ „ | 48 | 38 | | |
| 99 | „ | 10 | B.-Ujlak „ „ „ „ | 3 | — | | |
| 100 | „ | 10 | B.-Ujlak „ „ 1895 „ | 3 | — | | |
| 101 | „ | 11 | N.-Szalonta „ „ 1896 „ | 216 | 82 | | |
| 102 | „ | 13 | Remete „ „ „ „ | 13 | 64 | | |
| 103 | „ | 13 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 20 |
| 104 | „ | 14 | E.-Gyarak egyet. költsége 1896. évről | 21 | 70 | | |
| 105 | „ | 15 | M.-Gyán „ „ „ „ | 34 | 34 | | |
| 106 | „ | 18 | Erdőhegy „ „ „ „ | 35 | 40 | | |
| 107 | „ | 20 | Sarkad „ „ „ „ | — | 26 | | |
| 108 | „ | 21 | Egyh. k. költség, 1896. évről ... ... | | | 737 | — |
| 109 | „ | 21 | Miniszt. rend. gyűjtem. 44 példány à 20 kr ... ... ... ... ... | | | 8 | 80 |
| 110 | „ | 21 | 1895 év nov. havi konv jegyzőkönyv 44 példány à 25 kr ... ... ... | | | 11 | — |
| 111 | „ | 21 | 1896. évi egyházker. névtár 44 példány à 30 kr ... ... ... ... | | | 13 | 20 |
| 112 | „ | 21 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 70 |
| 113 | „ | 30 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 30 |
| | | | Oldal összeg : | 1884 | 83 | 1799 | 87 |

| Sorszám | Kelet | | Tárgy | Bevétel | | Kiadás | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | hó | nap | | frt | kr | frt | kr |
| | 1896 | | Áttétel : | 1884 | 83 | 1799 | 87 |
| 114 | decz. | 30 | B.-Sebes egyetemes költsége 1896-ról | 7 | 16 | | |
| 115 | „ | 31 | Vadász egyet. költséghátralék ... | 38 | 15 | | |
| 116 | „ | 31 | K.-Apáti egyet. költs. 1896. év ... | 17 | 12 | | |
| 117 | „ | 31 | Bajj „ „ „ ... | 21 | 72 | | |
| 118 | „ | 31 | Tamásda egyet. költséghátralék ... | 35 | – | | |
| 119 | „ | 31 | Árpád egyet. költs. 1896. év ... ... | 26 | 60 | | |
| 120 | „ | 31 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 30 |
| 121 | „ | 31 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 20 |
| 122 | „ | 31 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 20 |
| 123 | „ | 31 | 4 drb utalvány ürlapért ... ... ... | | | — | 20 |
| 124 | „ | 31 | Pénztárnoknak fuvardij ... ... ... | | | 3 | 42 |
| 125 | „ | 31 | Egyet. Konvent 1896. évi ápr. közgy. jegyzőkönyv 50 példány à 16 ... | | | 8 | – |
| 126 | „ | 31 | Postaköltség ... ... ... ... ... | | | — | 05 |
| 127 | „ | 31 | Fenes egyet. költs. 1896. évről . ... | 23 | 68 | | |
| 128 | „ | 31 | Pénztárnok 1%-os tiszteletdija 2328 frt 29 kr után ... ... ... ... | | | 23 | 28 |
| | | | Összesen : | 2054 | 26 | 1835 | 52 |

Összes bevétel 2054 frt 26 kr.
Összes kiadás 1835 frt 52 kr.
Számadási maradvány : 218 frt 74 kr.

Szóval kettőszáztizennyolcz frt 74 kr

Ant 1897. február 3.

*Bagdi János*
egyházm. pénztárnok.

## C) Számadás

a vegyes bevételek és kiadásokról.

| Sorszám | Kelet hó | Kelet nap | Tárgy | Bevétel frt | Bevétel kr | Kiadás frt | Kiadás kr |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1896 | | | | | | |
| 1 | január | 1 | Számadási maradvány ... ... ... | 262 | 95 | | |
| 2 | „ | 15 | N.-Szalonta 750 drb ker. jegy ... | 3 | — | | |
| 3 | „ | 17 | Komádi 200 drb ker. j., 100 drb esk. j ... ... ... ... ... ... | 1 | 20 | | |
| 4 | „ | 23 | Ágya főiskolai kamattartozási tőkéjéből letörleszt ... ... ... ... | 50 | — | | |
| 5 | febr. | 6 | M.-Sas 10 iv vagyonkönyvi ny.-ért ... | — | 20 | | |
| 6 | „ | 15 | Főiskolai pénztárnoknak tőketörlesztésre átszámoltam (Ágya) ... ... | | | 50 | — |
| 7 | „ | 22 | K.-Gyán 10 iv vagyonkönyvi nyomt. | — | 20 | | |
| 8 | „ | 29 | Sonkolyos főisk. kamat 1887 márcz. 10-től 1888 márcz. 10-ig ... ... | 4 | 20 | | |
| 9 | márcz. | 26 | Sonkolyos főisk. kamat 1888 márcz. 10-től 1896 márcz. 10-ig ... ... | 33 | 60 | | |
| 10 | ápr. | 18 | Budai János kebl. illetéke ... ... | 12 | 60 | | |
| 11 | „ | 21 | Főisk. pénztárnál elszámoltam főisk. kamattartozás czimen ... ... | | | 37 | 80 |
| 12 | julius | 3 | Árpád 10 iv vagyonkönyvi nyomtatv. | — | 20 | | |
| 13 | „ | 10 | Arad 20 iv vagyonkönyvi nyomtatv. | — | 40 | | |
| 14 | aug. | 8 | Szemlak 10 iv „ „ | — | 20 | | |
| 15 | „ | 8 | Belényes 15 iv „ „ | — | 30 | | |
| 16 | szept. | 4 | K.-Pereg 200 drb ker. jegy ... ... | — | 80 | | |
| 17 | okt. | 2 | N.-Zerind 10 iv vagyonk. nyomt. ... | — | 20 | | |
| 18 | „ | 3 | Sonkolyos főisk kamat 1896 márcz. 10-től 1897 márcz. 10-ig ... ... | 4 | 20 | | |
| 19 | „ | 3 | Sonkolyos suplicans váltság ... ... | — | 50 | | |
| 20 | „ | 28 | Radna-Lippa ref. ünn. perselypénz | — | 30 | | |
| 21 | nov. | 10 | F.-Gyarmat főisk. kam. 1897. április 1-ig | 20 | 79 | | |
| 22 | „ | 14 | B.-Ujlak 100 drb ker. jegy ... ... | — | 40 | | |
| 23 | „ | 14 | „ 20 iv vagyonk. nyomtatvány | — | 40 | | |
| 24 | „ | 21 | Okány, főisk. tápintézet ... ... ... | 2 | — | | |
| 25 | „ | 29 | Szemlak főisk kamat 1897 febr. 10 ig | 6 | 30 | | |
| | | | Oldal összeg : | 404 | 94 | 87 | 80 |

| Sorszám | Kelet hó | Kelet nap | Tárgy | Bevétel frt | Bevétel kr | Kiadás frt | Kiadás kr |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1896 | | Áttétel : | 404 | 94 | 87 | 80 |
| 26 | nov. | 29 | Zsadány főisk. kamat 1897 április 12-ig | 27 | 60 | | |
| 27 | „ | 29 | Pankota kebl. illeték ... ... ... | 2 | 10 | | |
| 28 | „ | 29 | Nagy Miklós kebl. illeték ... ... | 2 | 10 | | |
| 29 | „ | 29 | Geszt főisk. kamat 1897 április 12-ig | 12 | 60 | | |
| 30 | decz. | 1 | N.-Harsány tápintézet .. ... ... | 1 | — | | |
| 31 | „ | 2 | Nyégerfalva főisk. kam. 1897 ápr. 1-ig | 2 | 10 | | |
| 32 | „ | 2 | Tárkány 10 iv vagyonkönyv ... ... | — | 20 | | |
| 33 | „ | 3 | B.-Zerind főisk. kamat 1897 április 1-ig | 8 | 40 | | |
| 34 | „ | 11 | N.-Szalonta 500 drb ker. és 200 drb esketési igazolvány ... ... ... | 2 | 80 | | |
| 35 | „ | 11 | Ant, 16 iv vagyonkönyv .. .... ... | — | 32 | | |
| 36 | „ | 14 | E.-Gyarak, miniszteri rendelet ára ... | — | 20 | | |
| 37 | „ | 15 | M.-Gyán, főisk. tápintézet ... ... | 2 | — | | |
| 38 | „ | 18 | Erdőhegy főisk. kamat 1897 márcz. 25-ig ... ... ... ... ... ... | 6 | 60 | | |
| 39 | „ | 30 | B.-Sebes kebl. illeték ... ... ... | 5 | 25 | | |
| 40 | „ | 31 | K.-Apáti főisk. kamat 1897 április 24-ig | 5 | 67 | | |
| 41 | „ | 31 | Bajj vall. szab. gyak. szóló törvény ... | — | 20 | | |
| 42 | „ | 31 | Árpád főisk. kamat 1896 decz. 2-ig | 10 | 50 | | |
| 43 | „ | 31 | B.-Ujlak suppl. váltság ... ... ... | — | 40 | | |
| 44 | „ | 31 | Szabó József kebl. illeték ... ... | 5 | 25 | | |
| 45 | „ | 31 | Gyanta vall. ü. törv. ára ... ... ... | — | 20 | | |
| 46 | „ | 31 | B.-Sebes „ „ „ ... ... ... | — | 20 | | |
| 47 | „ | 31 | B.-Sebes 10 iv v. k nyomt. ... ... | — | 20 | | |
| 48 | „ | 31 | M.-Sas 250 drb ker. jegy ... ... | 1 | — | | |
| 49 | „ | 31 | N.-Szalonta 200 drb ker jegy... ... | — | 80 | | |
| 50 | „ | 31 | Főisk. pénztárnál elszámoltam kamat járadékot ... ... ... ... .. | | | 104 | 76 |
| 51 | „ | 31 | Főisk. p. elszámoltam tápintézet részére ... ... ... ... ... ... | | | 5 | 90 |
| 5 | „ | 31 | Fenes, 100 drb ker. jegy... ... ... | — | 40 | | |
| | | | Összesen : | 503 | 03 | 198 | 46 |

Összes bevétel 503 frt 03 kr.
Összes kiadás 198 frt 46 kr.

Számadási maradvány 304 frt 57 kr.
Szóval háromszáznégy forint 57 kr.

Ant, 1897 február 3

*Bagdi János* e m pénztárnok.

## *Mérleg a két számadásnál.*

| | |
|---|---|
| Bevétel az egyet. költségekből | 2054 frt 26 kr. |
| Bevétel a vegyesekből | 503 frt 03 kr. |
| Összes bevétel: | 2557 frt 29 kr. |

| | |
|---|---|
| Kiadás az egyet. költségekből | 1835 frt 52 kr. |
| Kiadás a vegyeseknél | 198 frt 46 kr. |
| Összes kiadás: | 2033 frt 98 kr. |

| | |
|---|---|
| Összes bevétel | 2557 frt 29 kr. |
| Összes kiadás | 2033 frt 98 kr. |
| Számadási maradvány: | 523 frt 31 kr. |

Szóval ötszázhuszonhárom forint 31 kr.

Ant, 1897 febr. 3.

*Bagdi János*
e. m. pénztárnok

## A nagyszalontai ev. ref. egyházmegyében a hátralékok kimutatása az 1896. év deczember 31-ig.

| Sorszám | Tartozók nevei | Egyetemes egyházi költség | | Építési költség | | Főiskolai kamat | | Kebelezési illeték | | Egyházi törv. könyv ára | | Összesen | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr |
| 1 | Ágya | 117 | 36 | | | 24 | — | | | | | 141 | 36 |
| 2 | Koczó Lajos kebl illeték | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 3 | Egyház Ágya | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 4 | Belényes | 15 | — | | | 115 | 50 | 2 | 10 | | | 132 | 60 |
| 5 | Halász Imre | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 6 | B.-Böszörmény | 122 | 52 | | | | | | | | | 122 | 52 |
| 7 | Komjáti Antal | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| | Oldal összeg: | 254 | 88 | — | — | 139 | 50 | 10 | 50 | — | — | 404 | 88 |

| Sorszám | Tartozók nevei | Egyetemes egyházi költség | | Építési költség | | Főiskolai kamat | | Kebelezési illeték | | Egyházi tőv. könyv ára | | Összesen: | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr |
| | Áthozatal: | 254 | 88 | — | — | 139 | 50 | 10 | 50 | — | — | 404 | 88 |
| 8 | Asztalos Ferencz | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 9 | Fekete-Tóth | 52 | 04 | | | | | 3 | 15 | - | 60 | 55 | 79 |
| 10 | Gyanta | 57 | — | | | 110 | 25 | | | | | 167 | 25 |
| 11 | Tóth István | | | | | | | 12 | 60 | | | 12 | 60 |
| 12 | Kis-Pereg | 157 | 42 | | | | | 4 | 20 | — | 60 | 162 | 22 |
| 13 | Hajnal Imre | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 14 | Précsényi Sándor | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 15 | N.-Pereg | 61 | 02 | | | | | | | | | 61 | 02 |
| 16 | M.-Homorog | 8 | 06 | | | | | | | | | 8 | 06 |
| 17 | S. Keresztur | 93 | 02 | 60 | 93 | | | | | | | 153 | 95 |
| 18 | Sz Leányfalva | 58 | 60 | | | | | | | — | 60 | 59 | 20 |
| 19 | Tamásda | 16 | 46 | | | 27 | 25 | 2 | 10 | | | 45 | 81 |
| 20 | Peleskei Dániel | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 2 | Tárkány | 23 | 96 | | | 25 | 20 | | | | | 49 | 16 |
| 22 | Tenke | 26 | 40 | | | | | 2 | 10 | | | 28 | 50 |
| 23 | Sághi Péter | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 24 | Ugra | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 25 | Rózsa Ferencz | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 26 | Vadász | 52 | 61 | | | | | | | | | 52 | 61 |
| 27 | Csermő | 24 | 24 | 8 | 70 | | | | | | | 32 | 94 |
| 28 | Szintye | 4 | 20 | | | | | | | | | 4 | 20 |
| 29 | Kisháza | 2 | 64 | | | | | | | | | 2 | 64 |
| 30 | Széplak | 6 | 42 | | | | | | | | | 6 | 42 |
| 31 | Bajj | | | | | 16 | 80 | | | | | 16 | 80 |
| 32 | K.-Gyán | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 33 | Albert András | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 34 | Szücs József | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 35 | Szemlak | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| 36 | Greifenstein Henrik | | | | | | | 2 | 10 | | | 2 | 10 |
| | Összesen: | 898 | 97 | 69 | 63 | 319 | — | 59 | 85 | 1 | 80 | 1349 | 25 |

Ant, 1897 febr. 3.

*Bagdi János* e. m. pénztárnok

# A n.-szalontai ev. ref. egyházmegye költségelőirányzata az 1897. évre.

| Sorszám | A tárgy megnevezése | frt | kr |
|---|---|---|---|
| | A) *Szükséglet:* | | |
| 1 | Egyházkerületi költségekre | 737 | — |
| 2 | Esperes évi tiszteletdija | 300 | — |
| 3 | Egyházmegyei főjegyző évi tiszteletdija | 21 | — |
| 4 | Két egyh. m. közgyűlés költségeire | 50 | — |
| 5 | Egyh. kerületi képviselőnek a két kerületi gyűlésre | 60 | — |
| 6 | Két egyhm. és konventi jegyzőkönyvek nyomtatása | 135 | — |
| 7 | Irodai szerekre | 45 | — |
| 8 | Postaköltségre | 6 | — |
| 9 | Előfogat és napidij számvevőszéki tagoknak | 10 | — |
| 10 | Előfogati dij iskolai körlátogatóknak | 15 | — |
| 11 | Előfogati dij az egyházmegye pénztárnokának | 10 | — |
| 12 | Előfogati dij az egyházlátogató küldöttségnek | 136 | — |
| 13 | Az egyházmegye pénztárnokának 1% tiszteletdija | 25 | — |
| 14 | Előre nem látható kiadásra | 100 | — |
| | Összes szükséglet : | 1650 | — |
| | B) *Fedezet :* | | |
| 1 | Számadási maradvány | 523 | 31 |
| 2 | 425 frt kötvényen levő tőke 8% | 34 | — |
| 3 | 1897. évre egyetemes egyházi költségek | 1509 | 06 |
| 4 | Kint levő követelés | 960 | 62 |
| | Összes fedezet : | 3026 | 99 |

Ant, 1897 február hó 2.

*Bagdi János*
e m. pénztárnok.

E költségelőirányzat szükségleti tételei közé, a nagy-váradi internátus felszerelési költségeinek fedezésére egyszer mindenkorra megszavazott 300 frt, valamint a rendes évi költségvetés hiánya fedezésére az első évben megszavazott 170 frt pótlólag beiktatandó.

**15.** Olvastatott esperesnek a következő jelentése az 1896. évi közalapi számadások megvizsgálásáról és a folyó 1897. évi közalapi járulékok helybenhagyásáról.

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés !

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyházmegye közalapi bizottsága az 1896. évi közalapi járulékokról szóló számadást, a kezelési szabályok értelmében megvizsgálta, teljesen rendben levőnek találta s mint ilyet jóváhagyta (lásd 1. sz. melléklet).

Van szerencsém továbbá jelenteni, hogy a hozzám beérkezett 1897. évi közalapi járulékokról szóló bevallási iveket az egyházmegyei közalapi bizottság felülvizsgálta és jóváhagyta. Az eként jóváhagyott bevallási iveket az illető presbyteriumhoz 1—1 példányban visszaküldöttem, 1—1 példányban pedig az egyházmegyei levéltár részére visszatartottam (lásd 2. sz. melléklet).

Midőn ezen jelentésem kapcsában a közalapi számadás és a bevallási ivek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak, szives faradozásáért köszönetemet nyilvánitom, tisztelettel fölkérem a nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlést, hogy ezen jelentést jóváhagyó tudomásul venni, továbbá a presbyteriumokat odautasitani méltóztassék, hogy a hozzájok már megküldött bevallási iveken kitüntetett s kötelező erejüvé vált 1897. évi járulékot, illetőleg tartozást, minden további sürgetés bevárása nélkül, az általuk legalkalmasabbnak vélt időben beszedni és azt a reformatió-ünnepi perselypénzzel együtt legkésőbb f. évi decz. 1-ig, az egyházmegye pénztárnokához eljuttatni, — ismerjék állásukból folyó kötelességüknek.

Végül kérem, hogy a „Kezelési szabályok“ 15., 16. és 17. §-ai értelmében és az azokban megnevezett hatáskörrel, az egyházmegye közalapi bizottságát megválasztani méltóztassék.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán 1897 márcz. 23.

*Széll Kálmán*
ev. ref. esperes.

Egyházmegyénk közgyűlése a felolvasott jelentést jóváhagyja, s egész terjedelmében jegyzőkönyvébe veszi.

a) A közalapi bizottság tagjainak, buzgó fáradozásukért, elismerő köszönetét nyilvánitja.

b) Esperes urnak az általa előterjesztett postai viteldijat az egyházmegyei pénztárból kiutalja

c) Az egyházak presbyteriumainak kötelességévé teszi, hogy ugy folyó évi közalapi tartozásaikat, mint eshetőleges hátrálékaikat, melyek a hozzájok már meg-

küldött bevallási iveken ki vannak tüntetve, a ref. ünnepi perselypénzzel együtt minden további sürgetés bevárása nélkül folyó évi deczember 1-ső napjáig az egyházmegye pénztárnokához ellennyugta mellett juttassák el.

d) A közalapi bizottság tagjaiul az 1897/8-ik évre Dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos tanácsbirákat s póttagul Hadházy Kálmán világi főjegyzőt közfelkiáltással megválasztja.

# Számadás az országos reform. egyházi

## A tiszántuli ev. ref. egyházkerület.

| Sorszám | I. Egyházközség neve | II. Hátralékok rovata: Összes hátraléka a f. 1896. év január 1-én frt | kr | Ebből töröltetett frt | kr | Hátralékából befizetett a f. 1896. év decz. 31. frt | kr | Hátraléka maradt a f 1896. év decz. 31. frt | kr |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | Ágya | | | | | | | | |
| | l. e. Szintye | | | | | | | | |
| 2 | Ant | | | | | | | | |
| 3 | K.-Apáti | | | | | | | | |
| 4 | Arad | | | | | | | | |
| | f. e. Uj-Arad | | | | | | | | |
| 5 | Árpád | | | | | | | | |
| 6 | Bajj | | | | | | | | |
| 7 | Belényes | 31 | 80 | 6 | 50 | 25 | 30 | | |
| | f. e. Vaskóh | 2 | 80 | | | 1 | 50 | 1 | 30 |
| 8 | B.-Böszörmény | 82 | 90 | | | 82 | 90 | | |
| 9 | Erdőhegy | | | | | | | | |
| 10 | Fenes | | | | | | | | |
| 11 | Geszt | | | | | | | | |
| | f. e. Cséffa | | | | | | | | |
| 12 | Köte-Gyán | | | | | | | | |
| 13 | Mező-Gyán | | | | | | | | |
| 14 | Gyanta | 4 | 10 | 4 | 10 | | | | |
| | l. e. Kisháza | 3 | 20 | | | | | 3 | 20 |
| | l. e. Széplak | | | | | | | | |
| 15 | E.-Gyarak | | | | | | | | |
| 16 | F.-Gyarmat | | | | | | | | |
| 17 | M.-Gyorok | | | | | | | | |
| 18 | N. Harsány | | | | | | | | |
| 19 | M.-Homorog | 30 | 20 | 2 | 20 | 25 | 90 | 2 | 10 |
| | Átvitel : | 155 | — | 12 | 80 | 135 | 60 | 6 | 60 |

közalap 1896. évi járulékairól.

Nagyszalontai egyházmegye

| III. Folyó évi járulékok rovata | | | | | | IV. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Járuléka a folyó 1896. évre | | Ebből befizetett a f. 1896. évben | | Ebből hátralék maradt a f. 1896. év decz. 31-én | | Tőke természetü adományok ref. ünnepi perselypénz | |
| frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr |
| 66 | — | | | 66 | — | 2 | 09 |
| 6 | 80 | 6 | 80 | | | | |
| 29 | 20 | 29 | 20 | | | | 50 |
| 16 | 20 | 16 | 20 | | | | |
| 88 | 60 | 88 | 60 | | | | |
| 1 | 60 | 1 | 60 | | | | |
| 30 | 40 | 30 | 40 | | | | 50 |
| 16 | 10 | 16 | 10 | | | | 08 |
| 32 | — | 11 | — | 21 | — | | |
| 3 | — | | | 3 | | | |
| 95 | 60 | 95 | 60 | | | | 30 |
| 97 | 80 | 97 | 80 | | | 1 | |
| 19 | 80 | | | 19 | 80 | | |
| 81 | 50 | 81 | 50 | | | | 35 |
| 1 | — | 1 | — | | | | |
| 57 | 90 | 57 | 90 | | | | 74 |
| 58 | 90 | 58 | 90 | | | | 42 |
| 31 | 10 | 31 | 10 | | | | 50 |
| 3 | 30 | | | 3 | — | | |
| 2 | 30 | | | 2 | 30 | | |
| 52 | 60 | 52 | 60 | | | | 30 |
| 43 | 50 | 43 | 50 | | | | |
| 10 | 80 | 10 | 80 | | | | 30 |
| 34 | 80 | 34 | 80 | | | 1 | 04 |
| 21 | 20 | | | 21 | 20 | | |
| 902 | — | 765 | 40 | 136 | 60 | 8 | 12 |

| Sorszám | I. Egyházközség neve | II. Hátralékok rovata: Összes hátraléka a f. 1896. év január 1-én | | Ebből töröltetett | | Hátralékából befizetett a f. 1896 évben | | Hátraléka maradt a f. 1896. év decz. 31-én | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr |
| | Áthozat : | 155 | — | 12 | 80 | 135 | 60 | 6 | 60 |
| 20 | S.-Keresztur | 41 | 60 | | | 40 | 30 | 1 | 30 |
| 21 | Komádi | 78 | 65 | 4 | 90 | 73 | 75 | | |
| 22 | Okány | | | | | | | | |
| 23 | Pankota | | | | | | | | |
| 24 | K.-Pereg | 27 | 15 | | 90 | 5 | — | 21 | 25 |
| | l. e. Német-Pereg | 14 | 10 | | 30 | 12 | 30 | 1 | 50 |
| 25 | Radna-Lippa | | | | | | | | |
| 26 | Remete | — | 60 | | 60 | | | | |
| 27 | Sarkad | | | | | | | | |
| 28 | M.-Sas | | | | | | | | |
| 29 | B.-Sebes | | | | | | | | |
| 30 | Sonkolyos | | | | | | | | |
| | l. e. Jánosfalva | | | | | | | | |
| 31 | Szakál | | | | | | | | |
| 32 | N.-Szalonta | 86 | 30 | 4 | 40 | 81 | 90 | | |
| 33 | Szemlak | | | | | | | | |
| 34 | Szent-Leányfalva | 42 | 40 | | | 42 | 40 | | |
| 35 | Tamásda | 20 | 50 | | | 19 | — | 1 | 50 |
| 36 | Tárkány | | | | | | | | |
| | l. e. Nyégerfalva | | | | | | | | |
| 37 | Tenke | | | | | | | | |
| 38 | F. Tót és Győrös | | | | | | | | |
| 39 | Ugra | | | | | | | | |
| 40 | B.-Ujlak | | | | | | | | |
| 41 | B.-Zerind | | | | | | | | |
| 42 | N.-Zerind | | | | | | | | |
| 43 | B.-Zsadány | | | | | | | | |
| 44 | Vadász | 43 | — | | 20 | 42 | 80 | | |
| | l. e. Csermő | | | | | | | | |
| | f. e. Talpas | 1 | 70 | | | 1 | 70 | | |
| | f. e. Simonyfalva | 3 | 60 | | | 3 | 60 | | |
| | f. e. Seprős | 1 | 60 | | | 1 | 60 | | |
| | Összesen : | 516 | 20 | 24 | 10 | 459 | 95 | 32 | 15 |

| III. Folyó évi járulékok | | | | | | IV. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Járuléka a folyó 1896. évre | | Ebből befizetett a f. 1896. évben | | Ebből hátralék maradt a f. 1896 év decz. 31-én | | Tőke természetü adományok ref. ünnepi perselypénz | |
| frt | kr | frt | kr | frt | kr | frt | kr |
| 902 | — | 765 | 40 | 136 | 60 | 8 | 12 |
| 39 | 60 | 6 | — | 33 | 60 | | |
| 151 | 80 | 110 | — | 41 | 80 | | |
| 80 | 90 | 80 | 90 | | | | |
| 18 | 20 | 18 | 20 | | | | |
| 58 | 40 | 49 | 90 | 8 | 50 | | 10 |
| 12 | 70 | | | 12 | 70 | | |
| 22 | 80 | | | | | | |
| 16 | 70 | 16 | 70 | | | | 50 |
| 201 | 90 | 201 | 90 | | | | 24 |
| 70 | 20 | 70 | 20 | | | | 40 |
| 21 | 30 | 21 | 30 | | | 2 | |
| 9 | 30 | 9 | 30 | | | | 10 |
| 7 | 80 | 7 | 80 | | | | |
| 9 | 30 | 9 | 30 | | | | 30 |
| 489 | 40 | 390 | 10 | 99 | 50 | 4 | 10 |
| 24 | — | 24 | — | | | 2 | |
| 22 | 30 | 22 | 30 | | | | |
| 18 | 80 | 18 | 20 | — | 60 | | 17 |
| 24 | 10 | | | 24 | 10 | | |
| 5 | 40 | 5 | 40 | | | | |
| 65 | — | 65 | — | | | 1 | |
| 25 | 90 | 25 | 90 | | | | 10 |
| 55 | 10 | 55 | 10 | | | | 27 |
| 12 | 50 | 12 | 50 | | | | 36 |
| 10 | 70 | 10 | 70 | | | | |
| 54 | 30 | 54 | 30 | | | | 15 |
| 69 | 70 | 69 | 70 | | | | |
| 42 | 40 | | | 42 | 40 | | |
| 12 | 40 | 12 | 40 | | | | |
| 1 | 70 | | | 1 | 70 | | |
| 3 | 40 | | | 3 | 40 | | |
| 1 | 70 | | | 1 | 70 | | |
| 2561 | 70 | 2155 | 30 | 406 | 40 | 19 | 91 |

*Az 1896-ik esztendő folyamán*

| befizettetett | | maradt fizetetlen | |
|---|---|---|---|
| 1. hátralék | 459 frt 95 kr. | 1. hátralék | 32 frt 15 kr. |
| 2. f. é. járulék | 2155 frt 30 kr. | 2. f. é. járulék | 406 frt 40 kr. |
| 3. perselypénz | 19 frt 91 kr. | Összesen: | 438 frt 55 kr. |

Összesen: 2635 frt 16 kr., azaz kétezerhatszázharminczöt frt 16 kr, mely összeg a következő részletekben küldetett fel a magyar földhitelintézethez:

| | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1. | 1896 | február | 8. | a | 3441. | sz. | nyugta | szerint | 170 frt | 70 kr; | ennek | postaviteldija | 30 kr. |
| 2. | „ | május | 12. | a | 9962. | „ | „ | „ | 105 „ | 75 „ | „ | „ | 20 „ |
| 3. | „ | szept. | 3. | a | 17338. | „ | „ | „ | 124 „ | 70 „ | „ | „ | 20 „ |
| 4. | „ | nov. | 24. | a | 22923. | „ | „ | „ | 357 „ | 70 „ | „ | „ | 50 „ |
| 5. | „ | „ | 30. | a | 23374 | „ | „ | „ | 351 „ | 40 „ | „ | „ | 50 „ |
| 6. | „ | decz. | 3. | a | 23670. | „ | „ | „ | 348 „ | 30 „ | „ | „ | 50 „ |
| 7. | „ | „ | 10. | a | 24027. | „ | „ | „ | 180 „ | 90 „ | „ | „ | 30 „ |
| 8. | „ | „ | 10. | a | 24032. | „ | „ | „ | 463 „ | 60 „ | „ | „ | 50 „ |
| 9. | „ | „ | 15. | a | 24362. | „ | „ | „ | 69 „ | 96 „ | „ | „ | 20 „ |
| 10. | „ | „ | 30. | a | 246. | „ | „ | „ | 156 „ | 13 „ | „ | „ | 30 „ |
| 11. | 1897 | január | 5. | a | 873. | „ | „ | „ | 221 „ | 48 „ | „ | „ | 30 „ |
| 12. | „ | „ | 12. | a | 1375. | „ | „ | „ | 84 „ | 54 „ | „ | „ | 20 „ |
| | | | | | | | | Összesen: | 2635 frt 06 kr. | | Összesen: | | 4 frt — kr. |

Ezen számadást ugy egyes tételeiben, mint főösszegében, okmányaival összehasonlitván, azt helyesen vezetettnek, teljesen felszereltnek találtuk, s mint ilyet jóváhagytuk azon kijelentéssel, hogy a Széll Kálmán esperes által előterjesztett 4 frt postai viteldij, részére az egyházmegyei pénztárból kiutalványozandó.

Nagy-Szalontán 1897. január 15.

*Dr. Balogh Elek*

(P. H.) *Böszörményi Lajos*

e. megyei közalapi biz. tagok.

*2. zz. melléklet.*

# Bevallási ív

az országos reform. egyházi közalap 1897. évi járulékairól.

Tiszántuli egyházkerület. N.-Szalontai egyházmegye.

| Sorszám | Egyházközségek neve | 1. Összes hátraléka a f 1897. év január 1-én | | 2. Ebből töröl-tetett | | 3. Járuléka a f. 1897. évre | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | frt | kr | frt | kr | frt | kr |
| 1 | Ágya | 66 | — | | | 65 | — |
| | f. e. Szintye | | | | | 6 | 60 |
| 2 | Ant | | | | | 28 | 80 |
| 3 | Árpád | | | | | 30 | 80 |
| 4 | Bajj | | | | | 16 | — |
| 5 | Belényes | 21 | — | 6 | — | 30 | 10 |
| | f. e. Vaskóh | 4 | 30 | | | 1 | 70 |
| 6 | Belényes-Ujlak | | | | | 12 | 50 |
| 7 | Bél-Zerind | | | | | 10 | 70 |
| 8 | Berek-Böszörmény | | | | | 92 | 20 |
| 9 | Bihar-Zsadány | | | | | 70 | 70 |
| 10 | Boros-Sebes | | | | | 20 | — |
| 11 | Csermő | | | | | 14 | 30 |
| | f. e. Seprős | 1 | 70 | | | | |
| 12 | Erdő-Gyarak | | | | | 51 | 50 |
| 13 | Erdőhegy | | | | | 99 | 70 |
| 14 | Fekete-Gyarmat | | | | | 43 | 40 |
| 15 | Fekete-Tót | | | | | 29 | 80 |
| | Átvitel : | 93 | — | 6 | — | 623 | 80 |

| Sorszám | Egyházközségek neve | 1. Összes hátraléka a f. 1897. év január 1-én | | 2. Ebből töröltetett | | 3. Járuléka a f. 1897. évre | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | frt | kr | frt | kr | frt | kr |
| | Áthozat : | 93 | — | 6 | | 623 | 80 |
| 16 | Fenes | 19 | 80 | | | 19 | 20 |
| 17 | Geszt | | | | | 81 | 50 |
| | f. e. Cséffa | | | | | 1 | — |
| 18 | Gyanta | | | | | 31 | 10 |
| | f. e. Kisháza | 6 | 50 | | | 3 | 30 |
| | l. e. Széplak | 2 | 30 | | | 2 | 30 |
| 19 | Kis-Pereg | 29 | 75 | 2 | 70 | 64 | — |
| | l. e. Német-Pereg | 14 | 20 | | | 12 | 90 |
| 20 | Komádi | 41 | 80 | | | 155 | 90 |
| 21 | Körösszeg-Apáti | | | | | 15 | 60 |
| 22 | Köte-Gyán | | | | | 57 | 20 |
| 23 | Magyar-Homorog | 23 | 30 | 2 | 10 | 22 | 30 |
| 24 | Ménes-Gyorok | | | | | 10 | — |
| 25 | Mező-Gyán | | | | | 58 | 90 |
| 26 | Mező-Sas | | | | | 70 | 40 |
| 27 | Nagy-Harsány | | | | | 34 | 40 |
| 28 | Nagy-Szalonta | 99 | 30 | 13 | 90 | 487 | 70 |
| 29 | Nagy-Zerind | | | | | 52 | 30 |
| 30 | Ó-Arad | | | | | 83 | 40 |
| | f. e. Uj-Arad | | | | | 1 | 60 |
| 31 | Okány | | | | | 81 | 20 |
| 32 | Pankota | | | | | 18 | — |
| 33 | Radna-Lippa | | | | | 25 | 70 |
| 34 | Remete | | | | | 16 | — |
| 35 | Sarkad | | | | | 202 | 10 |
| 36 | Sarkad Keresztur | 34 | 90 | 21 | 30 | 30 | 80 |
| 37 | Sonkolyos | | | | | 9 | 40 |
| | l. e. Jánosfalva | | | | | 7 | 60 |
| 38 | Szakál | | | | | 8 | 30 |
| 39 | Szemlak | | | | | 24 | — |
| 40 | Szentleányfalva | | | | | 24 | 20 |
| 41 | Tamásda | 2 | 10 | 2 | 10 | 15 | 80 |
| | Átvitel : | 366 | 95 | 48 | 10 | 2351 | 90 |

| Sorszám | Egyházközség neve | 1. Összes hátraléka a f. 1897. év január 1-én | | 2. Ebből töröltetett | | 3. Járuléka a f. 1897. évre | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | frt | kr | frt | kr | frt | kr |
| | Áthozat : | 366 | 95 | 48 | 10 | 2351 | 90 |
| 42 | Tárkány | 24 | 10 | | | 24 | 10 |
| | l. e. Nyégerfalva | | | | | 5 | 70 |
| 43 | Tenke | | | | | 63 | 80 |
| 44 | Ugra | | | | | 53 | 60 |
| 45 | Vadász | 42 | 40 | | | 42 | 20 |
| | f. e. Talpas | 1 | 70 | | | 1 | 70 |
| | f. e. Simonyfalva | 3 | 40 | | | 3 | 60 |
| | Összesen : | 438 | 55 | 48 | 10 | 2546 | 60 |

A hátralék főösszege 438 frt 55 kr.
Töröltetvén 48 frt 10 kr.
Marad hátralék 390 frt 45 kr.
F. évi járulék 2546 frt 60 kr.
Fizetendő összesen : 2937 frt 05 kr. az 1897. évre.

N.-Szalontán 1897 márcz. 5.

(P. H.)

*Széll Kálmán*
ev. ref. esperes.

**16.** Az egyházmegyei tanügyi bizottság beterjeszti a *n.-váradi ev. ref. leányinternátus* ügyét intéző nagy bizottság 1897 február hó 8-ik napján tartott ülésének 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. sz. a. hozott következő határozatait:

„2. szám Sulyok István végrehajtó bizottsági előadó előterjeszti, hogy az érdekelt egyházmegyék közgyűlésétől nyert megbizatás folytán, az általok elfogadott és az egyházkerület részéről sem kifogásolt terv és költségvetés alapján, néhány szakértő véleményével támogatott és tervelt épület szilárdsága és tartósságához nem csekély mértékben hozzájáruló pótmunkák fölvételével, a nyilvános pályázatnak a kellő időben és szokott módon való meghirdetését, a végrehajtó bizottság eszközölte, s beható elbirálás után, a beérkezett 6 ajánlat közül, ugy pénzügyi, mint megbizhatósági tekintetből, a Guttmann József nagyváradi épitész-vállalkozóét a legmegfelelőbbnek találván, vele az egyházmegyék vonatkozó végzésében jelzett föltétel alatt 30,000 frt épitési összeg erejéig a bemutatott szerződést megkötötte "

„A végrehajtó bizottság eljárása helybenhagyatván, tudomásul vétetik s a bemutatott szerződés, végleges megerősités czéljából, az érdekelt egyházmegyék legközelebbi közgyűléséhez fölterjesztetni határoztatik."

„3. szám. Ugyancsak a végrehajtó bizottság bejelenti, hogy Bach Nándor állami főreáliskolai tanárt, a ki elismert nevü műszaki férfiu, az épitkezés körül állandó szakértő felügyelőül alkalmazta, s bár nevezett tanár idáig mindenkor nagy buzgalommal teljesitett szolgálatát az ügy érdekében dijtalanul ajánlotta fel: mindennek daczára a végrehajtó bizottság jónak látja javaslatba hozni, hogy az értekezlet köszönetének kifejezése mellett Bach Nándor részére az épitkezési 30,000 frtnak legalább 1%-át, azaz háromszáz frtot, tiszteletdijjul határozza el."

„Az értekezlet a végrehajtó bizottság javaslatát magáévá tevén, kötelességének ismeri, hogy a nem csekély időt és fáradtságot igénylő s elismerésre méltó szakértő felügyeletért Bach Nándor nagy-váradi főreáliskolai tanárnak szerény tiszteletdijjul az inditványozott 300 frtot felajánlja."

„4. szám A végrehajtó bizottság részéről beterjesztetik, hogy időközben, Bach Nándor szakértő felügyelő véleményezése következtében a fedélszerkezet eredeti tervének módositását, a mennyiben ezt műszaki és czélszerüségi indokok hathatósan ajánlották, — elfogadta. Ide vonatkozó eljárásának utólagos jóváhagyását, s egyben, mivel a változtatás az épitésvállalkozóval folytatott alkudozás után a szerződési 30,000 frtot 50 frttal emelte: ez összegnek elfogadását kéri."

„A fedélszerkezetnek indokolt módositását az értekezlet jóváhagyja, s az ebből származott kiadási többletet, az 50 frtot utalványozza."

„5. szám. Olvastatott az elnökség által kiküldött bizottsági tagok jelentése az 1896. évi pénztári számadásról, mely szerint a bevétel

17,854 frt 05 krt. és a kiadás 17,881 frt 09 krt tüntet fel. A kiadási többlet 27 frt 04 kr előállására nézve megjegyeztetik, hogy az onnan származik, mivel Némethy Károly pénztárnok 6601 frt 21 kr helyett 6610 frt 26 krt, vagyis 9 frt 05 krajczárral többet helyezett el takarékpénztárba, mint a bevételi okmányok és főkönyv szerint tartozott volna: továbbá 2 számlát, 17 frt 99 kr értékben a saját pénzéből fedezett."

„A jelentés tudomásul vétetvén, Némethy Károly pénztárnok felhatalmaztatik, hogy az internátus javára tett tulkiadását, a 27 frt 04 krt a folyó évi befizetésekből egyenlitse ki."

„6. szám. Arra a körülményre tekintettel, hogy a f. évi augusztus hó 1-ig az épitkezés vállalati összegéből, szerződés szerint 10,000 frt kifizetendő, — pénztárnokok, mivel ezen szükséges összeg rendelkezés alatt nincsen, sőt eddigi tapasztalat szerint, a rendes befizetések mellett nem is remélhető: a kiadás teljesitésében bekövetkezhető fennakadások kikerülése végett a következő inditványt terjesztik be:

„Mindazok, a kik egyszer s mindenkori adománynyal hátrányban vannak, ajánlataik befizetésére szólittassanak fel. Továbbá az évjáradékkal hátralékos egyházak és ajánlattevők, az illetékes egyházmegyék esperesei által kötelezettségeik teljesitésére hivassanak fel. Végül az egyházkerület indokolt felterjesztésben kerestessék meg és kéressék fel, hogy a mennyiben lehetséges, a 3 év alatt kilátásba helyezett 10,000 frt segélyből, legalább az általunk tervezetbe vett 6000 frtot bocsássa rendelkezés alá."

„Az értekezlet minden lehetőt megtenni óhajtván arra nézve, hogy az épitkezésből fennálló kötelezettségeink pontosan s minden fennakadás nélkül teljesittessenek: az előterjesztett inditványnak megfelelően, a következőleg határoz:

Az egyszer s mindenkori adomány befizetésével hátralékos testületek vagy magánosok, az anyagi helyzet kiemelése mellett, a végrehajtó bizottság által, ajánlataiknak minél rövidebb idő alatt való kiegyenlitésére felhivandók. Az illetékes egyházmegyék esperesei pedig fölkéretnek, hogy a könyvelő pénztárnoktól nyert kimutatás alapján az évjáradékos illetmények beszolgáltatásával hátrányban levő egyházközségeket és egyeseket a fizetésre szorgalmazni sziveskedjenek. Végül az egyházkerületi közgyűléshez fölterjesztés intéztessék az iránt, hogy e kérelem indokait becses figyelmére méltatva, még ez év folyamán oly összeg erejéig nyujtson segélyt, hogy egyéb bevételeikkel az épitkezésnek esedékessé váló részletfizetései betarthatók legyenek. Egyidejüleg Széll Kálmán, Szabó Károly esperesek, valamint Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok fölkéretnek, hogy különösen az egyházkerületi elnökségnél magán uton is igyekezzenek ugy járni el, hogy e kérelem kedvező elbánásban részesüljön."

„7. szám. Az internátus megnyitására vonatkozó előmunkálatok, mint a minők például: a beruházásra, fölszerelésre szükséges összegek

összehozása, a belső szervezet és fölvétel szabályzatának megalkotása ; a megnyitással kapcsolatos személyi és dologi kiadásoknak miként leendő fedezése, valamint Ritoók Zsigmondnak azon nagyfontosságu inditványa, hogy szegényebb sorsu növendékeknek az internátusban dijmentesen leendő elhelyezhetésére a szokásos alapitó jogok fentartásával, alapitványok tétele végett ugy az egyházkerület, egyházmegyék és egyházközségek, valamint testületek és magánosok kerestessenek meg :

részletes kidolgozás és előterjesztés czéljából a végrehajtó bizottságra bizatik, utasittatván, hogy elaboratumát, az egyházmegyék tavaszi közgyűlését megelőző időben összehivandó értekezletnek bemutassa, hogy onnan elfogadás és megerősités végett az érdekelt egyházmegyék közgyűléséhez felterjesztessenek."

„8. szám. Némethy Károly az egyházkerülethez az évi segélynyujtás czéljából való kérvényezést inditványozván,

az inditvány azzal fogadtatik el, hogy ez ne külön kérvényezés tárgyát képezze, hanem a 6. sz. végzés szerint az egyházkerülethez intézendő fölterjesztésbe vétessék be."

„Ugyancsak az internátusi nagy bizottság 1897 április 13-án tartott üléséből beterjeszti az internátus elkészitett „Szervezetét", valamint ezen ülés 4. és 5. számu jegyzőkönyvét a következőkben :

„4. szám. A végrehajtó bizottság az internátus helyiségének beruházása, valamint az évi fentartás tárgyában a következő véleményes javaslatát terjeszti be.

„Az internátus használatába bocsátandó összes fő- és mellékhelyiségeknek, az igazgatónő lakását képező szobák kivételével, fölbutorozása és fölszerelése a lehetőleg egyszerü, de mindenesetre tartós butordarabokkal és tárgyakkal, körülbelül 1000 frt kiadást igényel, mely összegnek biztos fedezetül ez idő szerint nem szolgál egyéb, mint a növendékektől butorhasználat czimén számitott évi 3 frt. Ugy, hogy ha a növendékek létszámát a legmagasabbra tételezzük is föl, még akkor is több mint 900 frt hiánylat jelentkezik."

„A mi pedig az internátus évi fentartását illeti, a személyi és dologi kiadást alább jegyzett módon kombinálva, a következő eredményre jutunk :

## *I. Szükséglet.*

### a) Személyi kiadás.

| | |
|---|---|
| 1. Igazgatónő évi fizetése | 500 frt |
| 2. Két nő és egy férfi cseléd évi fizetése | 320 „ |
| 3. Intézeti orvos tiszteletdija | 50 „ |
| | 870 frt. |

b) Dologi kiadás.

| | |
|---|---|
| 1. 16 növendék ellátása 300 napra à 50 kr | 2400 frt. |
| 2. Személyzet szünidőben való kitartása | 200 „ |
| 3. Tüzifa és világitás | 400 „ |
| 4. Épület fentartás | 100 „ |
| 5. Előre nem láthatókra | 100 „ |
| Összesen : | 3200 frt. |

Személyi és dologi kiadás együtt = 4070 frt.

## *II. Fedezet.*

| | |
|---|---|
| 1. 12 növendék à 150 frt | 1800 frt. |
| 2. 4 „ à 200 „ | 800 „ |
| 3. 16 „ à 4 „ orvosi tiszteletdijra | 64 „ |
| Összesen : | 2664 frt. |

Vagyis a hiánylat ezen a részen kerekszámban szólva 1500 frt.

Ezek szerint tehát legkevesebb 2400 frtot kitevő hiánylat elenyésztetése kivántatnék, a mely ugy volna elérhető, ha egyfelől a tiszántuli ev. ref. egyházkerület a tanintézettel ugyanazon magasabb czélt szolgáló internátust is, az egyházmegyék kérvényezése folytán, legalább is 1000 frt állandó évi segélylyel látná el, másfelől a közelebbről érdekelt egyházmegyék, ide értve az eddig félrehuzódó érmellékit is, saját belkörü intézkedéseikkel, a melynek irányát a helyi viszonyok szabhatják meg, a hiányzó összeget, már legközelebbi üléseiken, ugy biztositanák, hogy arra a maga idejében föltétlenül számitani lehetne. Különben bizonytalan számitásokon, puszta reményeken, az intézetnek a következő tanévvel életbeléptetéséről egyátalában szó sem lehet "

„Az értekezlet érezvén azt az erkölcsi kötelezettséget, mely az internátus épületének fölemelése után nem csak reá, hanem az érdekelt egyházmegyékre is nehezedik, minden lehetőt megtenni kiván arra nézve, hogy az internátust a következő 1897/8-dik tanévre már béállitsa. Ugyanazért a végrehajtó bizottságnak az internátus helyiségeinek beruházása, valamint az internátus évi fentartása körül jelentkező 2400 frt hiánylat megszüntetésére vonatkozó javaslatát magáévá tevén, az érdekelt egyházmegyéket fölhivja, hogy legközelebbi gyűléseiken a hiánylatnak reájok esedékes összegét minél rövidebb idő alatt biztositó intézkedéseket tegyenek, s egyben az internátus évi segélyezése tárgyában, az egyházkerületi közgyűléshez fölterjesztést intézzenek."

„5. szám. Kapcsolatosan javasolja a végrehajtó bizottság, hogy az érdekelt egyházmegyék, a m. kir. magas kormányhoz oly irányban kérvényezzenek, hogy a jótékonyczélu állami sorsjegyek jövedelmének osztalékából a nagy-váradi ref. internátus is részesittessék."

„A javaslat pártolással az egyházmegyék közgyűlésére fölterjesztetik.“

A N.-Váradon létesitendő ev. ref. internátus nagy bizottságának beterjesztett határozatait, a mult évi számadással együtt, az egyházmegyei tanügyi bizottság véleményes javaslata alapján, egyházmegyénk közgyűlése általában tudomásul veszi, az internátus épületének fölépitésére Guttman Józseffel kötött, egy példányban ide is becsatolt szerződést valamint Bach Nándor szakértő inditványára a fedélszerkezeten eszközölt változtatást, a maga részéről utólagosan jóváhagyja és megerősiti;

ugy szintén jóváhagyja és megerősiti az internátus elkészitett „Szervezetét“ is, kivéve annak 6. §-sát, melynek ezen pontját: „minden olyan esetben, mikor akár a költségelőirányzattal, akár az évi számadások megvizsgálásával szemben fölmerült kifogásokat az igazgató bizottság elenyésztetni nem tudja, az intézkedés az egyházmegyéknek tartatik fenn,' a melyeknek egymástól eltérő határzataik esetében döntés végett az ügy az egyházkerületre terjesztetik fel“ — egyházmegyénk közgyűlése, tekintve, hogy ezen eljárás hosszadalmas, megváltoztatni javasolja oly formán, hogy az idézett pontban felsorolt esetekben, ne az egyes egyházmegyékhez, hanem egyenesen az egyházkerület közgyűléséhez tegyen az igazgató bizottság felterjesztést.

Tekintettel arra, hogy az épitész vállalkozónak f. évi augusztus 1-ig a megállapitott részletekben kifizetendő 10,000 frt felett az internátus pénztára nem rendelkezik: megkeresni és fölkérni határozza egyházmegyénk közgyülése az egyházkerület közgyülését, hogy a 3 év alatt kilátásba helyezett 10,000 frt segélyből 6000 frtot már ezen évben a szükséghez képest kiutalni, s miután az évi költségvetés 1500 frt hiányt mutat fel, ezen internátust állandóan legalább 1000 azaz egyezer frt évi segélyben részesiteni méltóztassék.

Készséggel hozzájárul egyházmegyénk közgyűlése az internátus bizottságának azon javaslatához is, hogy a magyar kir. államkormánytól a jótékony czélra kibocsátott államsorsjegyek jövedelméből az internátus részére segély kéressék.

Az internátus beruházási költségeiből egyházmegyénkre eső 300 frt kifizetését elvállalja egyházmegyénk közgyűlése, s azt egyfelől a tűzkárbiztositási jutalékból, mely most 240 frtra rug, másfelől az egyházmegyei közigazgatási pénztárból fedezni elhatározza

A beterjesztett évi költségvetés hiányából, mely azon esetben, ha az egyházkerület az internátust évi 1000 frt segélyben részesiti, 500 frtot tesz ki, egyházmegyénkre eső 170 frtot, de csakis a megnyitás első évében szintén magára vállalja egyházmegyénk közgyűlése, s ezen összegnek a közigazgatási pénztárból leendő kiutalványozását elrendeli.

Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok azon nagyfontosságu inditványát, mely az internátus részére alapitványok gyűjtését czélozza, elvben magáévá teszi közgyűlésünk s határozatilag kimondja, hogy ily czélból az egyházmegye nevében ugy egyesekhez, mint egyházakhoz, községekhez és más testületekhez felhivást fog intézni; mivel azonban e felhivástól inkább várható eredmény akkor, midőn az internátus megnyittatik s jótékony működését megkezdi: ezen felhivás kibocsátását az internátus megnyitása után fogja eszközölni.

**17.** Olvastatott az egyházmegye tanügyi bizottságának f. évi április hó 20-dikán tartott üléséből felterjesztett következő jelentése :

„Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés !

Van szerencsénk egyházmegyénk népiskoláinak állapotát feltüntető jelentésünket, az 1896/7-ik iskolai év első feléről beterjeszteni a következőkben :

A) Mindennapi iskolát egyházmegyénk 40 anya-, 4 leány- és 2 fiókegyháza tart fenn, összesen 95 tanitói állomással, melyek közül be van töltve 93, nincs betöltve tanitóhiány miatt 2, u. m.: a tenkei és szintyei vegyes iskolatanitóság. A tanitói állomások száma most 3-al kevesebb, mint a mult évben volt, mivel 3 helyen (Feketetót, Jánosfalva, Kisháza) állami iskola létesittetett. A tanitók közül csak fiukat tanit 35, csak leányokat 33, fiukat és leányokat együtt 27. — A tanitványok száma 8038. A törvényes létszámnál több növendék van 52, kisebb 43 iskolában. Olyan iskolánk, hol 100-nál is több a növendékek száma van 27. Ezek közül különösen népesek: a bajji (149), b.-ujlaki (138), vegyes, — a feketegyarmati fi (137), a nagyszalontai III. és IV. o. fi (135 és 120), az erdőgyaraki vegyes (132), az ugrai leány (123), és a komádii belső leány (121) iskolák. Mindezek a két szalontai fiiskola kivételével osztatlan iskolák.

A közegészségi viszonyokat, az iskolák fölszerelését és szellemi életét tekintve, némi haladás tapasztalható ugyan, de még mindig sok a javitani s pótolni való. Ugyanis :

A közegészségi viszonyokat tekintve : nem elég tágas a törvényes létszám befogadására sem 5, nem elég világos 6 tanterem, zsufolt 9, nem tartatik tisztán 1.

A felszerelést illetőleg: anyakönyvi és felvételi naplók hiányzanak 7, vezérkönyvek 4 iskolánál. Tankönyvekkel nincsenek kellően ellátva 7 iskola növendékei.

Az egyházkerület által kiadott tankönyvek használtatnak kézi könyvül, egy iskola kivételével mindenütt. Taneszközökkel kellően fel van szerelve 84 tanterem, többé kevésbé hiányos felszerelésü 11.

Az iskolák szellemi életének a megitélésére szolgáljanak a következő adatok: megtartja a tantervet 85, nem tartja meg 8 tanitó; helyes módszer szerint tanit 89, helytelen, vagy elavult módszer szerint 4. A mulasztás nagymérvü 9, türhető 66 elenyésző csekély 18 iskolánál. A mulasztók szüleivel szemben a törvényes eljárást nem alkalmazza a községi előljáróság 7 helyen.

Járványos betegség uralkodott s akadályozta néhány hétig a tanitást 4 községben.

Eltekintve attól, hogy a törvényben megállapitott maximumnál is magasabb a növendékek száma 52 iskolában, egyéb törvényes kellékeknek megfelelnek: az árpádi, sarkadi, erdő-gyaraki, csegőd-pusztai, tenkei, bélzerindi, nagyszalontai, bajji, kötegyáni, szentleányfalvai, ménesgyoroki, német-peregi, cserműi, belényesi, nagy-zerindi, ágyai, fekete-gyarmati, szakáli, geszti, nagy-harsányi, ugrai, zsadányi, mezőgyáni, gyanté-pusztai, okányi iskolák; — továbbá a berek-böszörményi 2 leány, a mező-sasi fiu, a komádii belső leány és két külső fiiskola; a vadászi fi, a kis peregi fi- és vegyes-, és az erdőhegyi leányiskola; összesen 69.

Kisebb-nagyobb mértékben kifogás alá esnek a következők:

## *I. Az aradi körben.*

Kis-Peregen a leányiskola, a mennyiben tanterme nem elég világos, s a tanitás csekély eredményü, minek okául azonban a kör iskolalátogatója az iskola vezetőjének huzamos ideig tartó betegségét jelöli meg.

Pankotán szintén a tanitó betegsége miatt, az iskola növendékei csekély eredményt mutattak fel.

Boros-Sebesen a növendékek hiányosan vannak ellátva tankönyvekkel; a tanitó a tantervet csak részben tartja meg; magyar nyelvtant pedig egyáltalában nem tanit.

Szemlakon a tanterem nem elég világos.

## *II. Az árpádi körben.*

Tenkén a vegyes iskola nagyon népes. Ezen iskolát, mivel az egyház a nyugalomba vonult tanitó helyébe tanitót időközben nem kaphatott, uj év óta lelkész vezeti.

Bajj iskolája egyházmegyénkben a legnépesebb. Uj iskola és tanitóság létesitése égetően szükséges.

## *III. A belényesi körben.*

Belényes-Ujlak iskolája túlnépes; iskolai anyakönyve nincs; felszerelése hiányos, a mulasztás a községi előljáróság lanyhasága miatt nagy mérvü. Uj iskola létesitése volna kivánatos.

Fenesen a tanterem nem elég világos és zsufolt: a növendékek tankönyvekkel nincsenek kellően ellátva, a mulasztás tetemes, mivel a községi előljáróság a mulasztók szüleit nem bünteti.

Tárkányban a fiiskola nem tartatik tisztán; a leányiskola nem elég világos; ürszéke rosz karban; mindkét iskola növendékei fogyatékosan vannak tankönyvekkel ellátva, taneszközök tekintetében a felszerelés különösen a fiiskolában, nagyon hiányos, a mulasztás tetemes, minek oka az, hogy a községi előljáróság a mulasztók szüleivel szemben a törvényt nem alkalmazza.

Gyantán a fiiskola tulnépes; vezérkönyvek nincsenek; a felszerelés ugy itt, mint a leányiskolánál nagyon hiányos, a mulasztás a községi előljáróság lanyhasága miatt nagymérvü.

Mint örvendetes jelenséget emeljük ki, hogy ezen régóta elhanyagolt iskolát uj vezetője Lehóczky Albert már is annyira rendbe hozta, hogy a tanitás eredménye dicséretesnek mondható.

Széplakon iskolai anyakönyv és ürszék nincsen, s a növendékek hiányosan vannak tankönyvekkel ellátva. Ezektől eltekintve, mint a haladás feltünő jelét megemlitjük, hogy e leányegyház a mult év folyamán uj iskolát épittetett, tágas, világos tanteremmel.

## *IV. A berek-böszörményi körben.*

Berek-Böszörményben, mind a két fiiskola tanterme szük és sötét; javitásuk elodázhatatlan. A kisebb fiiskola tanitója Konyári Antal most szorgalommal s kielégitő eredménynyel tanit

Mező-Sason a leányiskola tanitója a számtan és magyar nyelvtan tanitásában a tantervet nem tartja meg.

Komádiban rendszeres iskolai anyakönyv nincsen. A belső fiiskola nem elég világos, felszerelése még mindig hiányos, a növendékeknek kellő számu tankönyvük nincsen; a mulasztás most is nagymérvü. A tanitás eredménye általában csekély; de különösen csekély az eredmény a számtan és olvasás tanitásánál.

A külső leányiskolánál vallástani vezérkönyvön kivül más nincsen. Az iskola vezetője, a számtan tanitásában a tantervet nem tartja meg.

M.-Homorogon a számtan tanitásánál, most is csekéty az eredmény.

## *V. Az erdőhegyi körben.*

Erdőhegyen a fiuiskola tanterme szük és zsufolt. Uj iskola épitése sokáig el nem odázható.

Szintyén tanitó nem léte miatt 12 hónap óta szünetel a tanitás.

Anton a tanterem szük és zsufolt.

Tamásdán iskolai anyakönyv és felvételi napló nincsen; a tanterem padolatlan.

## *VI. A geszti körben.*

Sarkad-Kereszturon természetrajzi és számtani vezérkönyv nincsen; az iskola taneszközökkel, a növendékek tankönyvekkel hiányosan vannak ellátva; az egyházkerület által kiadott tankönyvek csak részben használtatnak; a mulasztás tetemes, mivel a községi előljáróság a mulasztók szüleivel szemben nem jár el kellő szigorral.

## *VII. A nagy-szalontai körben.*

Sarkadon a II. o. fiiskolában a székek igen magasak, s e miatt az irásra alkalmatlanok.

Köte-Gyánban a fi- és leányiskolák tulnépesek, miért is uj iskola létesitése volna kivánatos.

B) Ismétlő iskola van egyházmegyénk 30 egyházközségében, nincs 13-ban. Ezek közül 6 Bihar, 7 Arad megye területén fekszik.

Nincs ismétlő iskola Bihar megyében: Tárkányban, Nyégerfalván, Fenesen, Széplakon, N. Szalontán és Belényesen. E két utóbbi helyen azonban iparos iskolák vannak, melyek pótolják részben legalább a fiukra nézve az ismétlő iskolát.

Arad megye területén nincs ismétlő iskola: Nagy-Zerinden, Szemlakon, Boros-Sebesen, Pankotán, Kis-Peregen, Vadászon és Ágyán. E két utóbb emlitett egyházban eddig volt, s csak most szünt meg, mivel a tanitók az ismétlő iskolások tanitásáért dijazást senkitől nem nyertek.

Azon 30 egyházunk közül, hol ismétlő iskola van, 16-ban a politikai község, 4-ben az egyházközség, 5-ben a szülők fizetnek az ismétlő iskolások tanitásáért, 5 helyen pedig minden külön dijázás nélkül vezetik azt a tanitók, és pedig Gyantán, Csermőn, Német-Peregen, Ménes-Gyorokon és Szentleányfalván.

Az ismétlő iskolázás egész éven át tart 3, — csak a téli időszakban 27 egyházban. Hetenkint 4 órán tanittatnak a növendékek 10, 3 órán 2, 2 órán 17, és 1 órán 1 helyen

E jelentés s az ehhez csatolt, minden pontjában elfogadott javaslata alapján az egyházmegyei tanügyi bizottságnak —

*Kis-peregi* egyházunk presbyteriumának meghagyja egyházmegyénk közgyűlése, hogy leányiskolájának világosabbá tételéről gondoskodjék.

*Boros-sebesi* egyházunk presbyteriumát utasitja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a mire az egyházi törvény 418. §-a különben is kötelezi, mindjárt az iskolai év elején gondoskodjék arról, hogy a növendékek tankönyvekkel elláttassanak. Váczi Sándor tanitónak pedig meghagyja, hogy a tantervet tartsa meg, s a magyar nyelvtan tanitását tartsa szoros kötelességének.

*Szemlak* presbyteriuma utasittatik, hogy tantermének világosabbá tételét mielőbb eszközölje.

*Tenkei* egyházunk presbyteriumát utasitja egyházmegyénk közgyűlése, hogy az üresedésben lévő vegyes iskolatanitóság betöltéséről gondoskodjék; s egyszersmind foganatositsa egyházmegyénk mult évi végzését, s a II-ik osztályt ezen iskolából helyezze át a másik két tanitó keze alá, ugy hogy már a jövő tanévben csak az első osztály maradjon a vegyes iskolában.

*Bajji* egyházunk presbyteriumát, mivel ugy látszik, hogy iskolájuk nagy népessége állandó, felhivja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy egy uj tanterem és segédtanitóság állitásáról, esetleg, ha máskép nem tehetné, államsegély igénybevételével is mielőbb gondoskodjék.

*Belényes-ujlaki* egyházunk presbyteriumát, mivel iskolájuk állandóan népes, felhivja és utasitja egyházmegyénk közgyűlése, hogy egy másik iskolának állami segélylyel leendő létesitése érdekében az előkészületeket tegye meg, most meglevő tantermét pedig törvényes felszereléssel lássa el.

*Fenesi* egyházunk presbyteriuma utasittatik, hogy mivel uj iskolaépülete már készen áll, a növendékek egy részét helyezze át ebbe, s ez által régi tantermének zsufoltságát szüntesse meg, egyszersmind a második tanitói állomás létesitésére s okleveles tanitóval leendő betöltésére nézve tegye meg a törvényes lépéseket.

*Tárkány* presbyteriuma utasittatik, hogy iskoláinak rendben tartására több gondot forditson, a tantermeket állandóan tisztán tartassa, a leányiskola ürszékét javittassa ki, a növendékeknek tankönyvekkel való ellátásáról az egyházi törvény 418. §-a értelmében, idejében gondoskodjék, s iskoláit taneszközökkel szerelje fel.

*Gyanta* presbyteriumának ujolag meghagyja egy-

házmegyei közgyűlésünk, hogy mult évi 20. számu végzését foganatositsa

*Berek-böszörményi* egyházunk presbyteriumát felhivja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy mind két fiiskolájának mielőbbi átalakitásáról gondoskodjék.

*Mező-sasi* leánytanitó utasittatik, hogy a tantervet a szám- és magyar nyelvtan tanitásában is tartsa meg.

*Komádii* egyházunk presbyteriumának, tekintettel arra, hogy lelkészi állomása most üresedésben van, külön utasitást nem küld egyházmegyénk közgyűlése, hanem felhivja a törvényszerü egyházlátogatást teljesitő küldöttséget, hogy az ott létező bajokat különös figyelmére méltassa.

*Magyar-homorogi* tanitót utasitja egyházmegyénk közgyűlése, hogy a számtan tanitására nagyobb gondot forditson.

*Erdőhegyi* egyházunk presbyteriumát komolyan felhivja egyházmegyénk közgyűlése, hogy mivel fiiskolájuk tanterme állandóan zsufolt, harmadik iskola és tanitóság létesitéséről, a mit egyházmegyénk közgyűlése évek óta sürget már, mielőbb gondoskodjék.

*Anti* egyházunkban a presbyterium előkészületeket tevén már eddig is arra nézve, hogy uj iskolát épittessen: e tárgyban egyházmegyei közgyűlésünk külön intézkedést nem lát szükségesnek.

*Tamásdai* egyházunk presbyteriuma utasittatik, hogy hivatkozva Biharmegye közigazgatási bizottságának 1171/1895. sz végzésére, a község által iskolai anyakönyvet (B. minta) és felvételi naplót (A. minta) szereztessen be, tantermét pedig padoltassa ki, annyival is inkább, mert kötelezte magát az egyházi előljáróság arra, hogy a báró Bors Frigyes nagybirtokos áldozatkészsége által emelt iskolát a törvényszerü belső berendezéssel el fogja látni.

*Sarkad-kereszturi* egyházunk presbyteriumát utasitja egyházmegyénk közgyűlése, hogy iskoláját vezérkönyvekkel s taneszközökkel lássa el, a növendékekkel az egyházkerület által kiadott tankönyveket használtassa kézi könyvül, s mindjárt az iskolai év elején gondoskodjék arról, a mit az egyházi törvény 418. §-a különben is kötelességévé tesz, hogy a növendékek tankönyvvel kellően és idejében elláttassanak, a mit annyival is inkább megvalósithatnak, mivel Biharmegye közigazgatási bizottsága a legerélyesebben kötelezte községi

előljáróságukat is arra, hogy e tekintetben az iskolát fentartó testületeknek segédkezet nyujtsanak.

*Sarkadi* egyházunk presbyteriuma felhivatik, hogy II. osztály fiiskolájában a székeket a czélnak megfelelően alakittassa át.

*Kötegyáni* egyházunk presbyteriumát felhivja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy uj iskola és tanitóság állitását, a mire már eddig is tett előkészületeket, mielőbb eszközölni igyekezzék.

*Belényes-Ujlak, Fenes, Tárkány, Nyégerfalva, Gyanta, Széplak, Sarkad-Keresztur* községekben folytonosan nagy lévén a mulasztók száma, minek oka az, hogy a községi előljárók a mulasztók szüleivel szemben a törvény szigorát nem alkalmazzák: fölkéri egyházmegyénk Biharmegye közigazgatási bizottságát, utasitsa ezen községek előljáróit, hogy az országos törvényeket és a közigazgatási bizottság e tárgyban kibocsátott 1171/1895. számu végzését kellő erélylyel foganatositsák. Mindazon iskolafentartó egyházakat, melyek ismétlő iskolát mind e mai napig nem állitottak, utasitja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a téli időszakban ismétlő iskolát állitsanak, a tanitóknak pedig meghagyja, hogy az ismétlő iskolaköteles növendékeket oktatásban részesiteni tartsák állásukból folyó kötelességüknek, még azon esetben is, ha ezen fáradtságukért egyelőre külön dijazásban nem részesülnek is.

**18.** Beterjesztetett az egyházmegyei tanügyi bizottság folyó évi április hó 20-dik napján tartott ülése jegyzőkönyvének 2-ik száma, mely szerint: „Nagy Imre ugrai lelkész és egyházmegyei főjegyző a geszti kör egyik iskolalátogatója e tisztéről lemondván, helyébe Szabó István geszti lelkészt ajánlja iskolalátogatóul az egyházmegyei tanügyi bizottság az egyházmegyei közgyűlésnek.

Az egyházmegyei tanügyi bizottság javaslata elfogadtatik, s a geszti kör egyik iskolalátogatójául Szabó István geszti lelkész egyhangulag megválasztatik.

**19.** Tárgyaltatott az egyházmegyei tanügyi bizottság 1897. április 20-dik napján tartott ülésének 4. számu következő határozata:

„Elnöklő esperes előterjeszti, hogy a „Franklin társulat“ még a mult évben azon kérelmet intézte egyházmegyénkhez, hogy az általa kiadott, Gyertyánffy-Kis-Radó által készitett, a minisztérium által approbált Olvasókönyvek használatát, egész egyházmegyénk területére mondja ki kötelezőleg egyházmegyénk közgyűlése, s ez esetben minden esztendőben 100 frt értékü olvasókönyvet bocsát rendelkezésére egyház-

megyénknek oly czélból, hogy azokat a szegény gyermekek között osztassa ki; ezen kivül az Olvasókönyvet elárusitó tanitóknak 25% kedvezményt ad; a könyveket 3 havi utólagos elszámolásra is szállitja, s kötelezi magát, hogy az el nem adott példányokat visszaveszi.

Jelenti továbbá, hogy a tanügyi bizottság által ezen Olvasókönyvek megbirálására még a mult évben kiküldött 5 tagu bizottság tisztében eljárt, miért is felhivja a bizottság elnökét, hogy a biráló bizottság véleményét terjessze elő."

Böszörményi Lajos, a kiküldött biráló bizottság elnöke előadja, hogy a biráló bizottság ezen Olvasókönyveket, iskolai használatra, az eddig használt Olvasókönyveknél alkalmasabbaknak tartja, részint azért, mivel ezekben az olvasmányok rendkivül változatos tárgyuak, irályuk szabatos, egyszerü és világos, részint azért, mivel ezekben az olvasmányok magyar nyelvtani fejtegetésekre kiválóan alkalmasok. Csupán á II. osztályu olvasókönyv ellen van a biráló bizottságnak az a kifogása, hogy ebben a József története, melyet tantervünk szerint már az I. osztályban megtanultak a növendékek, rendkivül hosszasan van tárgyalva; miért is felhivandónak tartja a bizottság a Franklin társulatot, hogy egy ujabb kiadás alkalmával, más bibliai történetet is vétessen fel a József története mellé. Egyéb tekintetben a kitűzött czélnak ez is megfelel."

„Tanügyi bizottságunk a biráló bizottság ezen véleménye és azon köztudomásu tény folytán, hogy ezen Olvasókönyveket már két egyházkerület elfogadta és használtatja iskoláiban: a Franklin társulat ajánlatát elfogadja, illetve elfogadásra ajánlja az egyházmegyei közgyűlésnek, azon módositással, hogy a szegény gyermekeknek kiosztandó 100 frt értékü Olvasókönyvet, maga a társulat oszsza fel, a hozzá beérkezett megrendelés arányában, az egyes egyházközségek közt; az egyházközségek presbyteriumait pedig utasitsa az egyházmegye közgyűlése, hogy ezen Olvasókönyveket maguk rendeljék meg s 25% kedvezménynyel árusitsák a növendékek között."

A tanügyi bizottság ezen javaslatát egész terjedelmében magáévá teszi egyházmegyénk közgyűlése, a Franklin társulat ajánlatát elfogadja, s kötelezi az egyházmegyénk területén fekvő népiskolát fentartó egyházak presbyteriumait egyfelől arra, hogy a jövő 1897/8. iskolai évtől fogva a Gyertyánffy-Kis-Radó-féle Olvasókönyveket vétessék használatba iskoláikban, másfelől arra, hogy ezen Olvasókönyveket, mindjárt az iskolai év elején kellő számban rendeljék meg, s 25% kedvezménynyel árusitsák azokat a növendékek között.

A Franklin társulatot pedig felhivja egyházmegyénk közgyűlése, hogy a szegény gyermekek részére felajánlott 100 frt értékü Olvasókönyvet, a hozzá beérkezett megrendelés arányában oszsza fel egyházmegyénk egy-

házai között, s egyenesen az egyes egyházak elöljáróságához küldje meg azokat.

**20.** Az egyházmegyei tanügyi bizottság beterjeszti f. é. április hó 20-án tartott ülése jegyzőkönyvének 5. számát, mely szerint:

„Kecskeméti László „Természetrajz" czimü tankönyvének az egyházmegye iskoláiban leendő bevételére kéri egyházmegyénket, s arra, hogy ajánlja approbálásra e művet az egyházkerületi tanügyi bizottságnak."

„A 4. számban emlitett bizottság e tankönyvet is átvizsgálván, jelenti, hogy az minden eddig használt természetrajzi kézikönyvnél jobb, a tanitásra alkalmasabb, miért is folyamodó kérését pártolólag terjeszti egyházmegyei tanügyi bizottságunk egyfelől az egyházmegye közgyűlése, másfelől az egyházmegyei közgyűlés utján az egyházkerületi tanügyi bizottság elé."

Egyházmegyénk közgyűlése, az egyházmegyei tanügyi bizottság ezen véleménye alapján e munkát approbálásra ajánló véleményével a' főtiszteletü egyházkerületi tanügyi bizottság elé terjeszti.

**21.** Az egyházmegyei tanügyi bizottság a nagyszalontai egyház presbyteriumának azon kérelmét, hogy N.-Szalontán a konfirmáczió ne az iskolai év végén, hanem pünkösd előtt tartassék meg, hogy igy a konfirmándusok már pünkösdben urasztalához járulhassanak, tekintettel arra, hogy N.-Szalontán a tankötelesek iskolában járására kiváló gond fordittatik, minek folytán remélhető, hogy a konfirmáltak az iskolai év vége előtt az iskolát elhagyni nem fogják, pártolólag terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé.

Egyházmegyénk közgyűlése a tanügyi bizottság pártoló véleménye alapján a n.-szalontai egyház presbyteriumának kérelmét teljesiti, s felhatalmazza az egyházi elöljáróságot, hogy a konfirmátiót már pünkösd előtt megtarthassa.

**22.** Olvastatott a missziói bizottság következő jelentése:

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés!

A missziói bizottságnak alulirott tagjai átvizsgálván az egyházmegyénk területén missziói működéssel megbizott lelkészek beadott jelentéseit, utazási naplóit és számadásait: vizsgálatunk eredményét van szerencsénk a következőkben beterjeszteni:

I.

Az erdőhegyi missziói körben Csiha Márton missziói lelkész a mult 1896-ik év folyamán a gondozása alá beosztott hiveket meglátogatta 16 szórványban egy-egy helyen 1—6 izben, összesen 41 izben.

Vallásos beszélgetést tartott 16-szor; biblia olvasást 20-szor; biblia magyarázatot 12-szer; temetett 2-szer, konfirmált 1-szer; urvacsorát osztott 1-szer.

Népesség tekintetében — Kis-Jenőt azért nem számitva, mert Erdőhegy közvetlen közelében fekszik — kimutat 14 szórványban 321 lelket; ebből fi 169; nő 152.

Utazási naplója rendben van, mely szerint számadása következő:

A) Bevétel:

| | |
|---|---|
| 1896. évi missziói segély | 150 frt. |

B) Kiadás:

| | |
|---|---|
| Fuvar költség | 47 frt. |
| Napi dij | 78 frt. |
| Koszt | 25 frt. |
| Összesen: | 150 frt. |

II.

A boros-sebesi missziói körben a missziói teendőket 1896 január 1-től február 20-ig Imre Árpád segédlelkész — február 20-tól decz. 31-ig Szabó József rendes lelkész teljesitette.

A szórványokban predikált 11-szer; esketett 3-szor; keresztelt 3-szor; temetett 12-szer; urvacsorát osztott 4-szer.

Kimutat 34 szórványban 540 lelket.

Utazási naplója rendben van, mely szerint számadása a következő:

A) Bevétel:

| | |
|---|---|
| 1896. évi missziói segély | 300 frt. |

B) Kiadás:

| | |
|---|---|
| Fuvar költség | 238 frt. |
| Napi dij | 62 frt. |
| Összesen: | 300 frt. |

III.

A radna-lippai körben Fogarassy Bálint radna-lippai körlelkész a mult 1896. évben is tőle már megszokott buzgó odaadással teljesitette missziói teendőit.

Azon kivül, hogy az anyaegyházközségben — Radna-Lippán hetenként 19 órát forditott a különböző tanintézetekbe járó ref. növendékek vallásos oktatására: a szórványokban 32 napot töltött, hogy a rábizott hiveket lelki gondozásban részesitse Paulison 10, Konopon

8, Mácsán 4, Berzován 3, Ujfalun,Albison, Hossz-aszón 2 izben tett hivatalos látogatást.

A millenium alkalmából Berzován május 8-án, Paulison május 10-én a szabad ég alatt tartott énekléssel, imádkozással, buzditó, lelkesitő egyházi beszéddel isteni tiszteletet, melyen a más felekezetü lakosok is nagy számmal jelentek meg.

Keresztelt 4 izben ; temetett 3 izben.

Mácsa fiókegyházzá alakult, gondnokká Szikszai Lajos, Mácsa község jegyzője választatott meg az alakuló gyülésen Havonként egyszer Topilla nevü majorban lévő iskolahelyiségben, a fentartó tulajdonos engedélye mellett isteni tisztelet tartatott. Az itt tartott első isteni tiszteleten Károlyi Tiborné és Almássy Dénesné grófnők is megjelentek

Gróf Károlyi Tiborné, szül. gróf Degenfeld-Schomberg Emma kegyelmes asszony a lelkésznek tiszteletdijul évenként 100 frtot ajánlott fel, azon kikötéssel, hogy az uradalom szolgálatában álló szegény egyháztagok egyházi adóval ne terheltessenek.

A róm. kath. egyház részéről megindított nagyobb téritői buzgalom 2 kitérést eredményezett.

Radna-Lippa anyaegyház az imaház és paplak vételárából fenmaradt adósságát letörlesztette a közalapból nyert 2480 frt tőkesegélyből. Az adósság letörlesztése után még fennmaradt 2000 frt kamat jövedelemének felét a tőkéhez csatolja ; másik fele a kölcsön tőke 1 ½ %-os kamatának visszafizetésére — s a maradvány a rendes közszükségletek pótlására fordittatik.

Adakozások czimén készpénzben, anyagban és munkában befolyt 607 frt 10 kr.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Lelkek száma : | Radna-Lippán | 142 ref., | 40 ág. | = 182 |
| | Mácsán | 82 „ | 44 „ | = 126 |
| | Egyébütt | 97 „ | 25 „ | = 122 |
| | Összesen : | 321 ref., | 109 ág. | = 430 |

Utazási naplója rendben van, mely szerint számadása következő :

A) Bevétel:

1896. évi missziói segély (23 — 1895. e. m. végzés 100 frt.

B) Kiadás:

| | |
|---|---|
| Fuvarköltség | 46 frt 40 kr. |
| Napi dij | 9 frt 60 kr. |
| Koszt | 44 frt — kr. |
| Összesen : | 100 frt — kr. |

Nagy-Szalonta, 1897. ápril 20-án.

*Márk Ferenez.* *Nagy Imre.* *Balog Ambrus.*

Egyházmegyénk közgyűlése e jelentést átalában tudomásul veszi.

a) A missziói körök gondozásával megbizott lelkészek számadásait helybenhagyja. Csiha Márton, Szabó József és Fogarassy Bálint lekészeknek az 1896. évre vonatkozó számadásaikat illetőleg a felmentést a szokásos fentartással megadja.

b) Örvendetes tudomásul veszi, hogy Radna-Lippa 2480 frt tőkesegélyt nyert, s abból adósságát, mely épület vásárlásból származott, most már letörlesztette.

c) Hogy Mácsa leány-egyházzá alakult és hogy ott havonként egyszer rendes istenitisztelet tartatik megnyugtató tudomásul szolgál.

d) Végül hálás köszönettel veszi tudomásul közgyűlésünk, hogy gróf Károlyi Tiborné szül. gróf Degenfeld-Schomberg Emma kegyelmes asszony nemes szive sugallatát követve, őseitől örökölt vallásos buzgóságának kifejezéséül a mácsai leányegyház hiveit gondozó radna-lippai lelkésznek tiszteletdijul évi 100 frtot felajánlani kegyeskedett.

**23.** Egyházmegyénk közgyűlése, a folyó 1897-ik évi egyházkerületi közgyűlésekre képviselőiül :

Lelkészi részről Nagy Imre főjegyzőt, világi részről gróf Tisza István tanácsbirót, — póttagokul lelkészi részről Márk Ferencz, világi részről dr Balogh Elek tanácsbirákat közfelkiáltás utján egyhangulag megválasztja, s részökre igazolásul megbizó levél gyanánt e végzést jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadni rendeli.

**24.** Gróf Tisza István egyházmegyei tanácsbiró inditványára s azon indokolással, hogy mivel egyházmegyénk lélekszáma a 80,000-et meghaladja,

megkeresi egyházmegyénk közgyűlése a Tiszántuli egyházkerületi közgyűlést, s tisztelettel kéri, miszerint engedje meg, illetve adja meg a nagy-szalontai egyházmegyének a jogot arra, hogy már a következő egyházkerületi gyűléseken két lelkészi és két világi megbizottal képviseltethesse magát.

**25.** Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék következő jelentése:

**Jegyzőkönyv**

felvétetett N.-Szalontán 1897 ápril hó 20-án, a n.-szalontai ev. ref. egyházmegye számvevőszékének az egyházmegyéhez tartozó egyházak számadása megvizsgálásának tárgyában.

Jelen voltak:

*Kovács Károly*
*Szikszay Lajos*
*Borbély László*
*Dr. Márk Ferencz*
*Márton István*
*Bagdi János.*

I. sz.

Ideiglenes elnök Kovács Károly megnyitván az ülést, felhivja a számvevőszék tagjait rendes elnök választására.

Elnökkké egyhangulag Kovács Károly járásbiró választatott.

II. sz.

Számvevőszéki jegyzővé és előadóvá Bagdi János anti lelkész választatott.

III. sz.

Elfogadhatónak találtattak a következő egyházak gondnokának számadásai, u. m.: a n.-zerindi, okányi, geszti, e.-gyaraki, radna-lippai, tárkányi, nyégerfalvai, s.-kereszturi, b-ujlaki, tamásdai, ugrai, szentleányfalvai, bajji, erdőhegyi, cserméi, bélzerindi, tenkei, árpádi, borossebesi, pankotai, fenesi, körözsszeg-apátii, aradi, n-harsányi, fekete-tóti, belényesi, mező-gyáni, ágyai, szintyei, szalontai, m.-homorogi, remetei, gyantai egyházi és alapitványi, anti, mihez képest nevezett egyházak gondnokai részére a felmentvényt megadatni véleményezzük, valamint a pótlás végett visszautasitott m-homorogi, szintyei és széplaki 1895. évi gondnoki számadásokra nézve a felmentést hasonlóan megadatni javasoljuk.

Ellenben a következő egyházak 1896. évi gondnoki számadásai pótlás végett visszaadatni véleményeztetnek és pedig: a köte-gyáni, hogy az 1896. évi pénztári maradványt 193 frt 04 krt 192 frt 97 krra igazitsa ki.

A mező-sassi az árpa számadásnál a maradványt 37 hl. és 44 literről 37 hl. és 54 literre helyesbitse.

A berek-böszörményi a bevételt 40 krral kevesebbel számolta el, a maradvány tehát 40 krra kiigazitandó.

B.-Zsadány a 178 frt 56 kros tételét 178 frt 76 krra helyesbitse. Ezen egyházak lelkészei a saját hatáskörükben helyesbitsék a nevezett tételeket, számadásaiknak visszaküldése alól feloldatnak.

A következő egyházak gondnokai azonban a pótlás után felülvizsgálat végett tartoznak számadásaikat a számvevőszékhez, illetve nagyt. Esperes urhoz beterjeszteni.

F.-Gyarmat, a 69. tételre vonatkozó okmány szerint elszámol 172 frt 75 krt, holott csak 162 frt 75 kr kiadását igazolja. Tiz forint az egyház pénztára javára visszatéritendő.

A bevétel két első tételének összege nem 845, hanem 848.

Szakál, a kiadás 14. tételére vonatkozó okmányon nincs elismerve az összeg felvétele. A 31. tétel alatti nyugta nincs aláirva. A 43. t. a fizetés nincs igazolva.

Vadász, a bevétel 5, 6, 10, 11, 17, 20, 30, 37, 39, 42, 51, 57, 62, 77. tétel alatt elszámolt összegnek nem felel meg az ellennyugta igazolása, a számadásban 1037 frt 91 kr, az ellennyugtában 1038 frt 33 kr van kitüntetve. A kiadás 14. t az összeg nem 49 frt 90 kr, hanem postaköltséggel is csak 49 frt 80 kr.

Sarkad, a bevétel 71, 168, 260 és 328. tételeire vonatkozó ellennyugták senki által alá nem irattak. A kiadás 685. tételére vonatkozó számlának pénzfelvétele nincs elismerve Végül a kiadások 31-ik lapján a végösszeg hibás, mert az nem 108 frt 71 krt, hanem 118 frt 71 krt tesz ki s igy a pénzkezelőt 10 frt illeti.

Kisháza, a Somogyi Sándornak kiadott 20 frtról nyugtát mutasson be.

Széplak, a 21. tétel alatti 236 frt 85 krról, rendszeres igazoló okmányt mutasson be, mivel a becsatolt 5 drb gyüjtőkönyvecske az összeg mennyiségének megállapitására nem alkalmas.

A m.-gyoroki egyházgondnok számadásában a bevételek egyáltalában nincsenek ellennyugtákkal igazolva. Gondnok utasittatik, hogy az ellennyugtákat szerezze be.

Kispereg, a 23. t. a. becsatolt nyugta 18 frtról szól, a számadásban pedig 18 frt 60 kr szerepel. — A 42 t. a kiadást postai feladó vevénynyel igazolja, mely 1 frt 5 kr kiadást mutat, az elkönyvelés azonban 55 krt igazol. A 74. t. a kiadás semmivel nem igazoltatik. — A 81, 82, 83. t. a. nyugta 10 frt 19 krról szól, az elkönyvelés pedig 10 frt 39 krt tüntet ki. — A 155. t. a. 80 frt kiadása semmivel igazolva nincs. — A 189. t. a kiadott termény nyugtáztatik, mig az ugyanazon tétel alatt kiadott 41 frt 12 kr igazolva nincs, hanem a 190. t. a. bevételbe tett 41 frt 12 kr, a 189. t. a kiadásnak felel meg s igy a 190. t. a bevétel igazolására semmi okmány nincs.

A sonkolyosi és jánosfalvai számadásokból a bevételi ellennyugták hiányzanak, pótlás végett visszaadatnak.

A szemlaki számadásból 73 drb nyugta és ellennyugta hiányzik, hasonlóképen pótlás végett visszaadatik.

A komádii egyházgondnok számadása, mivel költségelőirányzatot nem mellékel, vizsgálat tárgyát nem képezhette, a hiány pótlása végett visszatétetik.

Végezetre a számvevőszék azon általános megjegyzést kivánja jóváhagyás végett előterjeszteni, hogy az egyes egyházak gondnokainak adassék utasitásul, miszerint számadásaikat rendszeres nyugtákkal lássák el. Ha nem

nyomtatott blankettákat alkalmaznak is, legalább a nyugtákat ennek megfelelő nagyságban állitsák ki.

Kelt N.-Szalontán 1897. április 20.

*Kovács Károly*
*Márk Ferencz*
*Márton István*
*Borbély László*
*Szikszay Lajos*
*Bagdi János.*

Az egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék jelentését, az azokban foglalt megjegyzésekkel és utasitásokkal jóváhagyja, s jelentését az egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvében kinyomatni határozza.

**26.** Beterjesztetett a szakáli lelkészválasztásról szóló jegyzőkönyv, mely szerint a szakáli ev. ref. egyház, 1896 október 4-én, meghivás utján Kálmán Béla püspök-ladányi segéd-lelkészt választotta meg egyhangulag lelkésztanitójává.

Minthogy ugy a lelkészválasztás előkészitése, mint maga a lelkészválasztás, az egyházi törvény pontos megtartásával foganatositttatott: ezen választás jóváhagyó tudomásul vétetik és Kálmán Béla a szakáli lelkésztanitóságban megerősittetik.

**27.** Beterjesztetett a csermői lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint az anyaegyházzá szervezkedett csermői egyház, folyó 1897. évi február 28-án, meghivás utján, nagy lelkesedéssel Vadas Gyula, eddigi segédlelkésztanitót választotta egyhangulag lelkésztanitóvá.

Minthogy ugy a lelkészválasztás előkészitése, mint maga a lélkészválasztás, az egyházi törvény pontos megtartásával foganatositttatott: ezen választást jóváhagyja egyházmegyénk közgyűlése és örömmel erősiti meg Vadas Gyulát a csermői lelkésztanitóságban, mint a ki eddigi segédlelkésztanitói buzgó és sikeres működésével a csermői leányegyháznak anyaegyházzá alakitásában, valódi érdemet szerzett.

**28.** Jóváhagyás és megerősités végett beterjesztetett azon bérszerződés, mely mellett a sonkolyosi ev. ref egyház a tulajdonát képező épületet a m. kir. kincstárnak, állami elemi fiuiskola elhelyezésére, — 1896 szeptember 1-től 1905 szeptember 1-ig terjedő 9 évre — évi 80 frt előlegesen fizetendő összegért bérbeadta. Csatolva van a sonkolyosi állami fitanitó kinevezési okmánya, mely szerint az alkalmazott

ev. ref. vallásu állami tanitó, a sonkolyosi ev. ref. egyháztól nyerendő tisztességes lakásért, az ev. ref. kántori teendőket teljesiteni köteles.

Minthogy ezen bérszerződés, az 1895-ben lejárt, 10 évre kötött szerződésnek meghosszabbitása, s csakis abban különbözik attól, hogy most az egész évi bérösszegnek előlegesen leendő kifizetése köttetett ki: egyházmegyénk jóváhagyja ezen bérszerződést s végmegerősités végett, a tiszántuli egyházkerület közgyűlésére terjeszti fel.

**29.** Sipos János belényes-ujlaki lelkész, hivatkozva hivatali csekély fizetésére, a mult évben szenvedett jelentékeny káraira, s tekintettel 9 tagból álló népes családjára, — 120 frt államsegélyt kér részére kieszközöltetni.

Egyházmegyénk folyamodó kérvénye tárgyában megujitja 40—1896 számu végzését és Sipos Jánost melegen ajánlja a csekély javadalmazásu lelkészek számára kiutalt államsegélyből való részesitésre.

**30.** Szathmáry István remetei lelkész, hivatkozással arra, hogy ő a remetei állami iskolában, 65 ev. ref. növendéknek, heti 5 órán át, „jeles“ eredménynyel tanitotta a vallást az elmult tanévben s azért az államtól semmi tiszteletdijat nem nyert, — 100 frt rendes államsegélyt kér, — annyival inkább, mivel lelkészi fizetése 500 frton alól van

Egyházmegyénk méltányosnak tartja folyamodó kérvényét; — mivel azonban az egyházmegyénk részére adott eddigi rendes államsegélyből: 380 frból, folyamodónál kisebb javadalmazásu lelkészek és tanitók segélyeztetnek; kérvényezőt nem a rendes államsegélyből, hanem a csekély dijazásu lelkészi javadalom felsegélésére kiutalt államsegélyből leendő részesitésre ajánlja.

**31.** Az árpádi egyház f. évi márczius hó 4-én 8. sz. a. hozott presbyteri, s f. évi április 11-én 1. sz. a. hozott egyházközségi végzésekben, a fennálló s 30 1896. sz. egyházmegyei határozattal 1896. január 1-től 1901 január 1-ig terjedő hatálylyal kötelező erőre emelt egyházi adó kulcsát, miután az azon alapuló kivetés az egyház közszükségletét nem fedezi, — módosittatni kéri.

A beterjesztett pótadókulcsot az egyházi törvény 253. §-a értelmében, s miután ellene felebbezés be nem adatott, egyházmegyénk közgyűlése véglegesen megerősiti, s 1900. év végéig kötelező erőre emeli. Ehez képest megengedi, hogy :

1. azokra, kiknek egy fertálynál több földjük van, minden fertály után még 1—1 frt, továbbá

2. minden egyházi adó forint után ujabb 20% vettessék ki — a terményadó érintetlen hagyása mellett. — Egyebekben pedig fentartja e tárgyban 30/1896. sz. a. hozott végzését.

**32.** E.-gyaraki lelkész és gondnok 31. sz. a. beterjesztik azon adásvevési szerződést, mely szerint esperesi ideiglenes jóváhagyás mellett, a templom melletti puszta udvart 290 frtért a gyaraki egyház megvette, melyből 150 frtot Miklóssy Béla adományozott oly kikötéssel, hogy a megvett terület jövedelmének fele része mindaddig, mig az egyház arra nem épitkezik, — lelkészt illeti; a vételárból 140 frt pedig az egyház kisajátitott földjeiért fizetett takarékpénztári letétből lesz fizetendő. Csatolja a vételt jóváhagyó presbyteri és egyházközségi közgyűlés végzéseit s kéri ezeknek hatósági jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyűlése készséggel hozzájárul a törekvő egyház által megkötött vételi ügylethez, az Erdő-Gyarakon 1897. évi január hó 10-én aláirt illetékkiszabás végett Ask. 38/1896. sz. a a szalontai m. kir. adóhivatalnál bemutatott, a szalontai 1995. k. tlkvben (5924., 5925/a) hrsz. a. foglalt ingatlan megvételére vonatkozó adásvevési szerződést megerősiti és végleges jóváhagyás végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre pártolólag felterjeszteni rendeli.

A 290 frt vételárból 150 frtot Miklóssy Béla sajátjából fedezett az egyháznak adományozván azt, épen azért elfogadja és beleegyezik, hogy az ingatlan fele haszna addig, mig az egyház a vett földön nem épitkezik, lelkészt illesse.

**33.** Sarkadi lelkész és gondnok beterjesztik a presbyterium 1896 szeptember 27-én tartott gyűlése 52. sz. végzését, a sarkadósi temetőhöz a sarkadi 1128. sz tlkvben (3229., 3230.) hrsz. a. foglalt ingatlanból megvásárolt 299 □ öl vételére vonatkozó adás-vevési szerződést és vázlatrajzot, — utóbbiakat egyszerü másolatban, — kérik a vételi ügy jóváhagyását.

A vételről, melyet 1891. évben eszközöltek, volt már korábban adás-vevési szerződésük, de az eltévedt.

Egyházmegyénk közgyűlése a vételt jóváhagyja, egyben azonban utasitja a vevő egyházközséget, hogy az eredeti szerződést és vázlatrajzot az esperesi hivatalhoz terjessze be és azokkal együtt jelen határozatát végleges jóváhagyás végett a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

**34.** A b.-zsadányi egyház kérvényét, melyben a községgel felesben birt elpusztult szárazmalma területének Balogh József zsadányi lakos részére 197 frt 50 kr vételi árért történt eladására egyházmegyénk jóváhagyó végzését kéri, a becsatolt adás-vevési szerződéssel együtt

azzal teszi vissza egyházmegyénk közgyűlése, a folyamodó egyházhoz, hogy kérvényét megfelelő presbyteri és egyházközségi végzés kapcsában terjessze be egyházmegyénk közgyűléséhez, mert csak igy lesz az tárgyalható s fölterjeszthető az adás-vevési szerződéssel együtt a főtiszteletü egyházkerületi közgyűléshez.

**35.** A vadászi presbyterium nevében Pap János gondnok a belhivatalnokok fafizetésének leszállitását kéri, — és pedig mivel az erdő megfogyása miatt a fa beszerzése tetemes összegbe kerül, s e miatt a nép zugolódik, — azért folyamodik, hogy lelkészének 12 öl fa helyett 8-at, két tanitójának 10—10 öl fa helyett 6 - 6 ölet adhasson az egyház.

Egyházmegyénk közgyűlése a vadászi egyház lelkésze s tanitói fizetésének csonkitását nem engedélyezheti. Az erdők pusztulásával nem is látja kellőleg indokolva a kérelmet, mert az erdő helyén ott maradt a termőföld, s módjában áll a vadászi egyháznak a fa fizetés egy részéért terménynyel vagy egyébként kárpótolni belhivatalnokait.

**36.** Sarkadi lelkész és gondnok beterjesztik a presbyteriumnak a tanitói ötöd éves korpótlék tárgyában 1897. február 25-én 27. sz. a. hozott azon határozatát, mely szerint az államsegélyt igénybe veszi, kéri az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyűlése azon meggyőződésben van, hogy Sarkad egyházközsége, mely nagyobb értékü ingatlant bir tulajdonul, az államsegélyt az 1893. XXVI. t.-cz. értelmében nem nyeri meg, a tett bejelentést mindazonáltal tudomásul veszi.

**37.** Sarkad egyházközségének fenti bejelentésével kapcsolatban esperes bejelenti, miszerint hivatalához Tárkány, Nyégerfalva, Ágya, Kis-Pereg, Köte-Gyán, Okány, N.-Zerind, Vadász, F.-Gyarmat, Tamásda, Erdőhegy, Belényes-Ujlak, Ugra, Ant, Szakál, Komádi, K.-Apáti, Csermő, Pankota, Szemlak, Boros-Sebes, Szentleányfalva, N.-Harsány, Árpád, B.-Zsadány, Fenes községek tettek jelentést, hogy a tanitói korpótlék kiegészitése végett államsegélyért folyamodtak. Ellenben N.-Szalonta, Mező-Sass, S.-Keresztur, Geszt és Bereg-Böszörmény arról tettek jelen-

tést, hogy az első ötödéves korpótlékot az egyház és iskola jövedelmeiből fedezik.

Tudomásul szolgál.

**38.** Dobray Ferencz fenesi lelkész jelentést tesz a 2-ik iskola állapotáról, s másolatban bemutatja a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz a korpótlék és államsegély tárgyában szerkesztett s fölterjesztett kérvényét. Ezek szerint a fenesi 2-dik iskola fölépült ugyan, de használatba vehető nem volt, mert a 300 frt fizetésre pályázó tanitó nem akadt. Miután pedig e 300 forintból álló tanitói fizetés részletét képező s a község által fizetendő 100 forint folyóvá tétele bizonytalanná vált, most a fenesi egyház — a midőn fitanitója részére korpótlékot kér az államtól, — másfelől a leánytanitói fizetésnek 200 frttal leendő kiegészitése tárgyában kéri az államsegély kieszközlését.

Egyházmegyénk közgyűlése ismételten hivatkozik 28/1896. illetőleg 70—1896. számu e tárgyban hozott végzésére, tudomására hozva a fenesi egyház előljáróinak, hogy csak atanitói állomásnak okleveles tanitóval betöltése után számithat arra, hogy a tanitói fizetés kiegészitése tárgyában államsegély nyerése czéljából fölterjesztett kérelme meghallgatást nyer, mivel az államsegély a tanitó személyéhez kötve adatik meg.

**39.** Sarkadi presbyterium beterjeszti a 78/1896. sz. 1896. decz 6-án tartott gyűléséből hozott határozatát, mely szerint a tanitói dijlevelek szerint az egyházközség által viselendő, a tanitói földek után járó állami és községi adók, vizszabályozási költségek és általában minden nemü közterhek fele részét, a melyeket eddig is az egyház viselt, de ujabban ezen közterhek felében sem az egyházra vettetnek ki, hanem egészben a tanitók terhére iratnak elő, ezentul is megtériti és pedig évenként két izben, május és november 1-én fizeti meg a tanitók részére, kik azonban ezen a megtérítésre kikötött időre az esedékes közterhek kifizetését igazolni tartoznak.

Az érdekelt tanitók a presbyterium ezen intézkedését beterjesztett nyilatkozatukban helyeslik.

Kéri a presbyterium a határozatnak — mi által a dijlevélben változás nem történik, — jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyűlése arra tekintettel, hogy a tanitói dijleveleken változás nem történik, a presbyteriumi határozatot e folyó évre jóváhagyja.

Figyelmezteti azonban a presbyteriumot, hogy a községi előljáróságnak sérelmes intézkedése ellen a közigazgatási felsőbb hatóságok utján kell orvoslást szerezni, mert elvi szempontból nem helyeselhető az, hogy az egyház által az egyházi tulajdont képező földek után

fizetendő köztartozások másnak, mint a terhet hordozó egyház terhére iratnak elő.

Valamint figyelmezteti a presbyteriumot arra, miszerint szigoruan őrködjék a felett, hogy az egyházi tulajdont bár tanitói javadalmat képező földek az adókataszterben az egyház nevén tartassanak nyilván.

**40.** Szentleányfalvai ev. ref. egyház lelkésze és gondnoka beterjesztik az 1891. évi november hó 2-án tartott gyűlésükben alkotott közmunka szabályrendeletet megerősítés végett azzal, hogy a templomépités alkalmából a szabályrendelet szerint kivethető közmunkát azon arányban felemelhessék, a mint azt az épitkezéshez szükséges anyagok beszállitása igényeli.

Megállapitották, hogy egy fél telek után egy szekeres napszám töltendő és ezt a jószággal birók 2 frttal, a jószággal nem birók 1 frttal megválthatják. Ezen szolgálat a zsellérekre nézve egy-egy gyalognapszámban, s ennek megváltási dija 60 krban szabatott meg.

Beterjesztetik a vonatkozó egyházközségi közgyűlési 1896. évi november hó 15-én 8., 9. sz. a. hozott határozatokat.

A szentleányfalvai templom épités elodázhatlan lévén, egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett közmunka szabályrendeletet általában 5 évre jóváhagyja és megengedi, hogy a templomépités ideje alatt a közmunka kivetést a szükséghez képest felemelhessék.

**41.** Szentleányfalvai ev. reform. lelkész és gondnok beterjesztik a presbyterium 1897. évi április hó 11-én tartott gyűlése 22. számu határozatát, melyben a Szondy Géza lelkész, Hajdu István, Szabó Anna és Pikó Sámuel gabona alapitványainak az alapitó-levéltől eltérő felhasználását annak részben a templom épitésére forditását elhatározták.

Az alapitványt tevők feltételes beleegyezését tartalmazó 3 darab okiratszerü nyilatkozatot mellékelik.

Hajdu István és a többiek az alapitvány egész állagának felhasználását, Szondy Géza lelkész azonban annak csupán $^2/_3$ része felhasználását engedi meg, ezt is oly feltétellel, hogy az egyik $^1/_3$ rész a lelkészlak javitásából fenmaradt adósság törlesztésére forditandó, és $^1/_3$ rész továbbra is alapitványként kezelendő.

Egyházmegyénk közgyűlése bár a szentleányfalvai templom épitésének égető szükségét tudja, de épen azért, hogy ezen templomépités hova előbb foganatositható legyen, a presbyteriumot oda utasitja, hogy az épitès költségeinek fedezésére oly alapokat keressen, melyek felett maga rendelkezik.

Az alapitók beterjesztett nyilatkozatai egytől-egyig feltételtől teszik függővé alapitványaiknak a templom-

épités czéljából felhasználását, minél fogva egyházmegyénk közgyűlése ezen nagyon feltételes nyilatkozatokon alapuló presbyteriumi határozatot jóvá nem hagyhatja.

**42.** A nagybányai ev. ref. egyházmegye pártolás végett megküldi 89/1896. sz. végzését, melyben oly intézkedés kieszközlését kéri, hogy a lelkészi fizetéseknek országos törvényhozás utján való rendezése alkalmával a fizetés minimuma 800 frtnál kevesebb ne legyen.

Az átiratot, — mint a mely tulhaladott álláspontot képvisel, a mennyiben e tárgyban egyházi főhatóságaink közbenjárása folytán az országos kormány kedvező intézkedése közelebb várható, — egyházmegyénk közgyűlése egyszerüen tudomásul veszi.

**43.** Az érmelléki egyházmegye 14. jk. sz. a. elfogadott s nyomtatott példányban pártolás végett megküldött inditványa felett, melyben „egyházunk nagy veszedelmének“ okait kutatva s végzetes következményeit fejtegetve, a lelkészi nyugdijintézet mielőbbi felállitását ugy a lelkészek, mint az egyetemes egyház érdekében sürgeti, valamint ez inditvány kapcsában a káplánság rendezése tárgyában közölt javaslata felett is

Egyházmegyénk közgyűlése napi rendre tér, miután a lelkészek nyugdijintézete ügyében maga az egyházi törvényhozás a zsinaton intézkedett; a káplánság rendezése tárgyában közölt javaslat pedig a gyakorlati életben alig lenne sikerrel megvalósitható.

**44.** A radna-lippai egyház a feloszlott bokszegi leányegyház két kis harangjának részére való adományozását kéri.

E kérelem tárgyában, miután Szabó József boros-sebesi lelkész előadása szerint a boros-sebesi egyháznak e harangokra vonatkozólag (melyek ez idő szerint a boros-sebesi anyaegyháznál vannak elhelyezve) szerződésben kikötött utóöröklési joga van, — ez alkalommal nem intézkedik egyházmegyénk közgyűlése, de fölhivja a boros-sebesi egyház lelkészét, hogy az emlitett szerződést az esperesi hivatal utján terjessze be egyházmegyénk közgyűléséhez.

**45.** Matolcsy Gyula b.-ujlaki, és Lévai Gábor okányi tanitók, végleges megerősitésöket kérik.

Bemutatott oklevelök alapján az egyházi törvény 431. §-sa értelmében s az 57/1892. sz. egyházmegyei végzésben foglalt kötelezettség kikötésével, hivatali állásukban véglegesen megerősittetnek.

**46.** A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesitésére Széll Kálmán esperes elnöklete alatt a jegyzők közbenjöttével Dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos tanácsbirák felkéretnek.

---

A 25, 26, 27, 28, 29, 30. számokat hitelesitette maga a közgyűlés.

A többi számokat hitelesitették április 27-én és május 2-án Széll Kálmán ev. ref. esperes, Dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos egyházmegyei tanácsbirák.

Az 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 14, 15, 22, 23, 24, 31, 34, 35, 38, 42, 43, 44, 45, 46. számokat jegzette Nagy Imre, lelkészi főjegyző.

Az 5, 6, 10, 11, 12, 13. 32, 33, 36, 37, 39, 40, 41. számokat jegyzette Hadházy Kálmán világi főjegyző.

A 26, 27, 28, 29, 30. számokat jegyzette gróf Tisza Kálmán világi aljegyző.

A 16, 17, 18, 19, 20. számokat jegyzette Kozma Zsigmond tanügyi bizottsági jegyző.

A 25. számot jegyzette Bagdi János számvevőszéki jegyző.

---

Mindezen számoknak az illető jegyzők előadói is voltak.

# Tárgymutató.

Ima, elnöki megnyitó beszéd s Nagy Dániel emlékének megörökitése után : N. I.
1. Gyűlési képviselők igazolása. N. I.
2. Jelentés a meg nem jelent tagokról. N. I.
3. Tanácskozás sorrendjének megállapitása. N. I.
4. Gróf Tisza Kálmán világi aljegyző esküt tesz. N. I
5. Szavazatbontó bizottság jelentése Nagy Imre főjegyzővé választátásáról. H. K.
6. Aljegyzőre szavazás elrendelése. H. K.
7. Esperesi jelentés az egyházmegye vallás-erkölcsi s anyagi állapotáról. N. I.
8. Esperesi jelentés az elnökileg elintézett ügyekről. N. I.
9. Esperesi jelentés a scontróügyekről. N I.
10. Esperesi számadás az általa továbbitott pénzekről H. K.
11. Lelkészi gyámintézet számadása H. K.
12. Számadás a lelkészi gyámintézet tagjai részéről az országos gyámintézetbe tett befizetésekről. H. K.
13. A lelkészi állomások ujabb osztályba sorozása, s e szerint a l. gyámintézeti évi járulékok ujabb megállapitása. H. K.
14. Számadás az egyházmegyei közigazgatási pénztárról. N. I.
15. Közalapi bizottság jelentése. N I.
16. Nagyváradi internátus ügye. K. Zs.
17. Tanügyi bizottság jelentése. K. Zs.
18. Szabó István a geszti kör iskolalátogatójául választatik. K. Zs.
19. A „Gyertyánffy-Kis-Radó-féle Olvasókönyvek kötelező használatba hozatala. K. Zs
20. Kecskeméti László „Természetrajza“ approbálásra ajánltatik. K. Zs.
21. N.-Szalontán a konfirmáczió pünkösd előtt megtartható K. Zs.
22. Missziói bizottság jelentése. N. I.
23. Egyházkerületi képviselők választása N. I.
24. E tárgyban tett inditványa gróf Tisza István t. birónak. N. I.
25. Számvevőszék jelentése. B. I.
26. Szakáli lelkészválasztás. Gr. T. K
27. Csermői lelkészválasztás. Gr. T. K.

28. Sonkolyosi állami fiuiskola bérszerződése. Gr. T. K.
29. Sipos János államsegélyt kér. Gr. T. K.
30. Szathmáry István államsegélyt kér. Gr. T. K.
31. Árpádi egyházi adókulcs. N. I.
32. Erdő-gyaraki pusztatelekvétel. H. K.
33. Sarkadi temetővétel. H. K.
34. B.-zsadányi szárazmalom telkének eladása. N. I.
35. Vadászi presbyterium az egyházi hivatalnokok fafizetését lejebb szállitani kéri. N. I.
36. Sarkadi egyház kérvénye a tanitói korpótlék államsegélylyel fedezése tárgyában. H. K.
37. Esperesi jelentés a tanitói korpótlék fedezésére állami segélyt kivánó egyházakról. H. K.
38. Fenesi leányiskola államsegélyt kér. N. I.
39. Sarkadi tanitók állami adóügye. H. K.
40. Szentleányfalvai közmunkáról szabályrendelet. H. K.
41. Szentleányfalvai gabona-alapitványok felhasználása templomépitésre jóvá nem hagyható. H. K.
42. Nagy-bányai egyházmegye indiványa a lelkészi fizetés minimuma tárgyában. N. I.
43. Érmelléki egyházmegye inditványa a lelkészi nyugdijintézet mielőbbi felállitása és a káplánság rendezése tárgyában. N. I.
44. Radna-Lippai egyház a feloszlott bokszegi leányegyház használaton kivül lévő harangjait kéri. N. I.
45. Matolcsy Gyula b.-ujlaki, Lévai Gábor okányi tanitók végmegerősitést kérnek. N. I.
46. Jegyzőkönyvet hitelesitő bizottság N. I.